

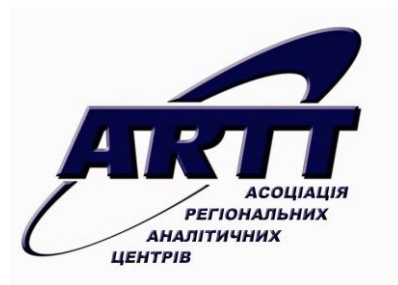
Регіональна політика в Україні: підсумки розробки та перспективи реалізації стратегій регіонального розвитку

ПРОЕКТ
«Регіональна політика в Україні:
громадський моніторинг стратегій
регіонального розвитку»

Регіональна політика в Україні: підсумки розробки та перспективи реалізації стратегій регіонального розвитку / упоряд. Є. Романенко. – Чернігів: Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень, 2016. - 130с.

Інститут
Громадянського
Суспільства

Відповідальність за зміст даної публікації покладається виключно на Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень і Асоціацію регіональних аналітичних центрів. Інформація, наведена в даній публікації, ні за яких обставин не може розглядатися як така, що відбиває позицію Європейського Союзу.

ЗМІСТ

Вступ	4
Аналіз процесу розробки стратегій регіонального розвитку – 2020 в областях України	5
Загальний огляд	5
Окремі висновки моніторингу процесу розробки та приведення у відповідність регіональних стратегій	5
Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочих груп	8
Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування	14
Дотримання процедур при розробці рамок реалізації СРР	15
Обговорення та оприлюднення СРР	18
Регіональні особливості процесу розробки стратегій регіонального розвитку областей України до 2020 року	21
Вінницька область	21
Волинська область	23
Дніпропетровська область	25
Житомирська область	28
Закарпатська область	30
Запорізька область	33
Івано-Франківська область	35
Київська область	37
Кіровоградська область	38
Львівська область	40
Миколаївська область	42
Одеська область	44
Полтавська область	45
Рівненська область	47
Сумська область	49
Тернопільська область	52
Харківська область	53
Херсонська область	55
Хмельницька область	57
Черкаська область	58
Чернівецька область	60
Чернігівська область	63
Аналіз відповідності обласних стратегій регіонального розвитку Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року	65
Загальний огляд	65
Оцінка структури обласних стратегій регіонального розвитку	66
Оцінка узгодженості стратегічних цілей СРР з цілями Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року	70
Оцінка відповідності операційних цілей стратегій регіонального розвитку операційним цілям Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року	71
Висновки та рекомендації щодо розробки СРР та їх відповідності ДСРР	77
Регіональні особливості процесу реалізації стратегій регіонального розвитку областей України до 2020 року	78
Вінницька область	78
Волинська область	79
Дніпропетровська область	80
Житомирська область	81
Закарпатська область	82
Запорізька область	85
Івано-Франківська область	86
Київська область	88
Кіровоградська область	90
Львівська область	93
Миколаївська область	94
Одеська область	97
Полтавська область	98
Рівненська область	99
Сумська область	101
Тернопільська область	103
Харківська область	104
Херсонська область	106
Хмельницька область	107
Черкаська область	108
Чернівецька область	109
Чернігівська область	112
Загальні висновки щодо процесу реалізації стратегій регіонального розвитку до 2020 року в областях України	115
Рекомендації щодо поліпшення регіональної політики та процесу реалізації СРР- 2020	127

Вступ

Даний моніторингово-аналітичний звіт підготовлено в рамках проекту «Регіональна політика в Україні: громадський моніторинг стратегій регіонального розвитку», який реалізований Поліським фондом міжнародних та регіональних досліджень (м. Чернігів) у партнерстві з Інститутом громадянського суспільства (м. Київ), Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» (м. Київ), Офісом Ради Європи в Україні (м. Київ) та Асоціацією регіональних аналітичних центрів. Проект здійснювався за підтримки Європейського Союзу.

Метою проекту є підвищення ефективності державної політики у сфері регіонального розвитку шляхом залучення мережі аналітичних організацій громадянського суспільства для участі у розробці, аналізі та моніторингу стратегій регіонального розвитку в Україні та впровадження рекомендацій щодо вдосконалення стратегій регіонального розвитку на строк до 2020 року.

Даний проект дозволив інституційно розширити та зміцнити аналітичний потенціал Асоціації регіональних аналітичних центрів (АРАЦ) – мережі аналітичних громадських організацій, які в рамках даного проекту стали основними виконавцями дослідження процесів державної політики у сфері регіонального розвитку на рівні областей України.

Методологію дослідження розроблено Інститутом громадянського суспільства, виходячи з кращих європейських практик провадження політики регіонального розвитку. На основі даної методології проведено серію навчальних заходів для представників Асоціації регіональних аналітичних центрів для набуття ними практичних навичок для проведення дослідження процесу розробки та оцінки стратегій регіонального розвитку в областях України.

Цей бюлетень є відображенням фінальних результатів моніторингу процесу розробки стратегій регіонального розвитку – 2020 (СРР) у 22-ох областях України, аналізу їх відповідності Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року (ДСРР) моніторингу їх реалізації протягом 2015 року. При цьому СРР були також проаналізовані на предмет відповідності їх якості та структури вимогам «Методології планування регіонального розвитку в Україні», розробленої громадськими експертами за підтримки ЄС.

Інформацію для дослідження було зібрано шляхом безпосередньої участі представників АРАЦ у робочих групах з підготовки стратегій регіонального розвитку при обласних державних адміністраціях, а також шляхом виконання технічних завдань, розроблених Поліським фондом міжнародних та регіональних досліджень на основі методології дослідження Інституту громадянського суспільства.

Проміжні результати дослідження неодноразово презентувалися під час публічних заходів протягом проекту: 44-ох круглих столів (у 22-ох областях) та міжнародної конференції, що відбулася в лютому 2015 року у м. Києві.

Звіт «Регіональна політика в Україні: підсумки розробки та перспективи реалізації стратегій регіонального розвитку» демонструє фінальні результати проектного дослідження, які містять, зокрема, інформацію про результати аналізу здійсненості та моніторингу реалізації СРР разом з рекомендаціями із вдосконалення політики регіонального розвитку в Україні.

Аналіз процесу розробки стратегій регіонального розвитку – 2020 в областях України

Загальний огляд

Постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385 була затверджена Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року (ДСРР).

В Стратегії говориться, що уряд підтримує принципові позиції підходу ЄС до реалізації регіональної політики, які базуються на поєднанні політики щодо підвищення рівня конкурентоспроможності територій та політики, спрямованої на недопущення зростання регіональних диспропорцій, але обмежений на даний час у відповідних за обсягами ресурсах для здійснення ефективних заходів у рамках такого підходу.

Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям Постановою визначено забезпечити у шестимісячний строк приведення регіональних стратегій розвитку у відповідність із Стратегією. Робота над корегуванням стратегій мала б бути завершена у всіх областях у лютому 2015 року.

Зважаючи на той факт, що Постанова КМУ № 385 не вказує чітко методологію, якої слід дотримуватись розробникам регіональних стратегій у областях, а також на задекларований урядом європейський підхід, представниками громадянського суспільства була запропонована до використання «Методологія планування регіонального розвитку в Україні», розроблена громадськими експертами за підтримки ЄС. Вказана методологія носить рекомендаційний характер. В той же час, вона є достатньо прогресивним інструментом, який може допомогти регіонам забезпечити ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку та підвищення рівня конкурентоспроможності. Члени Асоціації регіональних аналітичних центрів в рамках проекту «Регіональна політика в Україні: громадський моніторинг стратегій регіонального розвитку» на рівні обласних робочих груп з розробки регіональної стратегії мали запропонувати дану методологію до використання, зважаючи на прогресивне процедурне та змістовне наповнення процесу регіонального планування.

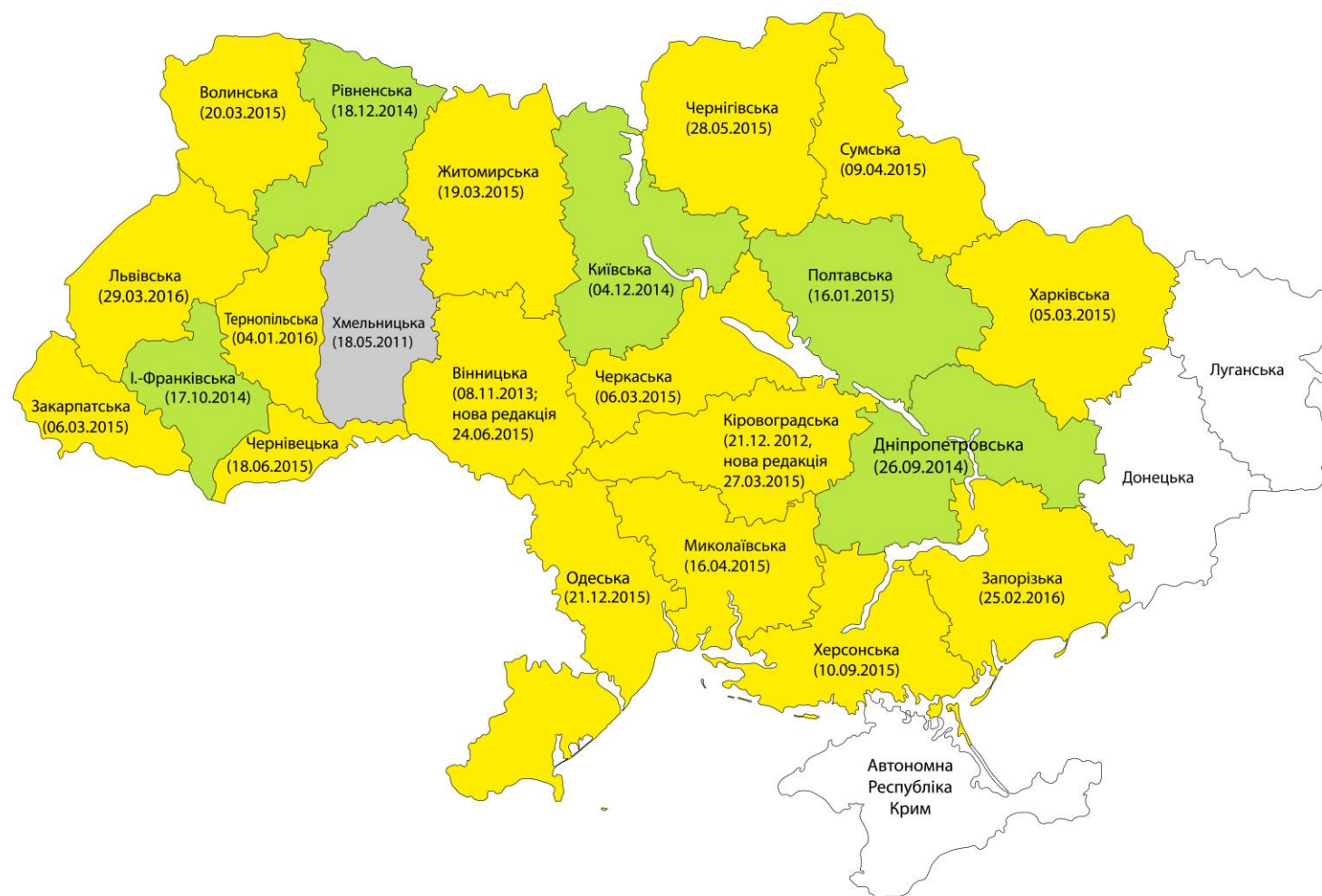
Окремі висновки моніторингу процесу розробки та приведення у відповідність регіональних стратегій*

Процес розробки стратегій регіонального розвитку мав суттєві відмінності від області до області. Найперше слід відзначити групу регіонів, де стратегії були прийняті до появи відповідної Постанови Кабінету Міністрів України: Вінницька, Кіровоградська, Одеська, Харківська, Хмельницька. Як наслідок, зазначені області знаходились в процесі перегляду стратегій або ж планували приступати до цієї роботи. Цей факт обумовив і невідповідність стратегій зазначених чотирьох областей Методології планування регіонального розвитку в Україні. Також з різних причин за власним сценарієм відбувалась розробка стратегій у Миколаївській, Херсонській та Чернівецькій областях; і зрештою експерти мають зауваження до якості цих документів. Одним із суттєвих чинників впливу на процес розробки стратегій в регіонах стала діяльність проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». При цьому ефективність діяльності даного проекту також є неоднаковою в різних регіонах.

Загалом процес розробки стратегій відзначається порушенням встановлених термінів. Із 22 аналізованих стратегій тільки у 5 регіонах обласні ради (Дніпропетровська, І.-Франківська, Київська, Полтавська, Рівненська) прийняли рішення в термін, визначений Постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385. У трьох областях (Тернопільська, Запорізька, Львівська) стратегії були затверджені обласними радами лише на початку 2016 року.

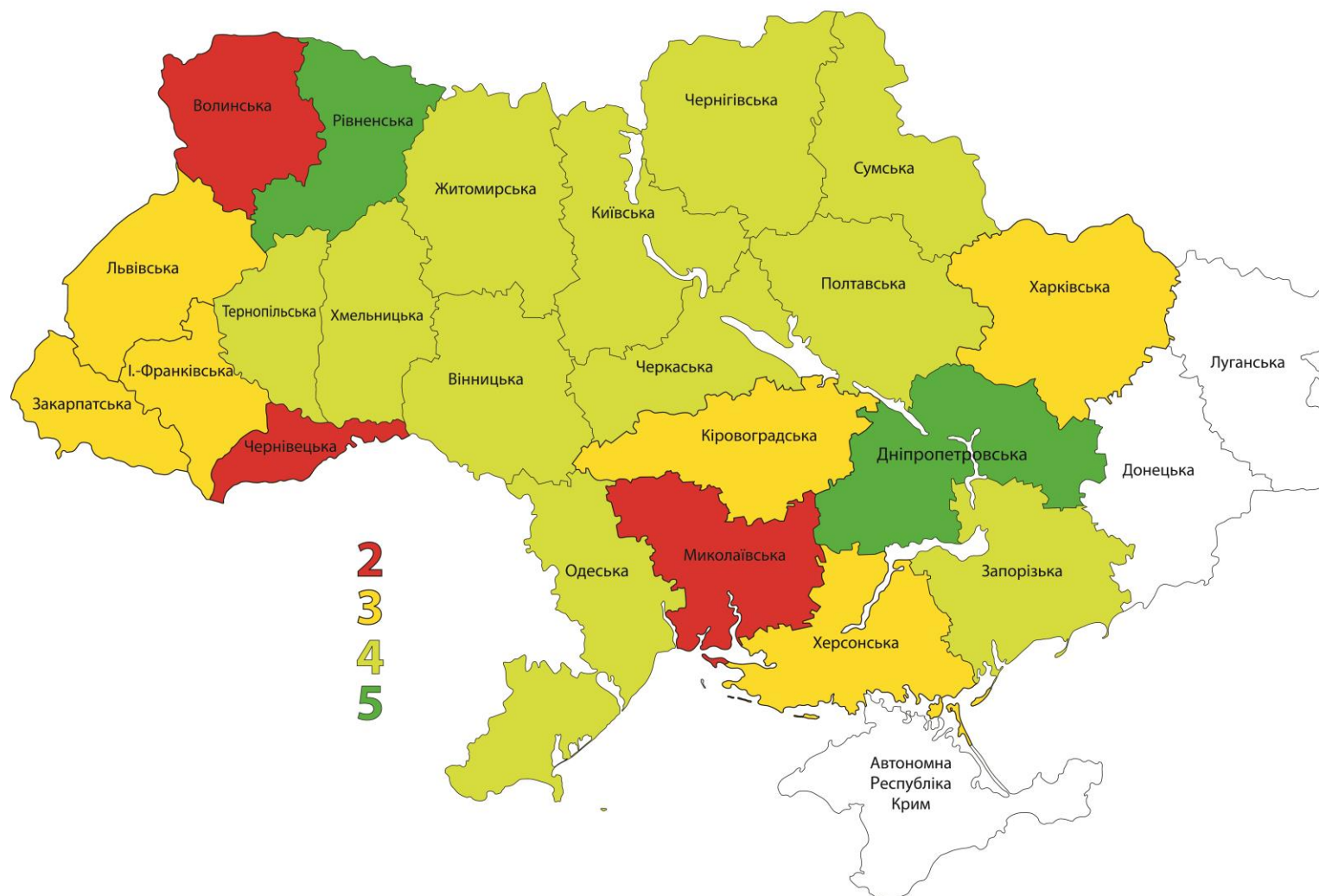
* Тут і надалі не враховуються дані по АР Крим, Донецькій та Луганській областям, оцінка по яких не проводилась у зв'язку з військовою ситуацією

Затвердження обласними радами стратегій регіонального розвитку

- – СРР розроблено до оприлюднення Постанови КМУ від 6 серпня 2014 р. №385
- – СРР розроблено в межах термінів, визначених Постановою КМУ від 6 серпня 2014 р. №385 (до 06.02.2015 р.)
- – СРР розроблено після термінів, визначених Постановою КМУ від 6 серпня 2014 р. №385 (після 06.02.2015 р.)

**Оцінка за 5-бальною шкалою
загального рівня відповідності роботи облдержадміністрації
над СРР Методології**

Стан розробки стратегій регіонального розвитку в областях України

<i>Затверджено обласною:</i>	<i>Працювали/працюють переважно за Методологією:</i>
1) Хмельницька (18.05.2011) 2) Одеська (21.12.2015) 3) Дніпропетровська (26.09.2014) 4) І.-Франківська (17.10.14) 5) Київська (04.12.2014) 6) Рівненська (18.12.2014) 7) Полтавська (16.01.2015) 8) Харківська (05.03.2015) 9) Черкаська (06.03.2015) 10) Закарпатська (06.03.2015) 11) Житомирська (19.03.2015) 12) Волинська (20.03.2015) 13) Кіровоградська (21.12. 2012, нова редакція 27.03.2015) 14) Сумська (09.04.2015) 15) Миколаївська (16.04.2015) 16) Чернігівська (28.05.2015) 17) Чернівецька (18.06.2015) 18) Вінницька (08.11.2013; нова редакція 24.06.2015) 19) Херсонська (10.09.2015) 20) Тернопільська (04.01.2016) 21) Запорізька (25.02.2016) 22) Львівська (29.03.2016)	1) Вінницька 2) Дніпропетровська 3) Житомирська 4) Закарпатська 5) Запорізька 6) І.-Франківська 7) Київська 8) Кіровоградська 9) Львівська 10) Одеська 11) Полтавська 12) Рівненська 13) Сумська 14) Тернопільська 15) Харківська 16) Херсонська 17) Хмельницька 18) Черкаська 19) Чернігівська <i>Працювали переважно НЕ за Методологією:</i> 1) Волинська 2) Миколаївська 3) Чернівецька

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочих груп

У процесі розробки стратегій у всіх аналізованих областях були створені робочі групи, які за поодинокими виключеннями затверджувались відповідними розпорядженнями голів облдержадміністрацій. Лише у Дніпропетровській області було видане спільне розпорядження голів облдержадміністрації та обласної ради. В той же час у Кіровоградській та Одеській областях стратегії були затверджені значно раніше. Відповідно, у Кіровоградській області був укладений Меморандум про співробітництво, а по Одеській області зазначена інформація відсутня.

Створення робочих груп

<i>Розпорядженням голови ОДА:</i> 1) Волинська (листопад 2014 р.) 2) Житомирська (23.10.2014) 3) Закарпатська (18.08.2014 - керівний комітет) 4) Запорізька (20.04.2015) 5) І.-Франківська (15.05.2014) 6) Київська (14.05.2014) 7) Кіровоградська (30.01.2015) 8) Львівська (03.06.2013) 9) Миколаївська (29.09.2014) 10) Полтавська (10.06.2014) 11) Рівненська (заступник голови, 13.02.2014) 12) Сумська (07.04.2014) 13) Тернопільська (23.12.2014) 14) Харківська (13.10.2014) 15) Херсонська (25.07.2014, уточнено склад КК і РГ 17.03.15. розпорядження № 146 голови ХОДА) 16) Хмельницька (листопад 2010) 17) Черкаська (07.08.2014) 18) Чернівецька (заступник голови, 10.11.2014) 19) Чернігівська (14.07.2014)	<i>Спільним розпорядженням голів ОДА та облради:</i> 1) Дніпропетровська (11.10.2012)
	<i>Меморандумом про співробітництво між Кіровоградською обласною радою, Кіровоградською обласною державною адміністрацією, Громадською радою при Кіровоградській обласній державній адміністрації та Національним інститутом стратегічних досліджень від 19 травня 2012 року:</i> 1) Кіровоградська
	<i>Відомості відсутні:</i> 1) Одеська

Склад затверджених робочих груп переважно відповідає Методології, невідповідності стосуються областей, де стратегії були затверджені раніше (Кіровоградська, Одеська, Харківська), а також Миколаївської та Чернівецької.

Відповідність складу робочих груп з розробки регіональних стратегій Методології

<i>Відповідає:</i>			<i>Не відповідає:</i>
1) Вінницька	7) І.-Франківська	13) Тернопільська	1) Кіровоградська
2) Волинська	8) Київська	14) Херсонська	2) Миколаївська
3) Дніпропетровська	9) Львівська	15) Хмельницька	3) Одеська
4) Житомирська	10) Полтавська	16) Черкаська	4) Харківська
5) Закарпатська	11) Рівненська	17) Чернігівська	5) Чернівецька
6) Запорізька	12) Сумська		

В той же час лише у 9 областях з 22 проводились заходи, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування. Загальний план розробки стратегії сформували майже 2/3 регіонів. У більшості областей залучення зацікавлених сторін здійснювалось облдержадміністрацією і лише у 8 регіонах проводилось на основі відкритого оголошення.

Проведення семінарів-практикумів (або інших подібних заходів), спрямованих на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочих груп на початку їх функціонування

<i>Так:</i>	<i>Ні:</i>	<i>Нема відомостей:</i>
1) Дніпропетровська	1) Вінницька	1) Кіровоградська
2) Київська	2) Волинська	2) Миколаївська
3) Львівська	3) Житомирська	
4) Полтавська	4) Закарпатська	
5) Рівненська	5) Запорізька	
6) Сумська	6) І.-Франківська	
7) Тернопільська	7) Одеська	
8) Харківська	8) Херсонська	
9) Черкаська	9) Хмельницька	
	10) Чернівецька	
	11) Чернігівська	

Наявність узгодженого загального плану розробки СРР

<i>Так:</i>	<i>Ні:</i>	<i>Нема інформації:</i>
1) Вінницька	1) Житомирська	1) Дніпропетровська
2) Волинська	2) І.-Франківська	
3) Закарпатська	3) Кіровоградська	
4) Запорізька	4) Миколаївська	
5) Київська	5) Одеська	
6) Львівська	6) Харківська	
7) Полтавська	7) Чернівецька	
8) Рівненська		
9) Сумська		
10) Тернопільська		
11) Херсонська		
12) Хмельницька		
13) Черкаська		
14) Чернігівська		

Спосіб мобілізації регіональних зацікавлених сторін у розробці СРР

<i>Відкрите оголошення:</i>	<i>Формувалося облдержадміністрацією:</i>	<i>Нема інформації:</i>
1) Вінницька	1) Дніпропетровська	1) Одеська
2) Волинська	2) Житомирська	2) Хмельницька
3) І.-Франківська	3) Закарпатська	
4) Київська	4) Запорізька	
5) Миколаївська	5) Кіровоградська	
6) Полтавська	6) Львівська	
7) Черкаська	7) Рівненська	
8) Чернігівська	8) Сумська	
	9) Тернопільська	
	10) Харківська	
	11) Херсонська	
	12) Чернівецька	

Стартову зустріч представників визначених регіональних зацікавлених сторін було проведено лише у 10 областях. У 2/3 областей проводились робочі/фокус-групи із розробки стратегій, і фактичний графік роботи робочих груп загалом відповідав офіційному. Майже у всіх областях, крім Харківської існувала можливість подання пропозицій до робочих груп (інформація відсутня по Одеській та Хмельницькій областях, де стратегії розроблялись раніше).

Проведення стартової зустрічі представників регіональних зацікавлених сторін

<i>Так:</i>	<i>Ні:</i>	<i>Нема інформації:</i>
1) Вінницька	1) Волинська	1) Хмельницька
2) Дніпропетровська	2) Житомирська	
3) Київська	3) Закарпатська	
4) Львівська	4) Запорізька	
5) Полтавська	5) І.-Франківська	
6) Сумська	6) Кіровоградська	
7) Херсонська	7) Миколаївська	
8) Черкаська	8) Одеська	
9) Чернівецька	9) Рівненська	
	10) Тернопільська	
	11) Харківська	
	12) Чернігівська	

Проведення робочих/фокус-груп із розробки СРР

<i>Так:</i>	<i>Ні:</i>	<i>Нема інформації:</i>
1) Вінницька	1) Житомирська	1) Одеська
2) Волинська	2) Львівська	2) Хмельницька
3) Дніпропетровська	3) Харківська	
4) Закарпатська	4) Херсонська	
5) Запорізька	5) Чернівецька	
6) І.-Франківська		
7) Київська		
8) Кіровоградська		
9) Миколаївська		
10) Полтавська		
11) Рівненська		
12) Сумська		
13) Тернопільська		
14) Черкаська		
15) Чернігівська		

Фактичний графік роботи у процесі розробки СРР

<i>Фактичний графік роботи робочої групи відповідає офіційному:</i>			
1) Вінницька	6) Київська	10) Сумська	
2) Дніпропетровська	7) Миколаївська	11) Хмельницька	
3) Закарпатська	8) Полтавська	12) Черкаська	
4) Запорізька	9) Рівненська	13) Чернігівська	
5) І.-Франківська			
<i>Фактичний графік роботи РГ не відповідає офіційному:</i>	<i>Графік відсутній:</i>	<i>Відповідно до угоди:</i>	<i>Нема інформації:</i>
1) Волинська	1) Житомирська	1) Одеська	1) Кіровоградська
2) Львівська	2) Чернівецька		
3) Тернопільська			
4) Харківська			
5) Херсонська			

Чи була можливість подавати пропозиції до РГ?

<i>Так:</i>	<i>Ні:</i>
1) Вінницька	1) Харківська
2) Волинська	
3) Дніпропетровська	
4) Житомирська	
5) Закарпатська	
6) Запорізька	
7) І.-Франківська	
8) Київська	
9) Кіровоградська	
10) Львівська	
11) Миколаївська	
12) Полтавська	
13) Рівненська	
14) Сумська	
15) Тернопільська	
16) Херсонська	
17) Черкаська	
18) Чернівецька	
19) Чернігівська	
	<i>Нема інформації:</i>
	1) Одеська
	2) Хмельницька

У всіх регіонах було сформовано керівний комітет із розробки стратегії (відсутня інформація лише по Одеській області). При цьому в 7 областях склад регіонального партнерства змінювався через кадрові зміни, які відбувались в органах влади. 2/3 регіонів вдалися до залучення зовнішніх експертів, що насамперед було пов'язано з діяльністю проектів «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» та «Місцевий економічний розвиток міст України», але також в окремих областях залучались представники наукових установ та громадських організацій.

Чи було сформовано керівний комітет із розробки СРР?

<i>Так:</i>			<i>Нема інформації:</i>
1) Вінницька	9) Кіровоградська	16) Харківська	1) Одеська
2) Волинська	10) Львівська	17) Херсонська	
3) Дніпропетровська	11) Миколаївська	18) Хмельницька	
4) Житомирська	12) Полтавська	19) Черкаська	
5) Закарпатська	13) Рівненська	20) Чернівецька	
6) Запорізька	14) Сумська	21) Чернігівська	
7) І.-Франківська	15) Тернопільська		
8) Київська			

Зміни у складі регіонального партнерства у процесі розробки СРР

<i>Так (кадрові зміни в органах влади):</i>	<i>Ні:</i>	<i>Нема інформації:</i>
1) Дніпропетровська	1) Вінницька	1) Одеська
2) Запорізька	2) Волинська	2) Сумська
3) Львівська	3) Житомирська	3) Хмельницька
4) Миколаївська	4) Закарпатська	
5) Тернопільська	5) І.-Франківська	
6) Харківська	6) Київська	
7) Херсонська	7) Кіровоградська	
	8) Полтавська	
	9) Рівненська	
	10) Черкаська	
	11) Чернівецька	
	12) Чернігівська	

Залучення зовнішніх експертів

<i>Зовнішні експерти:</i>	
1) Вінницька (науковці вищих навчальних закладів м. Вінниці, в тому числі експерти Донецького національного університету)	
2) Волинська (експерти Центру міжнародного приватного підприємництва)	
3) Дніпропетровська (експерти проектів «Розбудова спроможності до економічно обґрунтованого планування розвитку областей та міст України» та проекту «Місцевий економічний розвиток міст України»)	
4) І.-Франківська (експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні»)	
5) Київська (експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні»)	
6) Кіровоградська (співробітники Національного інституту стратегічних досліджень)	
7) Львівська (представники Федерації канадських муніципалітетів, які реалізують проект міжнародної технічної допомоги «Місцевий економічний розвиток міст України»)	
8) Одеська (науковці з ІПРЕД НАН України, ОНЕУ)	
9) Полтавська (експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні»)	
10) Рівненська (експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні», експерт Асоціації агенцій регіонального розвитку України)	
11) Сумська (експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні»)	
12) Хмельницька (експерти проекту ЄС «Підтримка сталого регіонального розвитку в Україні»)	
13) Черкаська (експерти проекту ЄС «Підтримка регіонального розвитку в Україні»)	
14) Чернівецька (проект СРР розробляла ГО «Товариство науковців та інтелектуальної молоді» на громадських засадах, яка консультувалась з окремими науковцями та іншими зацікавленими сторонами)	
<i>Зовнішні експерти офіційно не залучалися:</i>	
1) Житомирська	5) Тернопільська
2) Закарпатська	6) Харківська
3) Запорізька	7) Херсонська
4) Миколаївська	8) Чернігівська

У 19 з 22 досліджуваних регіонів інформацію про початок роботи над розробкою стратегій було оприлюднено на сайтах облдержадміністрацій. Публічні заходи різних форматів у рамках діяльності робочих груп проводились у 19 регіонах, але інформацію про поточні засідання робочої групи публікували лише 10 областей. Публікації про діяльність робочих груп присутні у місцевій пресі 9 областей.

Оприлюднення на сайтах облдержадміністрацій та обласних рад інформації про початок роботи над розробкою СРР

<i>Так:</i>	<i>Ні/Інформація відсутня:</i>
1) Вінницька	1) Дніпропетровська
2) Волинська	2) Рівненська
3) Житомирська	3) Хмельницька
4) Закарпатська	
5) Запорізька	
6) І.-Франківська	
7) Київська	
8) Кіровоградська	
9) Львівська	
10) Миколаївська	
11) Одеська	
12) Полтавська	
13) Сумська	
14) Тернопільська	
15) Харківська	
16) Херсонська	
17) Черкаська	
18) Чернівецька	
19) Чернігівська	

Публікація інформації про поточні засідання робочої групи

<i>Так:</i>		<i>Ні:</i>	
1) Вінницька	7) Тернопільська	1) Дніпропетровська	7) Львівська
2) Волинська	8) Харківська	2) Житомирська	8) Миколаївська
3) І.-Франківська	9) Херсонська	3) Закарпатська	9) Одеська
4) Полтавська	10) Хмельницька	4) Запорізька	10) Чернівецька
5) Рівненська	11) Черкаська	5) Київська	
6) Сумська	12) Чернігівська	6) Кіровоградська	

Проведення публічних заходів в рамках діяльності робочих груп

<i>Так:</i>		<i>Ні:</i>	<i>Є публікації:</i>
1) Вінницька	10) Миколаївська	1) І.-Франківська	1) Дніпропетровська
2) Волинська	11) Полтавська	2) Одеська	2) І.-Франківська
3) Дніпропетровська	12) Рівненська	3) Харківська	3) Кіровоградська
4) Житомирська	13) Сумська	4) Чернівецька	4) Полтавська
5) Закарпатська	14) Тернопільська		5) Рівненська
6) Запорізька	15) Херсонська		6) Сумська
7) Кіровоградська	16) Хмельницька		7) Херсонська
8) Київська	17) Черкаська		8) Черкаська
9) Львівська	18) Чернігівська		9) Чернівецька

Таким чином, процес розробки стратегій попри загальну скерованість у руслі офіційних вимог, засвідчує неготовність регіональних органів влади в масштабах країни до системних змін в сфері реалізації регіональної політики. Головним чином існує потреба зміни підходів до організації процесу розробки засадничих документів на принципах спроможності, публічності, транспарентності, діалогу, включеності зацікавлених сторін.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Ключовими змістовними елементами у процесі розробки стратегій є проведення соціально-економічного та SWOT-аналізу. На жаль, якість проведеного аналізу викликає достатньо багато нарікань з боку експертів.

Глибина соціально-економічного аналізу відповідає Методології лише в 11-ти регіонах (6 з них залучали зовнішніх експертів), ще частково – у 7-ми (4 з них залучали зовнішніх експертів). Результати аналізу в достатній мірі виявляють нові тенденції у зміні структури регіональної економіки тільки у 12-ти областях, а у 7 – жодним чином їх не показують. Відповідно, виокремити переваги та ризики у розвитку регіону на основі такого аналізу є можливим тільки у 10-ти областях (6 з них залучали зовнішніх експертів).

Відповідність глибини соціально-економічного аналізу (СЕА) Методології

<i>Відповідає:</i>	<i>Частково:</i>	<i>Не відповідає:</i>
1) Вінницька	1) Волинська	1) Кіровоградська
2) Житомирська	2) Дніпропетровська	2) Миколаївська
3) Запорізька	3) І.-Франківська	3) Одеська
4) Київська	4) Хмельницька	4) Черкаська
5) Львівська	5) Чернівецька	
6) Полтавська	6) Чернігівська	
7) Рівненська	7) Закарпатська	
8) Сумська		
9) Тернопільська		
10) Харківська		
11) Херсонська		

Наскільки СЕА виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки?

<i>Достатньо:</i>	<i>Не повною мірою:</i>	<i>Жодним чином:</i>
1) Вінницька	1) Волинська	1) І.-Франківська
2) Житомирська	2) Дніпропетровська	2) Кіровоградська
3) Запорізька	3) Чернівецька	3) Миколаївська
4) Київська		4) Одеська
5) Львівська		5) Тернопільська
6) Полтавська		6) Черкаська
7) Рівненська		7) Чернігівська
8) Сумська		
9) Харківська		
10) Херсонська		
11) Хмельницька		
12) Закарпатська		

Наскільки на основі СЕА можна виокремити переваги та ризики у розвитку регіону?

<i>Повною мірою:</i>	<i>Недостатньо:</i>
1) Вінницька	1) Волинська
2) Житомирська	2) Дніпропетровська
3) Київська	3) І.-Франківська
4) Львівська	4) Кіровоградська
5) Рівненська	5) Миколаївська
6) Сумська	6) Одеська
7) Тернопільська	7) Полтавська
8) Харківська	8) Херсонська
9) Хмельницька	9) Черкаська
10) Закарпатська	10) Чернівецька
	11) Чернігівська
	12) Запорізька

Дещо кращою є ситуація зі SWOT-аналізом, який відповідає Методології у 16-ти регіонах та ще частково – у 3-х. Загалом нереалістичним даний аналіз є у Волинській, Кіровоградській та Миколаївській областях. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей у регіонах відбувався по-різному: в 12-ти областях – на засіданні робочих груп, у 6-ти – співробітниками департаментів економічного розвитку облдержадміністрацій, у 4-х – колективом науковців.

Відповідність проведеного SWOT-аналізу Методології

<i>Відповідає:</i>	<i>Частково:</i>	<i>Не відповідає:</i>
1) Вінницька	1) Волинська	1) Кіровоградська
2) Дніпропетровська	2) Харківська	2) Миколаївська
3) Житомирська	3) Херсонська	3) Одеська
4) І.-Франківська		
5) Київська		
6) Львівська		
7) Полтавська		
8) Рівненська		
9) Сумська		
10) Тернопільська		
11) Хмельницька		
12) Черкаська		
13) Чернівецька		
14) Чернігівська		
15) Закарпатська		
16) Запорізька		

Реалістичність підготовлено SWOT-аналізу

<i>Реалістично:</i>	<i>Нереалістично:</i>	<i>Частково:</i>
1) Вінницька	1) Волинська	1) Запорізька
2) Дніпропетровська	2) Кіровоградська	2) І.-Франківська
3) Житомирська	3) Миколаївська	3) Одеська
4) Київська		4) Полтавська
5) Львівська		5) Харківська
6) Рівненська		6) Херсонська
7) Сумська		
8) Тернопільська		
9) Хмельницька		
10) Черкаська		
11) Чернівецька		
12) Чернігівська		
13) Закарпатська		

Формат проведення стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей

<i>На засіданні робочої групи:</i>	<i>Співробітниками департаментів економічного розвитку:</i>	<i>Колективом науковців:</i>
1) Дніпропетровська	1) Вінницька	1) Кіровоградська
2) Запорізька	2) Волинська	2) Одеська
3) І.-Франківська	3) Житомирська	3) Чернівецька
4) Київська	4) Миколаївська	4) Закарпатська
5) Львівська	5) Тернопільська	
6) Полтавська	6) Херсонська	
7) Рівненська		
8) Сумська		
9) Харківська		
10) Хмельницька		
11) Черкаська		
12) Чернігівська		

Достатню публічність процесу продемонстрували лише 11 областей, ще в 4 регіонах обговорення пропонування варіантів проводилось виключно представниками керівного комітету або ж вузького колективу розробників. За підсумками формування стратегічної платформи висновки щодо відповідності визначених стратегічних цілей у стратегіях регіонів цілям Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року можна зробити лише щодо 16-ти областей, де існує достатньо тісна кореляція.

Публічність і достатність обговорення бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей

<i>Публічно, достатньо:</i>	<i>Обговорення пропонуваніх варіантів проводилось виключно представниками керівного комітету/вузького колективу розробників:</i>	<i>Обговорення практично не проводилося:</i>	<i>Нема інформації:</i>
1) Вінницька 2) Запорізька 3) І.-Франківська 4) Київська 5) Львівська 6) Полтавська 7) Рівненська 8) Сумська 9) Херсонська 10) Черкаська 11) Чернігівська	1) Волинська 2) Кіровоградська 3) Одеська 4) Тернопільська	1) Житомирська 2) Закарпатська 3) Миколаївська 4) Харківська 5) Чернівецька	1) Дніпропетровська 2) Хмельницька

Корельованість стратегічних цілей СРР із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року

<i>Корелюються:</i>		<i>Частково корелюються:</i>
1) Вінницька 2) Дніпропетровська 3) Житомирська 4) Київська 5) Кіровоградська 6) Миколаївська 7) Полтавська 8) Рівненська	9) Сумська 10) Тернопільська 11) Херсонська 12) Хмельницька 13) Черкаська 14) Чернівецька 15) Закарпатська 16) Запорізька	1) Волинська 2) І.-Франківська 3) Львівська 4) Одеська 5) Харківська 6) Чернігівська

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів стратегій також виглядає досить проблематичним – лише в 14-ти областях він відповідає Методології. Також тільки в 12-ти регіонах відбувалось засідання фокус-груп із розробки стратегій.

Відповідність процесу формування компонентних планів СРР Методології

<i>Відповідає:</i>		<i>Не відповідає:</i>	<i>Компонентні плани взагалі не розглядалися:</i>
1) Вінницька 2) Дніпропетровська 3) І.-Франківська 4) Київська 5) Львівська 6) Полтавська 7) Рівненська	8) Сумська 9) Тернопільська 10) Херсонська 11) Хмельницька 12) Черкаська 13) Чернігівська 14) Закарпатська	1) Житомирська 2) Кіровоградська 3) Луганська 4) Миколаївська 5) Одеська 6) Харківська 7) Запорізька	1) Волинська 2) Чернівецька

Проведення фокус-груп із розробки СРР

<i>Так:</i>		<i>Ні/ще ні:</i>	<i>Інформації відсутня:</i>
1) Волинська 2) Дніпропетровська 3) Запорізька 4) І.-Франківська 5) Київська 6) Львівська	7) Миколаївська 8) Полтавська 9) Рівненська 10) Тернопільська 11) Черкаська 12) Чернігівська	1) Житомирська 2) Кіровоградська 3) Харківська 4) Чернівецька	1) Вінницька 2) Закарпатська 3) Одеська 4) Сумська 5) Хмельницька 6) Херсонська

У більшості областей (16) операційні цілі стратегії в межах кожного компоненту формувались на основі SWOT аналізу та соціально-економічного аналізу, а в 7-ми регіонах були розроблені суто керівним комітетом. До позитивів слід віднести той факт, що в абсолютній більшості регіонів (20) операційні цілі стратегій відповідають досягненню їх стратегічних цілей. В той же час розроблені програми, заходи, проекти відповідають досягненню стратегічних цілей у 18-ти регіонах.

Формування операційних цілей СРР в рамках кожного компоненту

<i>Розроблені керівним комітетом:</i>	<i>На основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу:</i>		<i>Не виконувалося:</i>
1) Волинська	1) Вінницька	9) Тернопільська	1) Чернівецька
2) Дніпропетровська	2) Волинська	10) Харківська	
3) Житомирська	3) Запорізька	11) Херсонська	
4) І.-Франківська	4) Київська	12) Хмельницька	
5) Кіровоградська	5) Львівська	13) Черкаська	
6) Луганська	6) Одеська	14) Чернігівська	
7) Миколаївська	7) Рівненська	15) Закарпатська	
	8) Сумська	16) Полтавська	

Відповідність операційних цілей СРР досягненню стратегічних цілей

<i>Відповідають:</i>		<i>Нереалістичні:</i>
1) Вінницька	11) Сумська	1) Кіровоградська
2) Волинська	12) Тернопільська	2) Миколаївська
3) Дніпропетровська	13) Харківська	
4) Житомирська	14) Херсонська	
5) І.-Франківська	15) Хмельницька	
6) Київська	16) Черкаська	
7) Львівська	17) Чернівецька	
8) Одеська	18) Чернігівська	
9) Полтавська	19) Запорізька	
10) Рівненська	20) Закарпатська	

Відповідність розроблених програм, заходів, проектів досягненню стратегічних цілей

<i>Так:</i>		<i>Ні:</i>
1) Волинська	10) Тернопільська	1) Кіровоградська
2) Дніпропетровська	11) Хмельницька	2) Луганська
3) Житомирська	12) Черкаська	3) Миколаївська
4) І.-Франківська	13) Чернігівська	4) Херсонська
5) Київська	14) Вінницька	5) Закарпатська
6) Львівська	15) Запорізька	
7) Одеська	16) Полтавська	
8) Рівненська	17) Харківська	
9) Сумська	18) Чернівецька	

Важливим здобутком даного етапу є створені передумови для належної оцінки та моніторингу реалізації стратегій, оскільки їх розробники у 21 регіоні передбачили і розробили відповідні індикатори (в 1-му регіоні виконання цього завдання не відбулося).

Наявність розроблених індикаторів для оцінки і моніторингу реалізації СРР

<i>Так:</i>		<i>Ні:</i>
1) Вінницька	8) Львівська	15) Харківська
2) Волинська	9) Миколаївська	16) Херсонська
3) Дніпропетровська	10) Одеська	17) Хмельницька
4) Житомирська	11) Полтавська	18) Черкаська
5) І.-Франківська	12) Рівненська	19) Чернівецька
6) Київська	13) Сумська	20) Чернігівська
7) Кіровоградська	14) Тернопільська	21) Запорізька
		1) Закарпатська

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації СРР

Підготовка планів у рамках виконання стратегій в деяких регіонах є достатньо проблемним питанням.

В 1-му регіоні досі (до моменту завершення даного дослідження) не підготували плану реалізації СРР, а з решти регіонів, які мають плани, Методології відповідають 17. Реалістичними при цьому є плани у 12-ти з 22-ох досліджуваних областей України.

Підготовка плану реалізації СРР

<i>Підготовлено, відповідає Методології:</i>		<i>Досі (до моменту проведення дослідження) не підготовлено:</i>	<i>Підготовлений, але не відповідає Методології:</i>
1) Дніпропетровська	10) Харківська	1) Львівська	1) Кіровоградська
2) Житомирська	11) Хмельницька		2) Одеська
3) Закарпатська	12) Черкаська		3) Чернівецька
4) І.-Франківська	13) Чернігівська		4) Волинська
5) Київська	14) Вінницька		
6) Миколаївська	15) Запорізька		
7) Полтавська	16) Тернопільська		
8) Рівненська	17) Херсонська		
9) Сумська			

Реалістичність плану реалізації СРР

<i>Досі (до моменту проведення дослідження) не підготовлено:</i>	<i>Нереалістичний:</i>	<i>Реалістичний:</i>
1) Львівська	1) Житомирська	1) Дніпропетровська
	2) Кіровоградська	2) Закарпатська
	3) Миколаївська	3) І.-Франківська
	4) Одеська	4) Київська
	5) Полтавська	5) Рівненська
	6) Харківська	6) Сумська
	7) Черкаська	7) Хмельницька
	8) Чернівецька	8) Чернігівська
	9) Волинська	9) Вінницька
		10) Запорізька
		11) Тернопільська
		12) Херсонська

Меншим є відсоток наявності фінансових планів реалізації стратегій, які були підготовлені тільки у 13-ти областях. 9 областей на момент дослідження не мали фінансових планів. По 20-ти областях можна зробити висновок щодо можливості фінансування заходів плану реалізації стратегій з місцевих та державного бюджету.

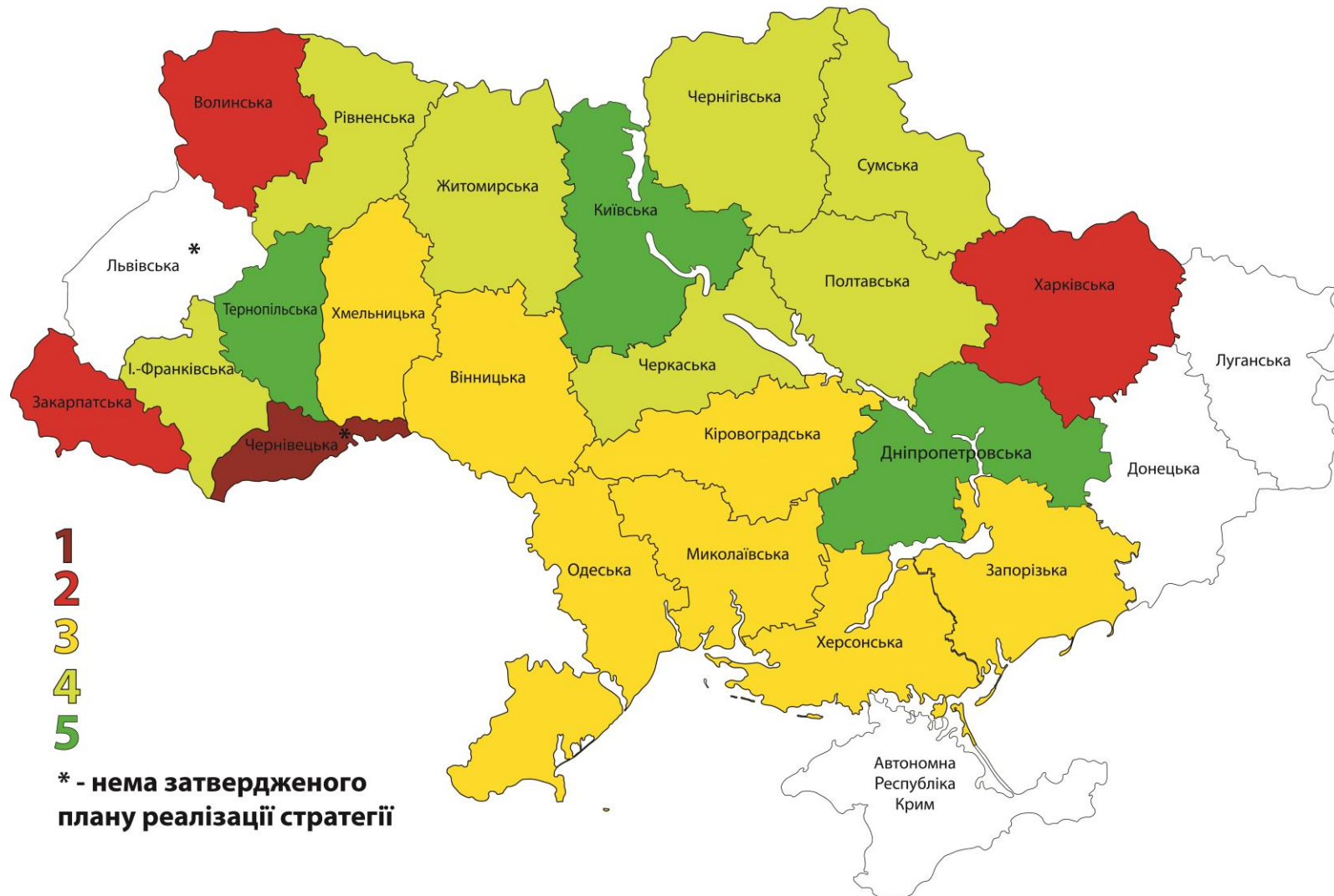
Підготовка фінансового плану реалізації СРР

<i>Досі (до моменту проведення дослідження) не підготовлено:</i>	<i>Підготовлено, не відповідає Методології:</i>	<i>Підготовлено, відповідає Методології:</i>
1) Закарпатська	1) Волинська	1) І.-Франківська
2) Запорізька	2) Дніпропетровська	2) Рівненська
3) Львівська	3) Чернівецька	3) Київська
4) Кіровоградська	4) Вінницька	4) Сумська
5) Миколаївська		5) Хмельницька
6) Одеська		6) Житомирська
7) Тернопільська		7) Полтава
8) Харківська		8) Херсонська
9) Черкаська		9) Чернігівська

Можливість фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджету

<i>Ні:</i>	<i>Так:</i>	
1) Миколаївська	1) Волинська	11) Сумська
2) Черкаська	2) Дніпропетровська	12) Хмельницька
	3) І.-Франківська	13) Чернівецька
	4) Одеська	14) Житомирська
	5) Полтавська	15) Запорізька
	6) Вінницька	16) Тернопільська
	7) Закарпатська	17) Харківська
	8) Кіровоградська	18) Херсонська
	9) Рівненська	19) Чернігівська
	10) Київська	20) Львівська

**Оцінка за 5-бальною шкалою
загального рівня якості розробленого плану
реалізації стратегії регіонального розвитку**

На момент проведення аналізу у більшості регіонів були відсутні плани моніторингу та оцінки і плани зміцнення спроможності СРР. У першому випадку Методології відповідають плани 6-ти областей (Житомирська, Київська, Сумська, Рівненська, Полтавська, Херсонська), а у другому – план наявний лише у трьох областях (І.-Франківській, Херсонській та Рівненській). Натомість у процесі їх розробки заходиться 13 та 19 областей відповідно.

Підготовка плану моніторингу та оцінки виконання СРР

<i>Досі не підготовлено/затверджено:</i>		<i>Відповідає методології:</i>	<i>Частково:</i>
1) Вінницька	8) Миколаївська	1) Житомирська	1) Чернівецька
2) Волинська	9) Одеська	2) Київська	2) Чернігівська
3) Дніпропетровська	10) Тернопільська	3) Сумська	<i>Нема інформації:</i> 1) І.-Франківська
4) Закарпатська	11) Харківська	4) Рівненська	
5) Запорізька	12) Хмельницька	5) Полтавська	
6) Кіровоградська	13) Черкаська	6) Херсонська	
7) Львівська			

Підготовка плану зміцнення спроможності СРР

<i>Досі (до моменту проведення дослідження) не підготовлено:</i>			<i>Розроблено:</i>
1) Вінницька	8) Кіровоградська	15) Харківська	1) І.-Франківська
2) Волинська	9) Львівська	16) Хмельницька	2) Рівненська
3) Дніпропетровська	10) Миколаївська	17) Черкаська	3) Херсонська
4) Житомирська	11) Одеська	18) Чернігівська	
5) Закарпатська	12) Полтавська	19) Чернівецька	
6) Запорізька	13) Сумська		
7) Київська	14) Тернопільська		

Обговорення та оприлюднення СРР

Рівень публічності процесу розробки та затвердження стратегії загалом є таким, що потребує вжиття заходів, спрямованих на його підвищення. Обговорення стратегій на засіданнях обласних рад та їх комісіях відбулось у переважній більшості регіонів. При цьому тільки у 5-ти областях внесено зміни до регламенту роботи обласної ради для врахування стратегій при розробці регіональних програм, підготовці проекту бюджету (Київська, Миколаївська, Рівненська, Черкаська, Вінницька). Повні тексти стратегій з додатками у вільному доступі можна знайти на сайтах обласних адміністрацій.

Обговорення СРР на засіданнях облради та її комісій

<i>Так:</i>				<i>Ні:</i>
1) Волинська	7) Київська	12) Хмельницька	17) Чернівецька	1) Одеська
2) Вінницька	8) Кіровоградська	13) Черкаська	18) Чернігівська	
3) Дніпропетровська	9) Миколаївська	14) Рівненська	19) Запорізька	
4) Житомирська	10) Полтавська	15) Сумська	20) Львівська	
5) Закарпатська	11) Харківська	16) Херсонська	21) Тернопільська	
6) І.-Франківська				

Внесення змін до регламенту роботи обласної ради для врахування СРР при розробці регіональних програм, підготовці проекту бюджету

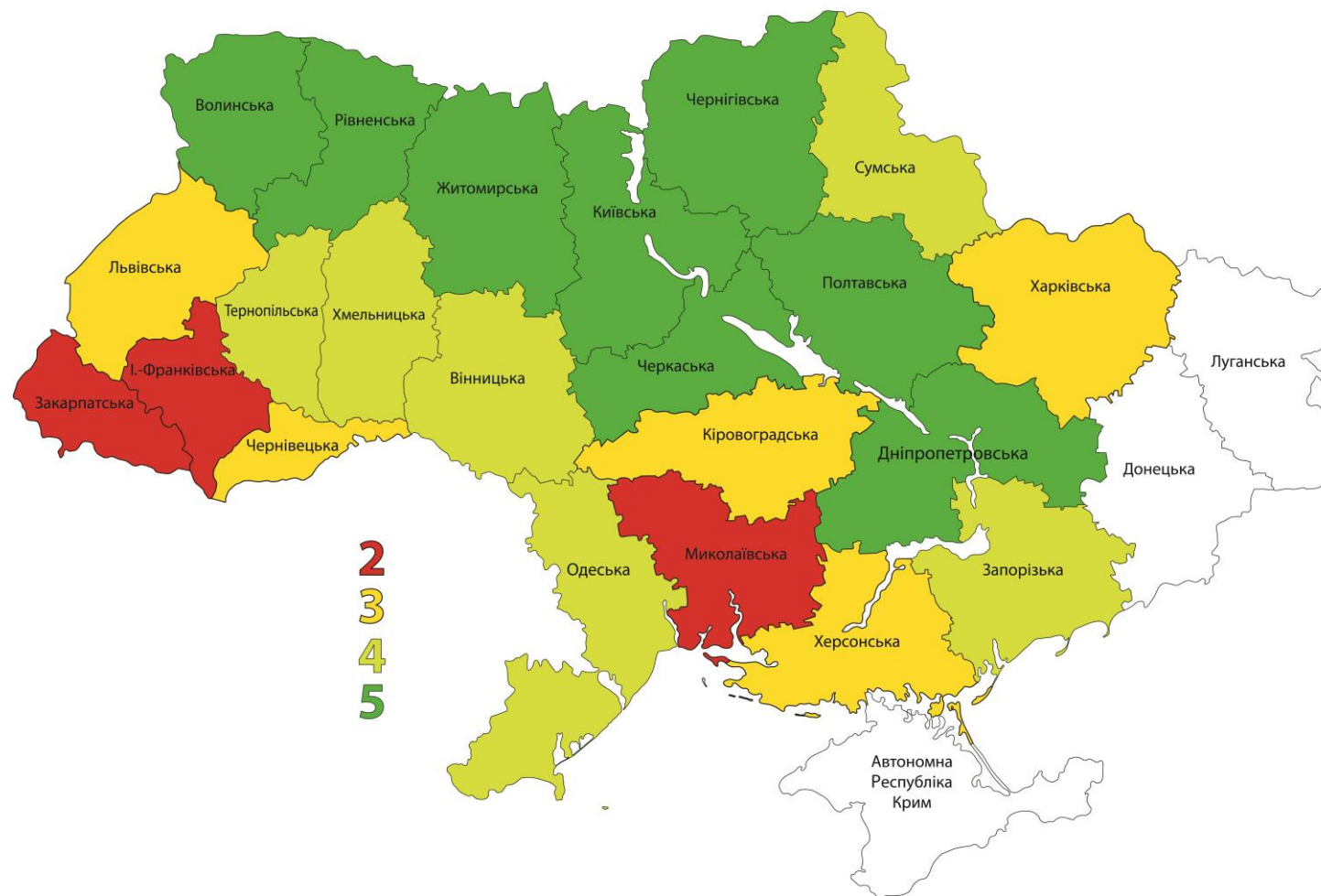
<i>Так:</i>		<i>Ні:</i>	
1) Київська		1) Кіровоградська	8) Запорізька
2) Миколаївська		2) Одеська	9) І.-Франківська
3) Рівненська		3) Харківська	10) Полтавська
4) Черкаська		4) Хмельницька	11) Сумська
5) Вінницька		5) Дніпропетровська	12) Тернопільська
<i>Нема інформації:</i>		6) Житомирська	13) Херсонська
		7) Закарпатська	14) Чернівецька

Оцінка відкритості основних етапів розробки СРР

	Вінницька	Волинська	Дніпропетровська	Житомирська	Закарпатська	Запорізька	Івано-Франківська	Київська	Кіровоградська	Львівська	Миколаївська	Одеська	Полтавська	Рівненська	Сумська	Тернопільська	Харківська	Херсонська	Хмельницька	Черкаська	Чернівецька	Чернігівська
Чи повідомлялось через ЗМІ про початок роботи над проектом регіональної стратегії розвитку?	Так	Так	Так	Ні	Ні	Так	Так	Так	Так	Так	Ні	Ні	Так	Так	Так	Так	Так	Ні	Так	Так	Ні	Так
Чи проводилися публічні заходи: круглі столи, прес-конференції, брифінги та ін. з приводу інформування громадськості про початок розробки СРР?	Так	Так	Так	Ні	Ні	Так	Ні	Так	Так	Ні	Так	Ні	Так	Так	Так	Так	Ні	Ні	Так	Так	Ні	Так
Чи був відкритим, на Вашу думку, процес затвердження проекту СРР регіональною радою?	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Ні	Ні	Так	Так	Так	Так	Так	Ні	Так	Так	Так	Так
Чи був відкритим, на Вашу думку, процес підготовки плану заходів з реалізації СРР?	Так	Так	Так	Ні	Ні	Ні	Так	Так	Ні	Так	Так	Ні	Так	Так	Так	Так	Так	Ні	Так	Так	Ні	Так
Чи був відкритим, на Вашу думку, процес затвердження плану заходів з реалізації СРР?	Так	Так	Так	Ні	Ні	Ні	Так	Так	Ні	*	Так	Ні	Так	Так	Так	Так	Ні	Так	Так	Так	Так	Так

* – інформація відсутня

**Оцінка за 5-бальною шкалою
загального рівня відкритості роботи облдержадміністрації
над стратегією регіонального розвитку**

За оцінками експертів Асоціації регіональних аналітичних центрів, найвищий рівень відкритості при розробці СРР продемонстрували 8 областей (Волинська, Дніпропетровська, Житомирська, Київська, Полтавська, Рівненська, Черкаська та Чернігівська), ще 6 регіонів працювали з достатнім рівнем відкритості (Вінницька, Запорізька, Одеська, Сумська, Тернопільська та Хмельницька). Найгірші оцінки громадських експертів щодо прозорості процесу розробки СРР отримали Закарпатська, Івано-Франківська та Миколаївська області.

Регіональні особливості процесу розробки стратегій регіонального розвитку областей України до 2020 року

Вінницька область

Процес розробки Стратегії в області відбувався переважно за «Методологією планування регіонального розвитку в Україні» та відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування та розвитку місцевої і регіональної демократії в Україні. Стратегія була затверджена обласною радою у листопаді 2013 р., нова відкоригована редакція – у червні 2015 р.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

В області було розроблено узгоджений загальний план розробки Стратегії. Регіональні зацікавлені сторони у розробці Стратегії залучались через відкрите оголошення та була проведена стартова зустріч їх представників. Було сформовано керівний комітет із розробки Стратегії, у процесі її розробки змін у складі регіонального партнерства не відбувалось.

Під час розробки Стратегії проводились робочі групи. Склад робочої групи відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Проте семінарів-практикумів, спрямованих на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування не проводилось. До процесу стратегічного планування залучались зовнішні експерти, зокрема науковці вищих навчальних закладів м. Вінниці, в тому числі експерти Донецького національного університету. Існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи. Фактичний графік роботи у процесі розробки Стратегії відповідав офіційному з невеликим запізненням.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу відповідала «Методології планування регіонального розвитку в Україні» і у повній мірі виявила нові тенденції у зміні структури регіональної економіки. На основі соціально-економічного аналізу можна виділити переваги та ризики у розвитку регіону. SWOT-аналіз також повною мірою відповідає Методології і є реалістично та методично вірно підготовленим.

Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювався співробітниками Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. Обговорення пропонування варіантів відбувалось публічно та було достатнім.

Як наслідок, визначені у Стратегії стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії відповідає Методології. Операційні цілі Стратегії в рамках кожного компоненту формувались на основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу. Операційні цілі Стратегії відповідають досягненню її стратегічних цілей. Для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії були розроблені відповідні індикатори. При цьому фокус-групи під час розробки Стратегії не проводились (відбувались лише засідання робочої групи).

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

В області було підготовлено план реалізації Стратегії. Процес його формування та зміст відповідають методичним рекомендаціям. Проте, на момент проведення аналізу неможливо зробити висновок щодо його реалістичності. Можливим є фінансування заходів плану реалізації Стратегії з місцевих та державного бюджету. В той же час фінансовий план реалізації Стратегії коротко викладений у Плані реалізації СРР, і він не відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Він сформований на основі

кошторису проектів, які пройшли відбір на 2016 рік. Окремого документу, що регламентував би фінансову сторону реалізації СРР, немає.

Плану моніторингу та оцінки виконання СРР не було затверджено взагалі. Також не був розроблений план зміцнення спроможності Стратегії.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Відбувалось досить широке інформування громадськості, до участі у розробці Стратегії запрошувались всі бажаючі – спеціалісти різних сфер діяльності. Повідомлення про початок роботи над проектом Стратегії було розміщене на сайті облдержадміністрації, в місцевих ЗМІ. В оголошенні визначались термін і форма подання пропозицій від суб'єктів регіонального розвитку. Проводилися публічні заходи з приводу інформування громадськості про початок розробки Стратегії, зокрема ефір директора Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації на телеканалі ВДТ (Вінницьке державне телебачення), ефір на обласному радіо заступника директора Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, прес-конференції.

Процес створення робочої групи із розробки Стратегії відбувався прозоро. Через ЗМІ повідомлялось про створення робочої групи. Було розміщено оголошення на сайті облдержадміністрації, всім потенційним учасникам робочої групи розсилались листи-запрошення (вищі навчальні заклади, великі підприємства, державні установи різного спрямування тощо) і кожен, хто вчасно подав заявку міг увійти до робочої групи. Про дату та час засідання, семінарів члени робочої групи інформувалися шляхом надсилання офіційних листів на електронну пошту.

Було проведено засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу. Інформування про його проведення здійснювалось через веб-сайт облдержадміністрації. Проводилися інші публічні заходи з метою представлення проекту соціально-економічного аналізу області: прес-конференція, ефір директора Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації на телеканалі ВДТ. Окремо соціально-економічний аналіз області було оприлюднено на сайті облдержадміністрації на етапі його обговорення, і надалі він знаходиться у вільному доступі як частина проекту Стратегії.

В процесі розробки SWOT-матриці брали участь всі члени робочої групи, окрім того, фахівці, які не увійшли до робочої групи, але бажали надіслати власні пропозиції, могли це зробити шляхом надсилання інформації до Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, всі пропозиції були прийняті, розглянуті та взяті до уваги під час формування матриці. Презентація SWOT-матриці відбулась під час другого засідання робочої групи та ефіру директора Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації на телеканалі ВДТ.

Процес визначення мети, бачення стратегічних та операційних цілей Стратегії був відкритим. Проводились консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій, надсилались офіційні електронні листи. Але звіт про результати розгляду пропозицій суб'єктів регіонального розвитку до проекту Стратегії не оприлюднювався.

Розгляд проекту Стратегії відбувся під час проведення четвертого засідання робочої групи. Інформацію про проведення засідання з розгляду проекту Стратегії було розповсюджено через сайт облдержадміністрації. У розробці проекту Стратегії приймали участь всі члени робочої групи, окрім того, фахівці, які не увійшли до робочої групи, але бажали надіслати власні пропозиції, могли це зробити шляхом надсилання інформації до Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, всі пропозиції були прийняті, розглянуті та взяті до уваги.

Процес підготовки плану заходів з реалізації Стратегії був відкритим. Оголошення було розміщено на сайті облдержадміністрації, в місцевих ЗМІ. Всі бажаючі мали змогу долучитися до процесу підготовки плану заходів з реалізації Стратегії. Загалом процес затвердження проекту Стратегії та підготовки плану заходів з її реалізації за експертною оцінкою є відкритим.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Діяльність із розробки Стратегії базувалась на розпорядженні голови облдержадміністрації №56 від 29.01.2015 року «Про утворення робочої групи з приведення Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року у відповідність із Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року».

Окремого розпорядження про скликання першого засідання робочої групи не було, учасникам направлялися офіційні листи з повідомленням про час, дату, місце проведення засідання. Підсумки роботи зафіксовано в протоколі, розміщеному на веб-сайті облдержадміністрації. Аналогічною є ситуація і щодо другого та третього засідання робочої групи. На сайті облдержадміністрації окремо було розміщено соціально-економічний аналіз регіону на етапі його обговорення, а згодом опубліковано як частину проекту Стратегії. Проект Стратегії також розміщено на сайті облдержадміністрації.

Стратегію збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 р. було затверджено рішенням Вінницької обласної ради № 893 від 24 червня 2015 р.

Волинська область

Процес розробки Стратегії в області відбувався відповідно до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією завершено та прийнято рішення обласної ради щодо її затвердження.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група із розробки Стратегії утворена розпорядженням голови Волинської облдержадміністрації у листопаді 2014 року. Склад робочої групи відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Семінари-практикуми, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початку її функціонування не проводились.

В області було розроблено узгоджений загальний план розробки Стратегії. Мобілізація регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії проводилась через відкриті оголошення, але стартову зустріч представників визначених зацікавлених сторін проведено не було. Було сформовано керівний комітет із розробки Стратегії, змін у складі регіонального партнерства у процесі роботи не відбувалось.

В процесі розробки Стратегії проводились засідання робочої групи. До процесу розробки Стратегії залучались зовнішні експерти, зокрема Центру міжнародного приватного підприємництва. Існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи. При цьому фактичний графік роботи у процесі розробки Стратегії не відповідав офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу лише частково Методології, що не дозволило повною мірою виявити нові тенденції у регіональній економіці та переваги і ризики у розвитку регіону. Також лише частково відповідає Методології проведений SWOT-аналіз, який загалом є нереалістичним.

Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювався співробітниками департаменту економічного розвитку. А обговорення пропонуваніх варіантів проводилось виключно представниками керівного комітету та вузького колективу розробників.

У підсумку визначені Стратегією стратегічні цілі лише частково корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Під час розробки Стратегії компонентні плани взагалі не розглядалися. У той же час операційні цілі Стратегії формувались на основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу. В цілому операційні цілі відповідають досягненню стратегічних цілей. Також

досягненню стратегічних цілей відповідають розроблені програми, заходи, проекти. Під час розробки Стратегії проводились засідання фокус-груп та були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу її реалізації. Водночас, індикатори являють собою не адаптовані до стратегії показники, а планові загальні економічні показники розвитку області.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації Стратегії був підготовлений, але процес формування та його зміст не відповідають методичним рекомендаціям. План реалізації Стратегії є реалістичним частково. У той же час фінансовий план реалізації Стратегії підготовлено не у відповідності до Методології, хоча можливим є фінансування заходів плану реалізації з місцевих та державного бюджету. План заходів затверджений Волинською обласною радою 10.03.2016 року. Протягом всього періоду даного дослідження план моніторингу і оцінки виконання СРР та план зміцнення її спроможності підготовлені не були.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Інформацію про розробку Стратегії було розміщено на сайті облдержадміністрації, прес-служба надсилала її до ЗМІ. Була опублікована загальна інформація з поясненням, що являє собою Стратегія та яка її мета. Інформацію про кроки і результати опубліковано не було.

Інформація про початок роботи над проектом Стратегії з проханням подавати свої пропозиції була розіслана по різноманітним ЗМІ. Подати пропозиції до Стратегії протягом довгого часу могли різні представники громади. Терміни подання пропозицій були визначені в розпорядженні голови облдержадміністрації, до якого була додана відповідна форма.

Відбувались публічні заходи. Були проведені громадські слухання з обговорення пропозицій, які мають увійти в Стратегію. Обговорення пропозицій до Стратегії здійснювалось під час засідань громадської ради та її комісій. Під час Форуму неурядових організацій проведеного громадською радою та облдержадміністрацією теж згадувалось питання розробки Стратегії. Про розробку Стратегії під час оперативних нарад нагадував голова облдержадміністрації. У місцевих ЗМІ присутні інформаційні новинки з публічних заходів, які присвячені розробці Стратегії.

Процес створення робочої групи відбувався прозоро. До робочої групи увійшли усі, хто подавав заявки. Інформація про створення робочої групи із розробки Стратегії надавалась прес-службою у ЗМІ через розсилку, але ЗМІ її не поширювали. Інформація про робочу групу була розміщена також на сайті облдержадміністрації. Членів робочої групи повідомляли про засідання по телефону, але не завжди. З іншого боку, сам процес розробки був досить закритим. Керівний комітет обирався одноосібно керівництвом облдержадміністрації. Інформація про засідання керівного комітету була малопоширена. Засідання робочих груп анонсувалися мало.

Процес розробки SWOT-матриці не був відкритим. Його одноосібно розробляли працівники департаменту економічного розвитку облдержадміністрації та деякі з членів керівного комітету. Презентації SWOT-матриці не відбувалось ні на засіданнях, ні на окремих заходах, хоча SWOT-аналіз був опублікований на сайті облдержадміністрації. Засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу не проводилось. Соціально-економічний аналіз лише коротко був представлений під час презентації проекту Стратегії. Доопрацьований соціально-економічний аналіз розміщено на сайті обласної ради як частина Стратегії.

Процес визначення мети, бачення стратегічних та операційних цілей також не був відкритим. До цього процесу долучались виключно працівники облдержадміністрації та деякі з членів керівного комітету. На тренінг, під час якого власне розроблялись ці компоненти Стратегії, було запрошено тільки членів керівного комітету. Окремого анонсу про цей захід не було.

Разом з тим під час публічних заходів проводились консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій. Зокрема, на засіданнях громадської ради при облдержадміністрації та її комісіях, а також під час заходів, які проводили райдержадміністрації. Але звіт про результати розгляду пропозицій суб'єктів регіонального розвитку не оприлюднювався. Захід з розгляду проекту був проведений, але не у форматі засідання. Інформація про його проведення була опублікована на сайті облдержадміністрації та поширена у ЗМІ.

Процес затвердження проекту Стратегії обласною радою був відкритим, пройшли всі етапи обговорення. Процес підготовки плану заходів з реалізації був відкритим, свої пропозиції могли подати різноманітні представники громади (громадські організації, наукові заклади, окремі експерти). Фактично всі пропозиції були враховані. Процес затвердження плану заходів з реалізації Стратегії також був відкритим.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Робоча група та керівний комітет створена розпорядженням голови Волинської облдержадміністрації (листопад 2014 р.), яке розміщено на її сайті. Спочатку це рішення з додатками було розміщене на офіційному сайті ОДА, але станом на грудень 2015 р. воно було вже відсутнє.

Розпорядження про скликання першого засідання робочої групи та повідомлення про підсумки її роботи відсутнє. Інформація про хід та результати цього засідання є в протоколі засідання. Проте, цей документ на сайті облдержадміністрації не розміщувався. Окремої інформації про результати першого засідання робочої групи не оприлюднювалось. Щодо другого та третього засідання робочої групи Ситуація аналогічна, як і в першому випадку. Розпорядження не видавалось, окремої інформації про результати засідання робочої групи не оприлюднювалось.

На сайті Волинської ОДА розміщена Стратегія з додатками, а також план заходів з реалізації СРР. Рішення про ухвалення Стратегії було прийняте обласною радою 20.03.2015 року.

Дніпропетровська область

Процес розробки Стратегії в області відбувався переважно за «Методологією планування регіонального розвитку в Україні». Робота над Стратегією була завершена і 26.09.2014 року було прийнято відповідне рішення обласної ради щодо її затвердження.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група із розробки Стратегії була утворена спільним розпорядженням голів облдержадміністрації та обласної ради. Її склад відповідає Методології. На початкових стадіях її функціонування проводились семінари-практикуми, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності. Інформація щодо наявності узгодженого загального плану розробки Стратегії відсутня.

Мобілізація регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії здійснювалась облдержадміністрацією. Була проведена стартова зустріч представників визначених зацікавлених сторін. Також був сформований керівний комітет із розробки Стратегії. Через кадрові зміни в органах влади у процесі розробки Стратегії відбувалися зміни у складі регіонального партнерства.

У процесі розробки Стратегії проводились робочі групи. До процесу стратегічного планування на професійній основі залучались експерти проектів «Розбудова спроможності до економічно обґрунтованого планування розвитку областей та міст України» (РЕОП) та проекту «Місцевий економічний розвиток міст України» (МЕРМ). В той же час інформація щодо наявності можливостей надання пропозицій до робочої групи відсутня. Загалом фактичний графік роботи робочої групи відповідав офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу частково відповідає Методології. Соціально-економічний аналіз не повною мірою виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки. Також його недостатньо для виділення переваг та ризиків у розвитку регіону. Проведений SWOT-аналіз відповідає Методології, є реалістичним та методично вірно підготовленим. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей відбувався на засіданні робочої групи, але інформація щодо достатності обговорення пропонуєваних варіантів відсутня.

Загалом визначені стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії відповідає Методології. Операційні цілі Стратегії в рамках кожного компоненту розроблялись керівним комітетом та відповідають досягненню її стратегічних цілей. Також досягненню стратегічних цілей відповідають розроблені програми, заходи, проекти. Під час розробки Стратегії проводились засідання фокус-груп. Для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії були розроблені відповідні індикатори.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації Стратегії був підготовлений у відповідності до Методології та є реалістичним. Фінансовий план як окремий документ відсутній. У Плані реалізації Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року на 2015 – 2017 роки до кожного напрямку наведено «Орієнтовний фінансовий план», який не відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». В той же час можливим є фінансування заходів плану реалізації Стратегії з місцевих та державного бюджету. План моніторингу та оцінки виконання Стратегії, а також план зміцнення її спроможності не було підготовлено.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Початок процесу розробки відбувався прозоро. Результати підготовчого етапу були презентовані під час круглих столів та конференції у 2013 році. Круглі столи та конференція проводилися за технічного сприяння з боку проекту МЕРМ. Під час цих заходів було представлено інформацію про сам проект, а також про мету і основні етапи розробки Стратегії.

В межах проекту МЕРМ облдержадміністрація направляла запрошення практично всім громадським організаціям та аналітичним центрам, які працювали у консультативно-дорадчих органах. До роботи над розробкою Стратегії мали можливість долучитися усі бажаючі інститути громадянського суспільства. Повідомлення переважно були у комунальних та електронних ЗМІ, у т.ч. на сайтах районних державних адміністрацій. Також інформацію було поширено в межах реалізації проекту МЕРМ. Інформація про терміни та форму подання пропозицій від суб'єктів регіонального розвитку відсутня. Публічні заходи були проведені в межах реалізації проекту МЕРМ.

З метою формування робочої групи було видано спільне розпорядження голови обласної державної адміністрації та голови обласної ради від 11.10.2012 року № Р-730/0/3-12 «Про утворення комітету з формування плану реалізації Комплексної стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2015 року». Повідомлення про створення робочої групи із розробки Стратегії публікувалися у місцевих друкованих ЗМІ (переважно комунальних) та на сайтах місцевих органів виконавчої влади. Про дату та час засідань і семінарів членів робочої групи інформували шляхом надсилання факсимільних повідомлень, телефоном, надсиланням попередньої програми та порядку денного електронною поштою. Зазвичай оформлювалися письмові запрошення для членів робочої групи за підписом голови облдержадміністрації.

Засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу проводилося в межах представлення результатів роботи проекту МЕРМ. Також в межах проекту під час розробки SWOT-матриці пройшло кілька круглих столів, на які були запрошені представники бізнесу та громадських організацій. Усі учасники круглих столів брали участь в обговоренні та удосконаленні SWOT-матриці, але формування матриці здійснювалось експертами. SWOT-матриця була презентована на круглих столах, які проводилися проектом МЕРМ.

Процес визначення мети, бачення стратегічних та операційних цілей не був відкритим. Переважно, мета, бачення стратегічних та операційних цілей були сформовані експертами проекту МЕРМ. Консультації із суб'єктами регіонального розвитку проводилися достатньо регулярно. Суб'єкти були поінформовані про процес розробки Стратегії, мали можливість брати участь у засіданнях робочої групи, подавати пропозиції, аргументувати свою позицію тощо. Найбільшою перевагою підготовки Стратегії стало залучення до її розробки власників та топ-менеджерів великих підприємств, наукових установ, громадських організацій та аналітичних центрів. Позиція експертів проекту МЕРМ не завжди збігалася із баченням та позиціями суб'єктів регіонального розвитку області. Час від часу виникали гарячі дискусії, які з часом трансформувалися у фінальний текст Стратегії.

Експерти проекту МЕРМ представляли проект Комплексної стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2015 року, яку потім було трансформовано у Стратегію розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року. Переважно, у 2013 році на офіційних веб-сайтах облдержадміністрації та обласної ради було розповсюджено інформацію про проведення засідання з розгляду проекту Комплексної стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2015 року.

Процес затвердження проекту Стратегії був відкритим. Рішення «Про Стратегію розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року» від 26.09.2014 р. № 561-27/VI було прийнято в межах повноважень обласної ради та з дотриманням вимог чинного регламенту. Депутати усіх фракцій мали можливість ставити питання та вносити уточнення щодо змісту Стратегії перед голосуванням.

Процес підготовки плану заходів з реалізації Стратегії був відкритим. На офіційних веб-сторінках органів влади та в електронних і друкованих ЗМІ області були оприлюднені оголошення щодо відкритого збору ідей для реалізації Стратегії. У повідомленні були чітко визначені п'ять критеріїв, яким мали відповідати ідеї, адреси куди надсилати пропозиції, форма та зразок із прикладом оформлення ідеї за встановленою формою. Проектні ідеї мали стосуватися одного завдання із Стратегії розвитку (перелік завдань було наведено у додатку до оголошення). Усі проектні ідеї приймалися до 16-ї години 21.11.2014 року.

Процес затвердження плану заходів з реалізації був відкритим. Рішення обласної ради від 29.04.2015 р. № 620-30/VI «Про План реалізації Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року на 2015-2017 роки» було своєчасно передано депутатам, а також було розміщено на сайті обласної ради та облдержадміністрації. Під час представлення в обласній раді була можливість задавати питання та уточнювати окремі аспекти плану реалізації Стратегії. Разом із планом реалізації Стратегії було затверджено Каталог програм та проектів регіонального розвитку, ініційованих територіальними громадами області. Каталог складається зі 120 проектів, відібраних експертами Робочої групи та зовнішніми консультантами. У каталозі наведено назву, мету, перелік заходів, територію, на яку спрямовано проект, короткий опис проекту, орієнтовний час реалізації, вартість і визначення ключових учасників реалізації проекту.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Стратегія розроблялася робочою групою, яку було створено у 2012 році. Дніпропетровська облдержадміністрація забезпечила дотримання існуючих процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи, зокрема було видано спільне розпорядження голови облдержадміністрації та голови обласної ради від 11.10.2012 року № Р-730/0/3-12 «Про утворення комітету з формування плану реалізації Комплексної стратегії розвитку

Дніпропетровської області на період до 2015 року». До нього були внесені зміни у 2013 р., зокрема було замінено співголова Комітету.

Підготовка членів робочої групи здійснювалася шляхом проведення низки семінарів та дискусій протягом 2013 року за технічного сприяння з боку проекту МЕРМ, окремого розпорядження не приймалося. План реалізації Комплексної стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2015 року розроблявся за графіком, створеним робочою групою, окремим розпорядженням не затверджувався. Використовувався як робочий документ.

На офіційній веб-сторінці облдержадміністрації у мережі Інтернет розміщено Паспорт області, Програму соціально-економічного та культурного розвитку області на 2014 р., Основні показники економічного та соціального розвитку області на 2014 р., Основні показники економічного та соціального розвитку області на 2015-2016 роки, а також соціально-економічний аналіз регіону. Проект Стратегії було розміщено на сайті облдержадміністрації та обласної ради.

Перше засідання робочої групи скликалося відповідно до згаданого розпорядження. Після першого засідання, усі наступні засідання проводилися за окремим графіком розробленим членами робочої групи. Окремого розпорядження голови облдержадміністрації з цього питання не приймалося. Розпорядження про скликання другого та третього засідання робочої групи та повідомлення про презентацію проекту не приймалося.

Значний рівень відкритості процесу підготовки Стратегії пояснюється тим, що вона готувалася в межах Проекту міжнародної технічної допомоги «Місцевий економічний розвиток міст України».

Стратегія була затверджена рішенням Дніпропетровської обласної ради «Про Стратегію розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року» від 26.09.2014 р. № 561-27/VI та стала першою прийнятою в Україні. План реалізації Стратегії затверджено рішенням Дніпропетровської обласної ради від 29.04.2015 року № 620-30/VI «Про План реалізації Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року на 2015-2017 роки».

Житомирська область

Процес розробки Стратегії в області відбувався відповідно до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Стратегія затверджена обласною радою.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група була утворена розпорядженням голови облдержадміністрації 23.10.2014 року. Її склад відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». На початкових стадіях функціонування робочої групи заходи, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення її спроможності не проводились.

В області не був розроблений узгоджений загальний план розробки Стратегії. Залучення регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії здійснювалось облдержадміністрацією, стартова зустріч представників визначених зацікавлених сторін не проводилась.

У той же час було сформовано керівний комітет із розробки Стратегії, при цьому змін у складі регіонального партнерства у процесі її розробки не відбувалось. Також не проводились робочі зустрічі із розробки Стратегії та не залучались зовнішні експерти. Попри це існувала можливість подавати відповідні пропозиції. При цьому графік роботи щодо розробки Стратегії сформований не був.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу відповідає Методології та достатньо виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки і дозволяє виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. Проведений SWOT-аналіз також відповідає Методології. Його

підготовлено реалістично та методично вірно. Стратегічне фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювалось співробітниками департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. Обговорення пропонування варіантів при цьому практично не проводилось.

Загальний рівень кореляції операційних цілей Стратегії регіонального розвитку Житомирської області з операційними цілями Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року є помірним.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії не відповідає Методології. Операційні цілі Стратегії в рамках кожного компоненту розроблені керівним комітетом та відповідають досягненню стратегічних цілей. Також досягненню стратегічних цілей відповідають розроблені програми, заходи, проекти. Засідання фокус-груп із розробки Стратегії не проводились, проте були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу її реалізації.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації Стратегії Житомирської області був підготовлений у відповідності до «Методології планування регіонального розвитку в Україні», проте результати його аналізу не дозволяють зробити висновок про його реалістичність.

Було підготовлено фінансовий план реалізації Стратегії, зміст якого відповідає Методології та передбачає можливості фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджету.

Сформовано план моніторингу та оцінки реалізації Стратегії, який також відповідає Методології, проте до моменту завершення проектного дослідження не було розроблено плану зміцнення спроможності СРР.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Початок процесу розробки Стратегії відбувався недостатньо прозоро. Проект Стратегії розроблявся виключно спеціалістами департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. Зацікавлені сторони та громадськість було проінформовано про мету, ключові кроки і результати підготовчого етапу процесу в рамках круглого столу із представлення проекту Стратегії (29.12.2014р.). Під час заходу також було коротко представлено напрацювання щодо проекту Стратегії. Інформація про початок роботи над проектом Стратегії у ЗМІ була відсутня. Публічні заходи щодо початку розробки Стратегії не проводилися.

Процес створення робочої групи із розробки Стратегії відбувався непрозоро. До складу робочої групи не увійшли представники більшості зацікавлених у розробці Стратегії громадських організацій, що обумовлено непрозорістю процесу початку роботи. Про створення робочої групи із розробки Стратегії не повідомлялось у ЗМІ.

В процесі розробки Стратегії семінари не проводились. Було проведено тільки один круглий стіл наприкінці 2014 року, під час якого було представлено проект Стратегії. Також не проводились засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу. Інформацію про проведення засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу було розміщено на веб-порталі облдержадміністрації. Доопрацьований варіант соціально-економічного аналізу області також було оприлюднено на веб-порталі облдержадміністрації.

Процес розробки SWOT-матриці не був відкритим. Її розробкою займалися лише спеціалісти департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. Презентація SWOT-матриці відбулась лише частково. Результати SWOT-аналізу були представлені під час круглого столу засідання робочої групи, яка мала б бути долучена до розробки Стратегії. Разом з тим, проводились консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій до проекту Стратегії.

Засідання з розгляду проекту Стратегії було проведено лише один раз – 29.12.2014 року. Інформацію про проведення засідання з розгляду проекту Стратегії було розміщено на веб-порталі облдержадміністрації та департаменту економіки облдержадміністрації.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Утворення керівного комітету та робочої групи з розробки Стратегії та плану реалізації, затвердження плану-графіку підготовки здійснювалось у відповідності до розпорядження голови облдержадміністрації №308 від 23.10.2014 року «Про розроблення проекту Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2020 року» та розпорядження № 112 від 08.04.2015 «Про розроблення проекту плану заходів на 2015-2017 роки з реалізації Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2020 року».

Оцінка тенденцій соціального та економічного розвитку виписані у Програмі соціального та економічного розвитку Житомирської області на 2015 рік. Соціально-економічний аналіз області прописаний також окремим розділом у Стратегії розвитку Житомирської області до 2020 року. Соціально-економічний аналіз регіону оприлюднено на сайті облдержадміністрації.

Розпорядження голови облдержадміністрації про скликання першого, другого та третього засідання робочої групи та повідомлення про підсумки її роботи не видавалось. Разом з тим, було видано розпорядження голови облдержадміністрації про ухвалення проекту Стратегії. Проект Стратегії розміщено на сайті облдержадміністрації.

Окремого розпорядження про ухвалення проекту Стратегії на веб-сторінці облдержадміністрації немає.

Закарпатська область

Процес розробки Стратегії в області відбувався відповідно до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією завершено та прийнято рішення обласної ради щодо її затвердження.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

У процесі формування робочої групи 18.08.2014 року було видано розпорядження голови облдержадміністрації, яким затверджено склад керівного комітету. Склад робочої групи в області відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Але семінари-практикуми, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування не проводилися.

В області був розроблений узгоджений загальний план розробки Стратегії. Мобілізація регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії здійснювалась облдержадміністрацією. Стартову зустріч представників визначених зацікавлених сторін проведено не було.

Був сформований керівний комітет. Змін у складі регіонального партнерства у процесі розробки Стратегії не відбувалось. Під час розробки Стратегії проводились фокус-групи. Зовнішні експерти до процесу не залучались, хоча існували можливості подавати пропозиції до робочої групи. Фактичний графік робочої групи відповідав офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Для розробки СРР було виконано соціально-економічний аналіз регіональної економіки. Глибина соціально-економічного аналізу частково відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Поряд з цим соціально-економічний аналіз достатньо виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки. На його основі можна повною мірою виокремити переваги та ризики у розвитку регіону.

Також для розробки СРР регіону було виконано SWOT-аналіз, який відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Можна стверджувати, що даний аналіз було підготовлено реалістично. Проведення стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону та стратегічних цілей було здійснено колективом

науковців. Це дозволило досягти кореляції стратегічних цілей СРР із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів СРР відповідав «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Формування операційних цілей СРР в рамках кожного компоненту відбувалося на основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу. При цьому вдалося досягти відповідності операційних цілей СРР досягненню стратегічних цілей стратегії. Але поряд з цим розроблені програми, заходи та проекти СРР не відповідають досягненню стратегічних цілей Стратегії, а також не були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу реалізації СРР.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

Одним з недоліків в рамках дотримання процедур при розробці рамок реалізації СРР є відсутність розробленого фінансового плану реалізації СРР. Проте документально передбачено можливість фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджету.

Ще одним недоліком є відсутність розробленого плану моніторингу та оцінки виконання СРР та плану зміцнення спроможності СРР.

Також не було внесено ніяких змін до регламенту роботи обласної ради для врахування СРР при розробці регіональних програм та підготовці проекту бюджету області.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Зацікавлені сторони та громадськість не повідомлялись про підготовчий етап початку розробки Стратегії. Перша згадка про розробку Стратегії з'явилась на офіційній веб-сторінці облдержадміністрації 18.07.2014 року. Йшлося про робочу нараду під головуванням першого заступника голови облдержадміністрації, на якій обговорено актуальність розробки Стратегії та підготовчі роботи, які передують утворенню координаційної ради. Анонс наради та шляхи долучення до розробки Стратегії були відсутні.

Розпорядження про створення керівного комітету було прийняте 18.08.2014 року. Офіційного повідомлення щодо початку роботи над розробкою Стратегією не було. Робота велась не системно в закритому від громадськості режимі. Інформація для ознайомлення була недоступна. За свідченням окремих учасників керівного комітету їх не інформували про стан справ, проте працівники департаменту економічного розвитку облдержадміністрації переконують в протилежному. В публічному просторі жодної інформації про терміни та форми подання пропозицій від суб'єктів регіонального розвитку представлено не було. Склад робочої групи з підготовки інформаційних матеріалів та написання проекту Стратегії не оприлюднений. У кінцевому тексті Стратегії зазначено, що учасники робочої групи та координаційної ради зазначені в додатку «А». Однак, додаток містить виключно склад координаційної ради як керівного комітету.

Засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу проводилось у форматі роботи координаційної ради (керівного комітету). Працівники департаменту економічного розвитку облдержадміністрації інформували про нього безпосередньо учасників керівного комітету. Жодного заходу з метою представлення проекту соціально-економічного аналізу області не проводилось. Інформація про це відсутня, в тому числі і на офіційній веб-сторінці облдержадміністрації. Не був відкритим і процес розробки SWOT-матриці. Її презентація відбулась 17.02.2015 року на спільному засіданні керівного комітету та робочої групи за присутності представників департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, а також першого заступника голови обласної ради. Анонсування даного засідання не відбувалось.

Порівняно відкритим був процес обговорення мети і бачення стратегічних та операційних цілей. Учасникам засідання було запропоновано два альтернативні варіанти:

перший як продукт департаменту економічного розвитку; другий – експертної громадськості та частини науковців, що брали участь у розробці Стратегії. Окремі консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій не проводились. Частково ними вважаються засідання експертних робочих груп за галузями, до яких входить частина представників суб'єктів регіонального розвитку.

Крім 17.02.2015 року, спільне засідання з розгляду проекту Стратегії також було проведено 23.02.2015 року за участі членів керівного комітету та робочої групи за присутності представників департаменту економічного розвитку облдержадміністрації і першого заступника голови обласної ради. ЗОДТРК «Тиса-1» в одному з випусків новин згадала про цю подію. Окрім того, про події 17.02 та 23.02 була підготовлена окрема новина на веб-сторінці облдержадміністрації.

Процес затвердження проекту Стратегії був відкритим. Проект рішення був оприлюднений завчасно на офіційному веб-сайті облдержадміністрації та містив текст Стратегії з додатками. Пленарне засідання було відкритим для громадськості. Значних обговорень в залі засідання не відбувалось.

Процес підготовки та затвердження плану заходів з реалізації Стратегії не був відкритим. План заходів готувався «у кабінетах» адміністрації із залученням представників робочої групи без широкої участі інших зацікавлених сторін. Процес затвердження плану заходів проходив неpubлічно. Жодного повідомлення про передумови та наслідки процесу у відкритих джерелах інформації немає.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Розпорядженням голови облдержадміністрації №250 від 18.08.2014 року «Про координаційну раду з розроблення проекту Стратегії розвитку Закарпатської області на період до 2020 року» було створено керівний комітет із розробки Стратегії у складі 17 осіб. Розпорядження про утворення робочої групи відсутнє. Фактично, її учасниками були науковці: представники Закарпатського регіонального центру соціально-економічних і гуманітарних досліджень НАН України, Ужгородського національного університету, Мукачівського національного університету, Центру стратегічного партнерства регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень.

Інформація щодо соціально-економічного аналізу регіону на сайті Закарпатської обласної державної адміністрації на момент розробки СРР була відсутня. Розпорядження про скликання першого засідання робочої групи відсутнє. Інформація про нього була відома частині учасників керівного комітету (у першу чергу керівному складу), працівникам департаменту економічного розвитку облдержадміністрації та безпосередньо, учасникам робочої групи. Інформація про підсумки роботи була повідомлена членам керівного комітету на черговому робочому засіданні.

Також відсутнє розпорядження про скликання другого засідання. Інформація була відома учасникам керівного комітету, працівникам департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, учасникам робочої групи, представникам обласної ради та представникам кількох ЗМІ (регіональні телеканали). Під час його проведення були презентовані ключові напрямки стратегії та матеріали SWOT-аналізу, а також, результати експертного опитування. Захід відбувся 17.02.2015 року. Були прийняті рішення про доопрацювання економічного блоку Стратегії та оприлюднення проекту рішення на веб-сторінці обласної ради. Після цього інших публічних заходів з презентацією матеріалів Стратегії не проводилось. Аналогічною є ситуація і щодо третього засідання – розпорядження відсутнє. Проект Стратегії проходив кінцеві обговорення на спільному засіданні керівного комітету та робочої групи за присутності представників департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, а також, першого заступника голови обласної ради.

Проект Стратегії було розміщено на сайті облдержадміністрації у вигляді проекту рішення обласної ради з додатками. Рішення № 1220 від 06.03.2015 року «Про Регіональну

стратегію розвитку Закарпатської області на період до 2020 року» прийняте обласною радою та оприлюднено на офіційній веб-сторінці.

Запорізька область

Процес розробки Стратегії відбувався переважно відповідно до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Стратегію було затверджено обласною радою 25 лютого 2016 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонування робочої групи

Робоча група із розробки Стратегії була утворена розпорядженням голови облдержадміністрації 20.04.2015 року. Її склад відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Але семінари-практикуми щодо покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування не проводились. В області був розроблений узгоджений загальний план розробки Стратегії. Мобілізацією регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії опікувалась облдержадміністрація. Стартова зустріч для них не проводилась.

В області був сформований керівний комітет. Під час розробки Стратегії відбулись зміни у складі регіонального партнерства, які були обумовлені кадровими змінами в органах державної влади. Проводились робочі зустрічі із розробки Стратегії, але зовнішні експерти залучені не були. При цьому існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи. Фактичний графік роботи робочої групи відповідав офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

На момент проведення дослідження соціально-економічний аналіз, що був загалом проведений у відповідності до Методології, оприлюднений як частина проекту Стратегії на сайті облдержадміністрації. На основі вказаного аналізу виявлені нові тенденції у зміні структури регіональної економіки, проте переваги і ризики у розвитку регіону були недостатньо визначені.

Проведений SWOT-аналіз для розробки СРР відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні», але він є реалістичним не у повній мірі. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювався в межах робочої групи.

Обговорення пропонованих варіантів проводилось, але носило більше формальний характер, пропозиції до проекту враховувались дуже обмежено, хоча відбувалось загалом публічно.

Визначені стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів в рамках проекту Стратегії в цілому не відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Операційні цілі формувались на основі проведених соціально-економічного і SWOT-аналізу та загалом частково відповідають досягненню стратегічних цілей. Разом з тим, на момент проведення аналізу неможливо зробити висновок щодо повної (але тільки часткової) відповідності розроблених програм, заходів, проектів досягненню стратегічних цілей. Засідання фокус-груп проводились. Були розроблені відповідні індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

На момент аналізу ще не було підготовлено плану реалізації, фінансового плану, плану моніторингу та оцінки і плану зміцнення спроможності Стратегії.

Позитивним в даному контексті є наявність розроблених індикаторів для оцінки і моніторингу реалізації СРР. В області розроблено план реалізації СРР, який відповідає

«Методології планування регіонального розвитку в Україні». Даний план можна вважати реалістичним.

Але фінансового плану реалізації СРР не було підготовлено, поряд з цим документально передбачено можливість фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджету.

Також не було підготовлено та затверджено плану моніторингу та оцінки виконання СРР та плану зміцнення спроможності СРР.

Внесення змін до регламенту роботи обласної ради для врахування СРР при розробці регіональних програм, підготовці проекту бюджету не відбувалося.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Зацікавлені сторони та громадськість було проінформовано про мету, ключові кроки і результати підготовчого етапу процесу. У газеті «Запорізька правда» було надруковано відповідну інформацію про початок робіт, на сайті облдержадміністрації у розділі «Стратегія регіонального розвитку» (поруч із інформацією про Стратегію регіонального розвитку Запорізької області на період до 2015 року і Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року) також було розміщено відповідну інформацію.

Через ЗМІ було повідомлено інформацію про початок роботи над проектом Стратегії. На сайті облдержадміністрації було розміщено оголошення, де містилася пропозиція взяти участь у виборі «Стратегічного бачення» та «Місії області» шляхом надсилання листів на вказану електронну пошту до визначеного терміну.

Створення робочої групи із розробки Стратегії відбувалось недостатньо прозоро та дуже швидко, тому не всі охочі змогли увійти до її складу, а багато хто із членів громадської ради при облдержадміністрації, наприклад, довідався про своє включення до робочої групи вже пост-фактум. Засідання робочої групи у повному складі проводилися, про їх зібрання, а також засідання робочих підгруп, фокус-груп, їх члени інформувалися через відповідний розділ сайту облдержадміністрації, а також телефоном.

Попередньо варіанти стратегічного бачення, місії, SWOT-аналізу та стратегічних напрямів розвитку області до 2020 року обговорені у підгрупах, фокус-групах робочої групи з розробки проекту Стратегії, де більшістю було погоджено питання щодо актуальності на період до 2020 року місії та стратегічного бачення, визначених Стратегією регіонального розвитку Запорізької області на період до 2015 року із певною редакцією.

Проекти стратегічного бачення, місії, SWOT-аналізу та стратегічних напрямів розвитку області до 2020 року презентовані (25.06.2015) Керівному комітету з розробки проекту Стратегії, який прийняв рішення взяти за основу запропоновані матеріали. Також, проектні матеріали зі стратегічного бачення, місії, SWOT-аналізу та стратегічних напрямів розвитку області до 2020 року було презентовано на території області. Проводилися, до того ж, анкетні опитування щодо вибору та пріоритетності стратегічних цілей.

На публічному заході із громадського обговорення попередніх матеріалів проекту Стратегії, що відбувся 23.07.2015 року в Запорізькій обласній державній адміністрації презентовано остаточний варіант місії та стратегічного бачення області, хоча реальне обговорення було відсутнім.

Остаточне рішення щодо формулювання стратегічного бачення, місії та стратегічних цілей Стратегії прийнято на засіданні Керівного комітету 28.08.2015 року, після чого проект ще доопрацьовувався.

На засіданнях облради та її комісіях відбувалось обговорення СРР, а сам процес затвердження проекту СРР Запорізькою радою був відкритим, що не можна сказати про процес підготовки плану заходів з реалізації СРР та про процес його затвердження.

Загалом процес розробки проекту Стратегії можна позначити як достатньо відкритий. Але у той же час процес підготовки плану заходів з реалізації Стратегії характеризується набагато меншою відкритістю.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Організаційно процес розробки Стратегії ґрунтується на розпорядженні голови облдержадміністрації від 27.02.2015 року № 72 «Про створення Керівного комітету з розробки проекту Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року та затвердження його складу» та від 20.04.2015 року № 127 «Про створення робочої групи з розробки проекту Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року та затвердження її складу», а також Плані з розробки Стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, у якому встановлено орієнтовні етапи роботи з розробки Стратегії, включаючи часові межі.

Підсумки засідань Керівного комітету та робочої групи відображені у протоколах спільних засідань керівного комітету та робочої групи з розробки Стратегії (відповідні протокольні рішення розміщено на сайті облдержадміністрації). Про засідання учасники повідомлялись шляхом розсилки електронною поштою та телефоном, робилися відповідні оголошення на сайті облдержадміністрації.

Соціально-економічний аналіз регіону та проект Стратегії розміщено на сайті облдержадміністрації.

Передбачається, що реалізація Стратегії здійснюватиметься у два етапи: перший – 2016-2018 роки; другий – 2019-2020 роки. План заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року розроблено строком на три роки та після оцінки виконання на наступні роки періоду дії Стратегії.

СРР Запорізької області на період до 2020 року остаточно було затверджено 25.02.2016 р.

Івано-Франківська область

Процес розробки Стратегії відбувався в області переважно у відповідності із «Методологією планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією було завершено та 17.10.2014 року її затверджено рішенням обласної ради.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група була утворена 15.05.2014 року розпорядженням голови облдержадміністрації. Склад групи відповідав «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Проте семінари-практикуми та інші подібні заходи, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування не проводилися.

Мобілізація регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії проводилась на основі відкритого оголошення. Але не було проведено стартову зустріч представників визначених зацікавлених сторін. Був сформований керівний комітет із розробки Стратегії. Змін у складі регіонального партнерства у процесі розробки Стратегії не відбулось. Під час розробки Стратегії проводилися засідання робочих груп та залучались зовнішні експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». Існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи.

В області був відсутній узгоджений загальний план розробки Стратегії. Проте фактичний графік роботи у процесі розробки Стратегії відповідав офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу частково відповідає Методології. Проте аналіз жодним чином не виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки, що ускладнює виділення переваг та ризиків у розвитку регіону. В той же час проведений SWOT-аналіз відповідає Методології. Але щодо реалістичності та методичної правильності його підготовки є зауваження. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей відбувався на засіданні робочої групи. Обговорення пропонування варіантів відбувалось публічно та було достатнім.

У підсумку визначені Стратегією стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року не у повному обсязі.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Формування компонентних планів Стратегії в цілому відповідало Методології. Операційні цілі Стратегії в рамках кожного компоненту були розроблені керівним комітетом та відповідають стратегічним цілям. Як зрештою і розроблені програми, заходи, проекти. У процесі розробки Стратегії проводились фокус-групи. Для моніторингу та оцінки реалізації Стратегії розроблені відповідні індикатори.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації Стратегії був підготовлений відповідно до Методології. Загалом план є реалістичним до виконання. Відповідно до Методології був підготовлений і фінансовий план та забезпечені можливості фінансування заходів плану реалізації Стратегії з місцевих та державного бюджету. Також розроблено план зміцнення спроможності Стратегії. Але внесення змін до регламенту роботи обласної ради для врахування СРР при розробці регіональних програм, підготовці проекту бюджету не відбувалося.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Зацікавлені сторони та громадськість не було проінформовано про мету, ключові кроки і результати підготовчого етапу. Початок процесу розробки Стратегії відбувався відносно прозоро. Через ЗМІ повідомлялось про початок роботи над проектом Стратегії. Були визначені термін і форма подання пропозицій від суб'єктів регіонального розвитку. В той же час публічні заходи не проводилися. Процес створення робочої групи із розробки Стратегії відбувався не прозоро, хоча про її створення повідомлялось через ЗМІ. Членів робочої групи інформували про дату та час засідання, семінарів по телефону, також вони отримували інформацію самостійно із сайту.

Було проведено засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу. Інформація про його проведення розповсюджувалась через сайт. Інші публічні заходи з метою представлення проекту соціально-економічного аналізу області не проводилися. Доопрацьований варіант соціально-економічного аналізу області оприлюднено не було, він розміщений тільки на сайті в скороченому вигляді.

Процес розробки SWOT-матриці був відкритим, відбулась її презентація. Процес визначення мети, бачення стратегічних та операційних цілей також був відкритим. Проводилося засідання з розгляду проекту Стратегії. Але консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій не проводились. Звіт про результати розгляду пропозицій суб'єктів регіонального розвитку не оприлюднено.

Загалом процес затвердження проекту Стратегії обласною радою, підготовки та затвердження плану заходів з реалізації Стратегії був відкритим.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Процес розробки Стратегії базувався на розпорядженні голови облдержадміністрації про утворення керівного комітету та робочої групи. В той же час план-графік підготовки Стратегії затверджений не був.

Скликання першого, другого та третього засідання робочої групи відбувалось без спеціального розпорядження. Повідомлення про підсумки її роботи відсутні. Соціально-економічний аналіз регіону розміщено на сайті облдержадміністрації, але у скороченому вигляді як частина Стратегії. Проект Стратегії також розміщено на сайті облдержадміністрації.

Розпорядження голови облдержадміністрації про ухвалення проекту Стратегії не видавалося. Стратегію затверджено сесією обласної ради 17.10.2014 року.

Київська область

Розробка Стратегії в області переважно відбувалась у відповідності із «Методологією планування регіонального розвитку в Україні». Робота над Стратегією була завершена і результатом стало рішення про її затвердження 04.12.2014 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Відповідно до розпорядження голови облдержадміністрації 14.05.2014 року була утворена робоча група із розробки Стратегії. Її склад відповідав Методології та проводились заходи, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення її спроможності. До діяльності групи через відкрите оголошення запрошувались регіональні зацікавлені сторони. Для представників визначених зацікавлених сторін було проведено стартову зустріч. Також проводились робочі зустрічі із розробки Стратегії, існувала можливість вносити пропозиції.

Було розроблено узгоджений загальний план розробки Стратегії та сформовано керівний комітет. При цьому змін у складі регіонального партнерства під час розробки Стратегії не відбулось. До процесу розробки Стратегії були залучені експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». Загалом фактичний графік роботи у процесі розробки Стратегії відповідав офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Соціально-економічний аналіз відповідає Методології та є достатньо глибоким, дозволяє виявити нові тенденції у зміні структури регіональної економіки, виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. Проведений SWOT-аналіз також відповідає Методології, є реалістичним та підготовлений методично вірно. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей відбувався на засіданні робочої групи. Обговорення пропонованих варіантів було достатнім, здійснювалось публічно.

У підсумку визначені Стратегією стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів відповідає Методології. Відбувались засідання фокус-груп із розробки Стратегії. Операційні цілі формувались на основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу. Як операційні цілі, так і розроблені програми, заходи, проекти відповідають досягненню стратегічних цілей Стратегії. Також були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

Було розроблено план реалізації Стратегії. Процес його формування і зміст відповідає методичним рекомендаціям, є реалістичним. Також відповідає Методології підготовлений фінансовий план реалізації Стратегії, можливим є фінансування заходів плану реалізації з місцевих та державного бюджету. Методології відповідає і процес формування плану моніторингу та оцінки реалізації Стратегії і його зміст. Проте не був розробленим план зміцнення спроможності Стратегії.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Зацікавлені сторони та громадськість були проінформовані про мету, ключові кроки і результати підготовчого етапу процесу через оголошення на сайті облдержадміністрації, а також розсилкою електронною поштою.

Початок процесу розробки Стратегії відбувався прозоро. Про початок роботи було повідомлено через ЗМІ, проводилися публічні заходи. Були визначені термін і форма подання пропозицій від суб'єктів регіонального розвитку. Також прозоро відбувався процес створення робочої групи із розробки Стратегії. Про її створення повідомлялось через ЗМІ.

Членів робочої групи інформували про дату та час засідання, семінарів шляхом розсилки електронних листів.

Проводилося засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу. Оголошення про проведення на сайті було розміщено на сайті облдержадміністрації, поширювалось розсилкою електронних листів. Також проводилося відкрите засідання робочої групи з залученням громадськості та представників ЗМІ та інші публічні заходи з метою представлення проекту соціально-економічного аналізу області. Процес розробки SWOT-матриці був відкритим, проводилась її презентація. Відкритим був і процес визначення мети, бачення стратегічних та операційних цілей Стратегії. Було оприлюднено звіт про результати розгляду пропозицій суб'єктів регіонального розвитку. Інформацію про проведення засідання з розгляду проекту Стратегії було розміщено оголошення на сайті облдержадміністрації та поширено розсилкою електронних листів.

Процес затвердження проекту Стратегії, підготовки та затвердження плану заходів з її реалізації був відкритим.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Вихідним пунктом у розробці Стратегії є розпорядження голови облдержадміністрації від 14.05.2014 року № 135 «Про утворення керівного комітету із розробки Стратегії регіонального розвитку Київської області на період до 2020 року».

Підсумки першого засідання робочої групи відображені у протоколі №1 спільного засідання керівного комітету та робочої групи з розробки Стратегії. Розпорядження щодо скликання другого та третього засідання робочої групи у відкритому доступі відсутні. Про засідання учасники повідомлялись шляхом розсилки електронною поштою.

Соціально-економічний аналіз регіону та проект Стратегії розміщено на сайті облдержадміністрації. Було видано розпорядження голови облдержадміністрації про ухвалення проекту Стратегії, а 4.12.2014 року обласна рада на своєму засіданні затвердила Стратегію.

Кіровоградська область

В області робота над Стратегією відбувалась переважно не за «Методологією планування регіонального розвитку в Україні». Стратегія була затверджена обласною радою ще 21.12.2012 року, а нова редакція прийнята 27.03.2015 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Загальний план розробки Стратегії в області не був узгоджений. Мобілізація регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії здійснювалась облдержадміністрацією. Стартову зустріч представників визначених зацікавлених сторін проведено не було. У складі регіонального партнерства у процесі розробки Стратегії змін не відбулось. Було сформовано керівний комітет із розробки Стратегії.

Робоча група із розробки Стратегії була утворена відповідно до Меморандуму про співробітництво між Кіровоградською обласною радою, Кіровоградською обласною державною адміністрацією, Громадською радою при Кіровоградській обласній державній адміністрації та Національним інститутом стратегічних досліджень від 19.05.2012 року. Склад робочої групи не відповідав Методології. Відомості про проведення заходів, спрямованих на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування відсутні. Проводились робочі групи із розробки Стратегії. У якості зовнішніх експертів залучались співробітники Національного інституту стратегічних досліджень. До робочої групи можна було подавати відповідні пропозиції. У той же час відсутня інформація щодо відповідності фактичного графіку роботи у процесі розробки Стратегії офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Соціально-економічний аналіз та його глибина не відповідають Методології. Як наслідок, соціально-економічний аналіз жодним чином не виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки. Також проведеного аналізу недостатньо для виокремлення переваг та ризиків у розвитку регіону. Аналіз сильних сторін, можливостей розвитку, слабких сторін та загроз розвитку області (SWOT-аналіз) не структурований, SWOT-матриця відсутня. Стратегічне фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювалось колективом науковців. Обговорення пропонування варіантів проводилось виключно представниками керівного комітету та вузького колективу розробників.

Але у кінцевому підсумку визначені стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії не відповідає Методології. Операційні цілі були розроблені керівним комітетом та є нечіткими. Так само розроблені програми, заходи, проекти не відповідають досягненню стратегічних цілей. Засідання фокус-груп із розробки Стратегії не проводилось. Разом з тим були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації Стратегії підготовлений, але не відповідає Методології та є нереалістичним. Фінансовий план реалізації на момент аналізу підготовлений не був, проте документально передбаченою є можливість фінансування заходів плану реалізації Стратегії з місцевих та державного бюджету. Також не були підготовлені план моніторингу та оцінки виконання Стратегії і план зміцнення її спроможності.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

При розробці змін до Стратегії оголошення про збір пропозицій було розміщено на сайті департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. План розробки нової редакції Стратегії також було оприлюднено на сайті облдержадміністрації. Але початок процесу розробки Стратегії відбувався непрозоро.

Процес створення робочої групи також відбувався непрозоро. Питання укладення Меморандуму про співробітництво між Кіровоградською обласною радою, Кіровоградською обласною державною адміністрацією, Громадською радою при Кіровоградській обласній державній адміністрації та Національним інститутом стратегічних досліджень (первісна редакція Стратегії) не обговорювалось з громадськістю, оголошень щодо формування робочої групи по розробці змін і доповнень не було. Хоча Меморандум був публічним і висвітлювався в пресі, але анонсування розробки змін і доповнень не було у мас-медіа.

Оголошення про прийом пропозицій було розміщено на сайті департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, проте департамент не подавав інформації про це до місцевих ЗМІ. Враховуючи склад робочої групи (працівники структурних підрозділів облдержадміністрації), для інформування щодо часу та місця засідань швидше за все використовувались внутрішні повідомлення.

Засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу було проведено, проте захід не мав характеру громадського, запрошувались лише члени робочої групи. Інформацію про проведення засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу було розміщено на сайті облдержадміністрації. Інші публічні заходи з метою представлення проекту соціально-економічного аналізу області не проводилися. Доопрацьований варіант соціально-економічного аналізу області було оприлюднено на сайті облдержадміністрації, департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, обласної ради.

Процес розробки SWOT-матриці не був відкритим, SWOT-матриця в Стратегії відсутня. Відсутня інформація щодо консультацій з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій.

Процес затвердження проекту Стратегії був відкритим. У той же час процес підготовки плану заходів з реалізації Стратегії, як і процес його затвердження не був відкритим.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Початковий проект Стратегії розроблявся колективом співробітників Національного інституту стратегічних досліджень. Склад робочої групи з підготовки змін і доповнень до Стратегії затверджений розпорядженням голови облдержадміністрації №33-р від 30.01.2015 року.

Соціально-економічний аналіз регіону розміщений у тексті Стратегії. Проект Стратегії було презентовано на сайті обласної ради. Проміжні підсумки роботи на Стратегією висвітлювались періодично. Аналогічно, в узагальненому вигляді висвітлювалась робота робочої групи по внесенню змін і доповнень до Стратегії. З періодичних повідомлень щодо роботи над Стратегією неможливо зробити висновок про те, яких засідань робочої групи вони стосуються. Розпорядження про скликання третього засідання не видавалось.

Оновлений проект Стратегії було розміщено на сайті департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. Оновлений проект публічно презентовано не було.

Проект було затверджено рішенням робочої групи і передано до обласної ради. В кінцевому підсумку Стратегія затверджена рішенням обласної ради 21.12.2012 року №411 з подальшою редакцією, затвердженою рішенням обласної ради від 27.03.2015 року №716.

Львівська область

В області робота над Стратегією переважно проводилась у відповідності з «Методологією планування регіонального розвитку в Україні». Рішення щодо затвердження Стратегії обласною радою прийняте 29 березня 2016 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група утворена 03.06.2013 року розпорядженням голови облдержадміністрації у складі, який відповідає Методології. Для робочої групи проводилися заходи, спрямовані на покращення її взаємодії та зміцнення спроможності. Мобілізацією регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії займалась облдержадміністрація. Було проведено стартову зустріч представників визначених зацікавлених сторін.

В області було розроблено узгоджений загальний план розробки Стратегії. У складі регіонального партнерства у процесі розробки Стратегії відбувалися зміни, які були пов'язані зі змінами в органах влади. Було сформовано керівний комітет із розробки Стратегії. Але робочі зустрічі із розробки Стратегії проводились нерегулярно, хоча існувала можливість подавати відповідні пропозиції. В той же час до процесу стратегічного планування були залучені зовнішні експерти – представники Федерації канадських муніципалітетів, які реалізують проект міжнародної технічної допомоги «Місцевий економічний розвиток міст України». Фактичний графік розробки Стратегії не відповідав офіційному – перший варіант Стратегії був представлений громадськості у грудні 2014 року, тоді як відповідно до Дорожньої карти презентація остаточного варіанту документу повинна була відбутися у травні 2014 року.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Соціально-економічний аналіз відповідає Методології та виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки і дозволяє повною мірою виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. SWOT-аналіз також відповідає Методології. Його підготовлено реалістично та методично вірно. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей відбувався на засіданні робочої групи. Обговорення пропонувань варіантів було достатнім та проходило публічно.

Проте, визначені Стратегією стратегічні цілі не повністю корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії відповідає Методології. Операційні цілі Стратегії в рамках кожного компоненту формувались на основі соціально-економічного та SWOT-аналізу. Операційні цілі Стратегії відповідають досягненню її стратегічних цілей, як і розроблені програми, заходи, проекти. Відбувались засідання фокус-груп. Для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії були розроблені відповідні індикатори.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

Процес формування плану реалізації Стратегії та його зміст відповідав методичним рекомендаціям. Проект плану був достатньо реалістичним. Проте на момент завершення даного проектного дослідження план реалізації СРР не був затверджений та відсутній на інформаційних ресурсах Львівської ОДА та Львівської обласної ради. Про збір проектів до Плану Львівська ОДА повідомила на інформаційному порталі 1 квітня 2016 року, пропозиції приймалися до 19 квітня 2016 року.

Також був підготовлений проект фінансового плану реалізації Стратегії, проте до моменту завершення даного дослідження його не було затверджено. В тексті СРР Львівської області передбачено можливість фінансування заходів плану реалізації Стратегії з місцевих та державного бюджету. Але план моніторингу та оцінки виконання Стратегії і план зміцнення її спроможності на момент завершення даного аналізу розроблені не були.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Громадське обговорення результатів підготовчого етапу процесу розробки Стратегії відбулось 28.04.2014 року. Протягом розширеного громадського обговорення робоча група з розробки Стратегії представила результати соціально-економічного аналізу, SWOT-аналізу та стратегічного фокусування. Облдержадміністрація, як структура, що відповідає за розробку Стратегії, не оприлюднювала ані на власному веб-порталі, ані через ЗМІ інформацію про початок розробки Стратегії, що обмежило участь у процесі зацікавлених громадських організацій. Через ЗМІ була оприлюднена інформація лише за фактом початку роботи на розробку Стратегії. Були визначені термін і форма подання пропозицій від суб'єктів регіонального розвитку.

Процес створення робочої групи відбувався недостатньо прозоро. Хоча через ЗМІ повідомлялось про її створення, але до складу робочої групи не увійшли представники більшості зацікавлених у розробці Стратегій громадських організацій. В ЗМІ та на веб-порталі облдержадміністрації була розміщена інформація про окремі засідання робочої групи, що унеможливило участь у всіх заходах представників зацікавлених громадських організацій.

Засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу проводилося. Інформація про його проведення була оприлюднена через регіональні ЗМІ та на веб-порталі облдержадміністрації. Там же було оприлюднено доопрацьований варіант соціально-економічного аналізу області. Результати SWOT-аналізу були представлені під час громадського обговорення результатів підготовчого етапу процесу розробки Стратегії 28.04.2014 року. Проводились консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій. Було проведено два розширених громадських засідання з розгляду проекту Стратегії (28.04.2014 та 12.12.2014). Обговорення СРР відбувалось на засіданнях облради та її комісіях. Інформація про проведення засідання з розгляду Стратегії була оприлюднена через регіональні ЗМІ та на веб-порталі облдержадміністрації. Загалом процес затвердження проекту СРР регіональною радою був відкритим.

Процес підготовки плану заходів з реалізації Стратегії був відкритим. На момент проведення аналізу проект Плану заходів з реалізації Стратегії не затверджений.

Дотримання порядку розробки Стратегії

На початку процесу розробки Стратегії були видані розпорядження голови облдержадміністрації від 3.06.2013 року № 314/0/5-13 «Про розроблення Стратегії розвитку Львівської області на 2014-2020 роки з прогнозом до 2025 року» та від 23.08.2013р. №571/0/5-13 «Про Внесення змін у додатки 1 та 2 розпорядження голови облдержадміністрації від 3.06.2013р. №314/0/5-13».

Розпорядження про скликання першого, другого і третього засідань робочої групи та повідомлення про підсумки її роботи на веб-сторінці облдержадміністрації відсутні. Замість соціально-економічного аналізу розміщено профіль області. На сайті облдержадміністрації оприлюднені Стратегія та проект Плану реалізації, а також екологічна оцінка та презентації.

Миколаївська область

В області під час розробки Стратегії переважно не дотримувались вимог «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією було завершено і її затверджено обласною радою 16.04.2015 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робочу групу із розробки Стратегії було утворено 29.09.2014 року розпорядженням голови облдержадміністрації. Проте її склад не відповідає Методології. Відсутні відомості щодо проведення заходів, спрямованих на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування. Узгодженого загального плану розробки Стратегії розроблено не було. До участі в робочій групі шляхом відкритого оголошення запрошувались регіональні зацікавлені сторони. Проте стартової зустрічі представників визначених зацікавлених сторін проведено не було.

Під час розробки Стратегії через кадрові зміни в органах влади відбулись зміни у складі регіонального партнерства. Також було сформовано керівний комітет із розробки Стратегії. Проводились робочі зустрічі із розробки Стратегії, але без залучення зовнішніх експертів. Існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи. Фактичний графік роботи у процесі розробки Стратегії відповідав офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу у Стратегії не відповідає Методології. Жодним чином не можна виявити слабкі або сильні сторони області, нові тенденції у зміні структури регіональної економіки та виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. SWOT-аналіз також не відповідає Методології, є нереалістичним та методично невірно підготовленим. Стратегічне фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювалось співробітниками Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації повністю на базі стратегічних цілей Київської області, таким чином не дуже враховуючи особливості Миколаївської області. Обговорення при цьому практично не проводилося.

Разом з тим, стратегічні цілі, визначені у Стратегії корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії не відповідав Методології. Операційні цілі Стратегії були розроблені керівним комітетом. Операційні цілі є нереалістичними та не відповідають досягненню стратегічних цілей. Аналогічним є висновок щодо розроблених програм, заходів, проектів. Разом з тим під час розробки Стратегії відбувались засідання фокус-груп. Були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу її реалізації.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

На час проведення аналізу був розроблений план реалізації Стратегії. До моменту завершення даного проектного дослідження так і не були розроблені: фінансовий план реалізації СРР, план моніторингу та оцінки виконання СРР та план зміцнення спроможності СРР. Також не було передбачено можливості фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджету.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Зацікавлені сторони та громадськість були повідомленні про початок розробки Стратегії шляхом публікації розпорядження голови облдержадміністрації 29.09.2014 №308-р. Проте початок процесу відбувався непрозоро. Інформація надавалася виключно членам робочої групи на рівні запрошення. Жодної інформації стосовно розробки Стратегії в місцевих ЗМІ не було опубліковано, окрім сайту департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.

Процес створення робочої групи із розробки Стратегії відбувався непрозоро. Робоча група була сформована у складі 88 чоловік, які були присутні у попередній робочій групі із розробки «Стратегії регіонального розвитку 2015», і затверджена розпорядженням голови облдержадміністрації. Про початок її формування не було зроблено жодної заяви до ЗМІ. Всього відбулося три засідання робочої групи, на яких були присутні менше половини її членів. Пропозиції щодо стратегічного бачення та місії області можна було залишити за посиланням на веб-сайті департаменту економічного розвитку облдержадміністрації до 17.00 23.10.2014 року. Звіт про результати розгляду пропозицій суб'єктів регіонального розвитку не оприлюднено.

Разом з тим, проводилися публічні заходи: 06.11.2014 року проведено засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу, та засідання з розгляду проекту Стратегії (31.10.2014). Інформацію про його проведення було поширено шляхом публікації презентації Стратегії на сайті департаменту економіки облдержадміністрації. Розробка SWOT-матриці здійснювалась працівниками департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. SWOT-матриця містить грубі помилки, її презентація не відбувалась. Стратегічні цілі були майже в повному обсязі скопійовані з Державної Стратегії.

31.10.2014 року було проведено засідання з розгляду проекту Стратегії. Інформацію про його проведення було поширено шляхом публікації презентації Стратегії на сайті департаменту економіки облдержадміністрації. Майже всі громадські організації, присутні на сесії обласної ради, висловили думку щодо необхідності її доопрацювання. Але під загрозою невиділення урядом коштів на реалізацію Стратегії, якщо обласною радою не буде прийнятий будь-який документ, депутати проголосували за недопрацьований варіант. Процес затвердження проекту Стратегії не був відкритим. Процес підготовки плану заходів з реалізації СРР був достатньо відкритим, як і процес його затвердження.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Робоча група була створена розпорядженням голови облдержадміністрації 29.09.2014 року. На сайті облдержадміністрації була оприлюднена «Аналітично-описова частина до Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2020 року», яка відрізняється від соціально-економічного аналізу відсутністю висновків та порівняльного аналізу.

Розробка Стратегії була доручена департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, аналітичні матеріали майже повністю скопійовані зі старої Стратегії економічного і соціального розвитку Миколаївської області на період до 2015 року.

Робоча група збиралася без розпорядження голови облдержадміністрації. На сайті Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації після розпорядження голови облдержадміністрації про створення робочої групи була розміщена публікація щодо початку роботи на розробку Стратегії та її проект. Презентація проекту Стратегії здійснювалась заступником голови облдержадміністрації.

Розпорядження голови облдержадміністрації про ухвалення проекту Стратегії не видавалося. 16.04.2015 року Стратегію було презентовано депутатам обласної ради та прийнято більшістю голосів.

Одеська область

В області процес розробки Стратегії відбувався переважно не за «Методологією планування регіонального розвитку в Україні». Робота над Стратегією була завершена, її було затверджено 28.10.2011 року. 21.12.2015 р. було затверджено актуалізовану Стратегію економічного та соціального розвитку Одеської області.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Щодо старої версії Стратегії, то на сайтах облдержадміністрації та обласної ради оприлюднювалась інформація про початок роботи над розробкою Стратегії. Проте узгоджений загальний план розробки Стратегії відсутній. Відомості щодо нормативного акту, яким затверджено склад робочої групи, відсутні і зробити висновки про відповідність її складу Методології неможливо. Відсутньою є більшість даних щодо функціонування робочої групи, проведення зустрічей, мобілізації зацікавлених сторін, створення керівного комітету, складу регіонального партнерства. Натомість, є дані щодо залучення до процесу розробки старої версії Стратегії науковців з Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України і Одеського національного економічного університету. Аналогічна ситуація спостерігалась і при розробці актуалізованої версії Стратегії.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу старої версії Стратегії не відповідає Методології. Внаслідок цього неможливо виявити нові тенденції у зміні структури регіональної економіки і виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. SWOT-аналіз також не відповідає Методології і тільки частково є реалістичним та методично вірно підготовленим. Стратегічне фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювалось колективом науковців, і обговорення пропонування варіантів проводилось виключно представниками вузького колективу розробників.

Тому визначені стратегічні цілі тільки частково корелювалися із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

В новій версії частково усунуті відповідні прогалини – якісно доопрацьовано SWOT-аналіз, проведений аналіз відповідності пріоритетів обласної стратегії ДСРР, узгоджено термінологію, що використовується в Стратегії.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії не відповідає Методології. Операційні цілі Стратегії в рамках кожного компоненту формувались на основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу, тому спостерігається їх відповідність досягненню стратегічних цілей. Також досягненню стратегічних цілей відповідають розроблені програми, заходи, проекти. Крім того, були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії.

В новій версії Стратегії якісно покращено цілепокладання, розширено перелік індикаторів оцінки і моніторингу реалізації Стратегії.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації старої версії Стратегії був підготовлений, але він не відповідав Методології і був нереалістичним. Фінансовий план не було підготовлено, але існували можливості фінансування заходів плану реалізації Стратегії з місцевих та державного бюджету. План моніторингу та оцінки і план зміцнення спроможності Стратегії також не були підготовлені.

Щодо нової актуалізованої версії Стратегії, то наразі не підготовлений ні фінансовий план, ні план моніторингу та оцінки виконання СРР, ні план зміцнення спроможності Стратегії.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Початок процесу розробки старої версії Стратегії відбувався непрозоро. Інформація про хід підготовчого процесу розробки Стратегії на сайті облдержадміністрації не розміщувалась. Члени робочої групи про засідання та семінари не інформувались. Відомості про проведення засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу не розміщувалась ні на сайті облдержадміністрації, ні в ЗМІ. Інформація про проведення інших публічних заходів з метою представлення проекту соціально-економічного аналізу області також не оприлюднювалась. Процес розробки SWOT-матриці не був відкритим. Презентація SWOT-матриці не відбувалась. Відсутня інформація щодо проведення консультацій з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій.

Проект старої версії Стратегії було розглянуто під час засідання регіонального Комітету з економічних реформ 11.12.2011 року. Процес затвердження проекту Стратегії, підготовки та затвердження плану заходів з її реалізації не був відкритим.

За аналогічним сценарієм відбувалась і розробка актуалізованої версії Стратегії.

Про початок роботи над проектом регіональної стратегії розвитку не повідомлялось через ЗМІ, також не відбувалося публічних заходів (круглих столів, прес-конференцій, брифінгів та ін. з приводу інформування громадськості про початок розробки/актуалізації СРР.

Проект СРР було розглянуто і схвалено 21.12.2015 року, в новинній стрічці сайту ОДА навіть відсутня інформація щодо цієї події, натомість замінений зміст відповідної вкладки сайту адміністрації.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Інформація щодо наявності розпорядження голови облдержадміністрації про утворення керівного комітету і робочої групи з розробки старої версії Стратегії та плану реалізації і затвердження плану-графіку підготовки була відсутня. Також не було відомостей щодо видання розпоряджень голови облдержадміністрації про скликання першого, другого і третього засідання робочої групи та повідомлення про підсумки її роботи.

Так само відбувалась розробка актуалізованої версії Стратегії.

В розділі сайту облдержадміністрації «Паспорт області» була розміщена певна інформація про соціально-економічний розвиток станом на кінець 2014 року, але вона не була повною та її було складно ідентифікувати як соціально-економічний аналіз.

Стара версія Стратегії була затверджена рішенням обласної ради від 28.12.2011 року № 272-VI «Про затвердження Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року».

Нова версія Стратегії затверджена рішенням обласної ради від 21.12.2015 року №32-VII «Про затвердження Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року».

Полтавська область

Процес розробки Стратегії в області відбувався відповідно до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією було завершено і 16.01.2015 року її було затверджено обласною радою.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група із розробки Стратегії була утворена розпорядженням голови облдержадміністрації 10.06.2014 року. Її склад відповідає методології. На початку функціонування групи проводилися заходи, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності. Мобілізація регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії

здійснювалась через відкрите оголошення. Було проведено стартову зустріч представників визначених зацікавлених сторін. Проводились робочі зустрічі із розробки Стратегії, існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи.

В області було розроблено узгоджений загальний план розробки та сформовано керівний комітет. У процесі розробки Стратегії змін у складі регіонального партнерства не відбулось. До розробки Стратегії були залучені зовнішні експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». Фактичний графік діяльності робочої групи відповідав офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу відповідає Методології та виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки. Проте проведеного аналізу недостатньо, щоб на його основі можна було виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. Відповідає Методології і проведений SWOT-аналіз, хоча є частково реалістичним та методично вірно підготовленим. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей відбувався на засіданні робочої групи. Обговорення пропонування варіантів було достатнім та публічним.

Визначені стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії відповідає Методології. Формування операційних цілей СРР в рамках кожного компоненту відбувалося на основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу. Розроблені програми, заходи, проекти СРР відповідають досягненню стратегічних цілей СРР.

Загалом операційні цілі відповідають досягненню стратегічних цілей. Під час розробки Стратегії проводились фокус-групи. Були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу її реалізації.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації Стратегії, процес його формування, зміст відповідають Методології. Проте загалом він є нереалістичним.

Фінансовий план реалізації СРР було розроблено і він відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Фінансовий план міститься у плані заходів з реалізації Стратегії та становить трирічний індикативний план по кожній стратегічній цілі. В той же час можливим є фінансування заходів плану реалізації Стратегії з місцевих та державного бюджету.

Також був підготовлений План моніторингу та оцінки виконання СРР, який відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». План містить необхідні індикатори, перелік прогнозованих значень (на 2016 р. та 2020 р.), звітність з реалізації Стратегії. На думку регіонального експерта, потребує доопрацювання оцінка та оновлення виконання Стратегії, які недостатньо прописані у документі.

В той же час плану зміцнення спроможності СРР не було підготовлено.

Внесення змін до регламенту роботи обласної ради для врахування СРР при розробці регіональних програм, підготовці проекту бюджету не відбувалося.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Всі зацікавлені сторони та громадськість були проінформовані про мету, ключові кроки і результати підготовчого етапу процесу – здійснювалась розсилка електронною поштою, через громадські ради, через сайт облдержадміністрації.

Початок процесу розробки Стратегії відбувався прозоро. Через ЗМІ було повідомлено про початок роботи над проектом Стратегії. Були визначені термін і форма подання пропозицій від суб'єктів регіонального розвитку, проводились консультації для узгодження

пропозицій та публічні заходи. Оприлюднено звіт про результати розгляду пропозицій суб'єктів регіонального розвитку.

Процес створення робочої групи із розробки Стратегії відбувався прозоро, через ЗМІ повідомлялось про створення робочої групи. Члени робочої групи інформувались про дату та час засідання, семінарів електронною поштою. Було проведено засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу та розповсюджено інформацію про його проведення електронною поштою, телефонограмами, факсограмами. Інші публічні заходи з метою представлення проекту соціально-економічного аналізу області не проводилися.

Доопрацьований варіант соціально-економічного аналізу області оприлюднено на сайті облдержадміністрації. Процес розробки SWOT-матриці був відкритим, як і процес визначення мети, бачення стратегічних та операційних цілей. Через сайт облдержадміністрації та електронну пошту розповсюджувалась інформація про проведення засідання з розгляду проекту Стратегії.

Процес затвердження проекту Стратегії, підготовки плану заходів з її реалізації, затвердження плану заходів з реалізації був відкритим.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Робочу групу з розробки Стратегії утворено розпорядженням голови облдержадміністрації № 186 від 10.06.2014 року, керівний орган створено розпорядженням голови облдержадміністрації №122 від 05.05.2014 року. Інформація щодо розпоряджень голови облдержадміністрації про скликання засідань робочої групи та повідомлення про підсумки її роботи відсутня.

Соціально-економічний аналіз регіону розміщено на сайті облдержадміністрації. На сайті облдержадміністрації також розміщено проект Стратегії, яку затверджено рішенням Полтавської обласної ради 16.01.2015 року (XXVI сесія VI скликання).

Рівненська область

Розробка Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2020 року відбувалась переважно у відповідності до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Робота над проектом Стратегії була завершена і 18.12.2014 року була затверджена рішенням Рівненської обласної ради.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група в області була створена 13.02.2014 року розпорядженням заступника голови облдержадміністрації у складі, встановленому вимогами Методології. Для покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початку її функціонування проводилися семінари-практикуми.

Мобілізація регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії здійснювалась облдержадміністрацією. Стартової зустрічі проведено не було. У розробці Стратегії брали участь експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні», Асоціації агенцій регіонального розвитку України. Існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи. Було розроблено узгоджений загальний план розробки Стратегії. Фактичний графік роботи у процесі розробки Стратегії відповідав затвердженому.

Також було сформовано керівний комітет із розробки Стратегії. Змін у складі регіонального партнерства у процесі розробки Стратегії не відбувалось.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Соціально-економічний аналіз та його глибина відповідали Методології. Аналіз виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки та повною мірою дозволяє виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. SWOT-аналіз відповідає Методології, є реалістичним, підготовлений методично вірно. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей проводився на засіданні робочої групи. Обговорення було публічним, проводилось у достатньому обсязі.

Визначені у Стратегії стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії проходив у відповідності до Методології. Відбувались засідання фокус-груп. Операційні цілі Стратегії в рамках кожного компоненту формувались на основі соціально-економічного та SWOT-аналізу. Операційні цілі та розроблені програми, заходи, проекти відповідають досягненню стратегічних цілей. Для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії були розроблені відповідні індикатори.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

Було підготовлено план реалізації Стратегії, який відповідає Методології та є реалістичним. Також у відповідності до Методології були розроблені план зміцнення спроможності, план моніторингу та оцінки виконання, фінансовий план реалізації Стратегії. Можливим є фінансування заходів плану реалізації Стратегії з місцевих та державного бюджету.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Про початок розробки Стратегії зацікавлені сторони інформувались через електронні скриньки та відповідну групу в Facebook. Громадськість інформували через офіційну сторінку облдержадміністрації та ЗМІ області, але тільки після засідання робочих груп. 18.04.2014 року було проведено семінар-практикум «Процес розробки стратегії розвитку Рівненської області на період до 2020 року». Інформація поширювалась через офіційну сторінку облдержадміністрації, телеканал РТБ, «Рівне 1», «Сфера-TV» та ЗМІ області.

Мобілізацію регіональних зацікавлених сторін здійснювали за допомогою адміністративних методів. В якості регіональних зацікавлених сторін було залучено державних службовців з відповідних структурних підрозділів районних державних адміністрацій області. Форма подання пропозицій від суб'єктів регіонального розвитку була розміщена на офіційній сторінці облдержадміністрації. Розпорядженням голови облдержадміністрації від 16.04.2014 року № 117 утворено робочу групу, до складу якої увійшли працівники галузевих обласних структур, депутати місцевих рад, фахівці у відповідних галузях знань, науковці, представники громадськості. Членів робочої групи інформували через електронні скриньки, сайт облдержадміністрації та відповідну групу в Facebook.

Під час засідання робочої групи 29.05.2015 року було оприлюднено соціально-економічний аналіз. Інформацію про проведення засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу було розповсюджено через електронні скриньки членів робочої групи, сайт облдержадміністрації та відповідну групу в Facebook. У розділі «Економічний та соціальний розвиток» на сайті облдержадміністрації розміщено інформацію про Стратегію економічного та соціального розвитку Рівненської області на період до 2020 року. Доопрацьований варіант соціально-економічного аналізу області також було розміщено на сайті облдержадміністрації.

SWOT-аналіз було обговорено під час засідання робочої групи 21.07.2014 року. SWOT-матрицю розміщено на сайті облдержадміністрації у розділі «Економічний та соціальний розвиток». За результатами проведеного SWOT-аналізу визначено конкурентні переваги і перешкоди для трьох компонентів. Операційні цілі формувались фокус-групою з підготовки концепції бачення розвитку області та обговорювались під час засідань робочої групи 21.07 та 17.09.2014 року. Протягом 17-19.11.2014 року групи експертів за методологічного супроводу представників проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» провели відбір з 140 ідей проектів від мешканців області. В підсумку відібрано 37 проектних ідей (близько 26,4% від загальної кількості надісланих ідей проектів) на загальну суму 110 мільйонів гривень.

За результатами роботи регіональних експертів, протягом 17-19.11.2014 року, підготовлено План реалізації стратегії розвитку Рівненської області на період 2015-2017 роки. Облдержадміністрацією протягом жовтня 2014 року проведено громадське обговорення проекту Стратегії. Інформація поширювалась через електронні скриньки членів робочої групи, сайт облдержадміністрації та відповідну групу в Facebook.

Протягом жовтня 2015 року проведено обговорення та узгоджено план заходів з реалізації Стратегії. План заходів з реалізації Стратегії затверджено у листопаді 2015 року. Процес відбувався відкрито. Після доопрацювання Стратегія була в установленому порядку схвалена розпорядженням голови облдержадміністрації від 28.11.2014 року № 612 та після розгляду на засіданнях усіх постійних комісій та президії обласної ради затверджена рішенням обласної ради від 18.12.2014 року № 1374.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Розпорядженням першого заступника облдержадміністрації від 13.02.2014 року було створено робочу групу з розробки Стратегії. Однак події 20-22.02.2014 року у м. Києві призвели до зміни влади на державному та регіональному рівні. Тому після призначення нового очільника області був переглянутий її склад і розпорядженням голови облдержадміністрації від 16.04.2014 № 117 утворено робочу групу, до складу якої увійшли працівники галузевих обласних структур, депутати місцевих рад, фахівці у відповідних галузях знань, науковці, представники громадськості. Розпорядженням також було анонсовано проведення її засідання 18.04.2014 року. Результати першого засідання розміщені на офіційній сторінці облдержадміністрації. Друге засідання було проведено 29.05.2014 року, а анонсовано розпорядженням голови облдержадміністрації від 25.05.2014 року. Результати другого засідання також розміщені на офіційній сторінці облдержадміністрації. Крім того, у розділі «Економічний та соціальний розвиток» на сайті облдержадміністрації розміщено інформацію про соціально-економічний аналіз. Розпорядженням першого заступника голови облдержадміністрації від 17.07.2014 року анонсовано проведення третього засідання робочої групи 21 липня 2014 року. За результатами четвертого засідання робочої зустрічі 17 вересня 2015 року, анонсованого розпорядженням першого заступника голови облдержадміністрації від 15.09.2014 року, оголошено збір ідей проектів до Плану реалізації Стратегії розвитку Рівненської області на період 2015-2017 років.

У листопаді 2014 року на офіційній сторінці облдержадміністрації у розділі «Підготовка проекту Стратегії розвитку області до 2020 року» було оприлюднено схвалену розпорядженням голови облдержадміністрації від 28.11.2014 №612 Стратегію розвитку Рівненської області на період до 2020 року. Відповідно, 30.12.2014 року, після затвердження рішенням обласної ради від 18.12.2014 №1374, Стратегію було оприлюднено на офіційній сторінці обласної ради.

Сумська область

В області робота над Стратегією здійснювалась переважно у відповідності до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією було завершено, і обласна рада затвердила її своїм рішенням 09.04.2015 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група була утворена розпорядженням голови облдержадміністрації від 07.04.2014 року у складі, який відповідає вимогам Методології. На початкових стадіях її функціонування проводилися семінари-практикуми, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи. Було узгоджено план розробки Стратегії, облдержадміністрацією здійснено мобілізацію регіональних зацікавлених сторін та проведено стартову зустріч їх представників. Був також сформований керівний комітет.

Щодо змін у складі регіонального партнерства у процесі розробки, то інформація з даного питання відсутня.

В рамках розробки Стратегії проводились робочі зустрічі. Існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи. До процесу стратегічного планування залучались експерти проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». Фактичний графік роботи у процесі розробки Стратегії співпадав з офіційним.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу відповідає Методології, що забезпечує виявлення нових тенденцій у зміні структури регіональної економіки. Також соціально-економічний аналіз дозволяє виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. SWOT-аналіз є реалістичним, методично вірним. Його підготовка здійснювалась у відповідності з Методологією. Стратегічне фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювалось на засіданні робочої групи. Публічно проходило обговорення пропонованих варіантів.

У підсумку визначені у Стратегії стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів здійснювався відповідно до Методології. На основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу були сформовані операційні цілі. В цілому вони відповідають досягненню стратегічних цілей, так само як і розроблені програми, заходи, проекти. Разом з тим, були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

Підготовлено реалістичний план реалізації Стратегії. Процес його формування та зміст відповідають Методології. Також підготовлено план моніторингу та оцінки виконання Стратегії і фінансовий план у відповідності з методичними рекомендаціями. Можливе фінансування заходів плану реалізації Стратегії з місцевих та державного бюджету. Проте не розроблено план зміцнення спроможності СРР та не відбувалося внесення змін до регламенту роботи обласної ради для врахування СРР при розробці регіональних програм, підготовці проекту бюджету.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Інформація про початок роботи над Стратегією (а також про заходи з розробки на різних етапах, терміни, етапи, форми подання пропозицій, проектів тощо) була висвітлена в офіційному розділі щодо розробки Стратегії на веб-порталі місцевих органів виконавчої влади, також публікації про заходи розміщувались в стрічці новин, на головній сторінці веб-порталу було створено відповідний банер-лінк. Інформація про основні публічні заходи в рамках розробки Стратегії, коментарі керівників обласної влади, комітету висвітлювались на веб-ресурсах облдержадміністрації та обласної ради, електронних ЗМІ області, в газеті «Сумщина». Всі зацікавлені сторони також інформувались про етапи роботи під час публічних заходів шляхом безпосередньо комунікації членів комітету з ними.

Розпорядженням голови облдержадміністрації від 07.04.2014 року № 132-ОД було утворено комітет з розроблення проекту Стратегії та затверджено його склад. Єдиної робочої групи офіційно утворено не було, необхідності її створення не було визначено вищезазначеним чи іншим розпорядженням голови облдержадміністрації. Натомість були сформовані тематичні робочі групи з розроблення проекту Стратегії за основним напрямками соціально-економічного розвитку. В цілому в подальшому під час проведення заходів з розробки Стратегії об'єднання представників груп являло собою умовну робочу групу (загальний склад учасників близько 120 осіб). Інформація про офіційний перелік таких

груп, загальний склад робочої групи не була публічною і не висвітлена в офіційному розділі щодо розробки Стратегії на веб-порталі місцевих органів виконавчої влади області.

19.06.2014 року було проведено засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу. Інформування здійснювалось через повідомлення в офіційному розділі щодо розробки Стратегії на веб-порталі місцевих органів виконавчої влади та шляхом персонального запрошення працівниками Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.

Процес розробки SWOT-матриці був відкритим і розпочався 19.06.2014 року на засіданні робочої групи. Евристичний аналіз SWOT проведено в три етапи. На першому етапі робоча група стратегічного планування за допомогою техніки номінальних груп сформулювала зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на розвиток системи регіону. На другому етапі було виконано рейтинг факторів за рівнем їх впливу. В результаті враховано всі сильні і слабкі сторони регіону, можливості і загрози для його розвитку. На третьому етапі експертами проекту здійснено перехресний аналіз взаємозв'язків між факторами в секторах. Результати презентовано на засіданні робочої групи 24.07.2014 року.

Оголошення про подання пропозицій щодо стратегічного бачення та місії (до 17.06.2014) було розміщено в окремому розділі щодо розробки Стратегії на веб-порталі місцевих органів виконавчої влади. В одному з блоків наступного відкритого засідання робочої групи розпочато дискусію щодо стратегічного бачення та місії області. Стратегічне фокусування, обговорення пропонованих варіантів проведено 19.06.2014 року. Згідно плану розробниками документу на наступному розширеному засіданні комітету 24.07.2014 року було презентовано остаточний варіант SWOT-матриці, порівняльних переваг викликів та ризиків, запропоновано та погоджено з представниками громадськості (робочих груп, зацікавлених сторін) формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей. Під час розширених засідань робочої групи 19.06, 24.07, 29.09 проводились консультації з суб'єктами регіонального розвитку.

Також було проведено спільне засідання Керівного комітету та робочої групи з розгляду проекту Стратегії 29.09.2014 року. Повідомлення про це було розміщено в офіційному розділі щодо розробки Стратегії на веб-порталі місцевих органів виконавчої влади, інформування також здійснювалось шляхом персонального запрошення членів комітету та робочих груп працівниками департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.

Процес затвердження проекту Стратегії обласною радою був відкритим. Рішення обласної ради про затвердження Стратегії було прийнято 09.04.2015 року. Перед цим проект рішення розглядався на засіданнях фракцій, профільних комісіях та президії обласної ради. Також був відкритим процес підготовки плану заходів з реалізації та процес затвердження Плану заходів з реалізації Стратегії. Проводились відповідні публічні заходи. Відкрито проводився збір ідей проектів до Плану реалізації Стратегії, обговорення та презентація на засіданні комітету.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Процес розробки Стратегії було розпочато розпорядженням голови облдержадміністрації «Про утворення комітету з розроблення проекту Стратегії регіонального розвитку Сумської області на період до 2020 року від 07.04.2014 № 132-ОД». Загальний план розробки Стратегії проходив відповідно до плану заходів із розробки регіональної стратегії розвитку в рамках Проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні».

Інформація про початок роботи над Стратегією (а також про заходи з розробки на різних етапах) була висвітлена в офіційному розділі щодо розробки Стратегії на веб-порталі місцевих органів виконавчої влади області, в стрічці новин, на головній сторінці веб-порталу було створено відповідний банер-лінк. Соціально-економічний аналіз регіону був оприлюднений на сайті облдержадміністрації. На даний момент в зазначеному підрозділі

розміщено лише кінцевий результат – проміжні результати та повідомлення знаходяться на сторінці департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.

Проект Стратегії розміщено на сайті облдержадміністрації в розділі документи (розпорядження голови облдержадміністрації «Про схвалення проектів Стратегії регіонального розвитку Сумської області на період до 2020 року та Плану її реалізації на 2015-2017 роки від 30.03.2015 № 163-ОД), а також безпосередньо в тематичному розділі. Стратегію було ухвалено рішенням обласної ради від 09.04.2015 року.

Тернопільська область

Розробка Стратегії в області відбувалась у відповідності до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Робота над нею завершена 04 січня 2016 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група була утворена 23.12.2014 року відповідним розпорядженням голови облдержадміністрації. Склад робочої групи відповідає методичним рекомендаціям. Проводилися семінари-практикуми, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування. Проводилися засідання робочої групи, але зовнішні експерти не залучались. Існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи. Фактичний графік роботи робочої групи не відповідав офіційному.

Було розроблено узгоджений загальний план розробки Стратегії, облдержадміністрацією проводилась мобілізація регіональних зацікавлених сторін. Проте стартову зустріч представників визначених регіональних зацікавлених сторін проведено не було. Внаслідок кадрових змін в органах влади у процесі розробки було проведено ротації у складі регіонального партнерства. Був також створений керівний комітет із розробки Стратегії.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

На момент проведення дослідження соціально-економічного аналізу оприлюднено ще не було. Разом з тим, аналітичні напрацювання не дозволяють виявити нові тенденції у зміні структури регіональної економіки, проте повною мірою визначають переваги та ризики у розвитку регіону. SWOT-аналіз відповідає Методології, є реалістичним та методично вірно підготовленим. Співробітниками департаменту економічного розвитку облдержадміністрації проводилось стратегічне фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей. Обговорення пропонованих варіантів проводилось представниками керівного комітету та колективу розробників.

Зрештою визначені стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії в цілому відповідає Методології. Операційні цілі формувались на основі соціально-економічного та SWOT-аналізу. Вони, як і розроблені програми, заходи, проекти відповідають досягненню стратегічних цілей. Також проводилися засідання фокус-груп. Для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії були розроблені відповідні індикатори.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

На момент аналізу обласною радою затверджено План реалізації Стратегії, який в цілому є реалістичним та відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Але непідготовленими на момент завершення даного проектного дослідження були фінансовий план, план моніторингу та оцінки, план зміцнення спроможності. Втім СРР передбачено можливість фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджету.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Лише на початку 2015 року розпочалась активна робота по підготовці Стратегії. До того інформація практично не поширювалася і тільки в останній період часу регулярно почала з'являтися інформація про розробку Стратегії, її завдання, інформація про засідання робочої групи.

Формально голова облдержадміністрації підписав розпорядження про створення керівного комітету та робочої групи, які були офіційно оприлюднені. Відбір членів групи проводився департаментом економічного розвитку облдержадміністрації. Тому оцінити прозорість даного процесу важко. Процес розробки відбувався прозоро з висвітленням на сайті облдержадміністрації та місцевих ЗМІ. Інформування про дату та час засідання проводилося шляхом телефонного повідомлення учасників працівниками департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.

06.05.2015 року відбулось засідання регіональної Дорадчої ради з питань взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. На ньому було представлено проект Стратегії. Також було проанонсовано прийом пропозицій та зауважень до проекту документу а також висловлено прохання подавати свої пропозиції до плану дій. Проводилися інші публічні заходи. Після засідання робочої групи з обговорення проекту соціально-економічного аналізу інформація про дане засідання була оприлюднена на сайті облдержадміністрації. Також було оприлюднено доопрацьований варіант соціально-економічного аналізу області на сайті облдержадміністрації.

Процес розробки SWOT-матриці не був відкритим, але її презентація відбулась. Також проводились консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій. Відбувалось обговорення СРР на засіданні облради. Було проведено засідання з розгляду проекту Стратегії. Інформування про дату та час засідання проводилося шляхом телефонного повідомлення учасників. Результати засідання були оприлюднені на сайті облдержадміністрації та інших Інтернет-ресурсах.

Проте не відбувалося внесення змін до регламенту роботи обласної ради для врахування СРР при розробці регіональних програм, підготовці проекту бюджету.

В цілому процес затвердження проекту СРР регіональною радою був відкритим. Те ж саме можна констатувати про процес підготовки та затвердження плану заходів з реалізації СРР.

Остаточні проекти Стратегії та Плану її реалізації затверджені обласною радою 04.01.2016 року.

Дотримання порядку розробки Стратегії

На початку процесу розробки Стратегії було видане спільне розпорядження голови облдержадміністрації та голови обласної ради № 220-од/100 від 13.06.2014 року «Про утворення керівного комітету з організації розроблення Стратегії розвитку Тернопільської області до 2020 року». Згодом було прийняте розпорядження № 228-од/62 «Про зміну в складі керівного комітету з організації розроблення Стратегії розвитку Тернопільської області до 2020 року». Також було прийнято розпорядження голови облдержадміністрації №649-од від 23.12.2014 року «Про утворення робочої групи з розроблення Стратегії розвитку Тернопільської області до 2020 року».

Розпорядження голови облдержадміністрації про скликання засідань робочої групи не приймались, повідомлення про підсумки її роботи не оприлюднювались.

Стратегію регіонального розвитку Тернопільської області на період до 2020 року з додатками розміщено на сайті облдержадміністрації.

Харківська область

Процес розробки Стратегії в області переважно не відповідав вимогам «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Робота над Стратегією була завершена, і її було затверджено рішенням обласної ради від 05.03.2015 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група була утворена 13.10.2014 року розпорядженням голови облдержадміністрації, але її склад не відповідає Методології. На початку її функціонування не проводилися заходи, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності. Також відсутній узгоджений загальний план розробки Стратегії. Залучення регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії здійснювалось облдержадміністрацією. Стартову зустріч для представників визначених регіональних зацікавлених сторін проведено не було.

Під час розробки Стратегії відбувались ротації у складі регіонального партнерства у зв'язку із змінами в органах влади. Було сформовано керівний комітет. Робочі зустрічі із розробки Стратегії не проводились, зовнішні експерти не залучались. У зв'язку з цим була відсутня можливість подавати пропозиції. Фактичний графік роботи робочої групи не відповідав офіційному.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Соціально-економічний аналіз був проведений у відповідності до Методології. На його основі виявлені нові тенденції у зміні структури регіональної економіки та виокремлені переваги та ризики у розвитку регіону. Проте SWOT-аналіз реалістичний тільки частково та не в повній мірі відповідає Методології. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювався в межах робочої групи. Але обговорення практично не проводилося.

Як наслідок, визначені у Стратегії стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року лише частково.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів СРР не відповідав «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Засідання фокус-груп не проводилось. Операційні цілі формувались на основі соціально-економічного та SWOT-аналізу і в цілому відповідають досягненню її стратегічних цілей. Розроблені програми, заходи, проекти СРР тільки частково відповідають досягненню стратегічних цілей СРР. У той же час індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії були розроблені.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

За період проведення аналізу фінансовий план, план моніторингу та оцінки, план зміцнення спроможності не були підготовлені. Проте документально передбачена можливість фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджетів.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

30.09.2014 перший заступник голови облдержадміністрації повідомив про початок роботи щодо формування Стратегії розвитку області до 2020 року, яка буде узгоджена з положеннями Державної стратегії. Про початок роботи над проектом Стратегії повідомлялось через ЗМІ. Наступним кроком стало затвердження складу робочої групи по розробці проекту нової Стратегії. Громадськість не була проінформована про час і місце засідань робочої групи й не могла взяти участь у її роботі. На першому засіданні було визначено, що структурні підрозділи облдержадміністрації та центральних органів влади, що входять до складу робочої групи, повинні до 29.10.2014 року підготувати первинну інформацію для проекту Стратегії.

Робоча група була створена непрозоро, розпорядженням голови облдержадміністрації без узгодження з громадськістю. Жоден представник громадськості не увійшов до її складу. Спеціального повідомлення про її створення не було, але на сайті облдержадміністрації було розміщено відповідну інформацію в розділі «Розпорядження». Члени робочої групи не інформували громадськість про дату та час своїх засідань.

Засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу проведено не було, у відкритих джерелах відповідна інформація не поширювалась. Моніторинг Інтернет-ресурсів

та інших відкритих джерел засвідчив, що такого представлення не було, якщо не брати до уваги програму соціально-економічного розвитку області, яка була ухвалена ще в січні 2015 року. Окремого документа з соціально-економічного аналізу оприлюднено не було. Як не було оприлюднено і його доопрацьований варіант.

Процес розробки SWOT-матриці не був відкритим, її презентація не проводилась. Консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій проводились тільки в рамках експертної ради. Звіт про результати розгляду пропозицій суб'єктів регіонального розвитку не оприлюднювався.

Проект Стратегії розглядався лише на спільному засіданні комісії обласної ради. Інформація про засідання, присвячене розгляд проекту Стратегії відсутня. Засідання обласної ради, на якому відбувалось затвердження проекту Стратегії було відкритим. На сайті облдержадміністрації була оприлюднена інформація про збір проектів та ідей до плану заходів СРР.

Дотримання порядку розробки Стратегії

На початку процесу було видано розпорядження голови облдержадміністрації № 550 від 13.10.2014 року «Про утворення Робочої групи з підготовки проекту Стратегії розвитку Харківської області до 2020 року» (зі змінами). На сайті облдержадміністрації в розділі «Соціально-економічний розвиток» інформація про соціально-економічний аналіз регіону відсутня. Програма соціально-економічного розвитку області міститься на сайті обласної ради.

Розпорядження про скликання першого засідання робочої групи не видавалось, але повідомлялось про початок роботи над розробленням нової Стратегії і результати першого засідання робочої групи. Також не видавалось розпорядження голови облдержадміністрації про скликання другого і третього засідань робочої групи та повідомлення про підсумки її роботи.

Проект Стратегії оприлюднено не було, розпорядження голови облдержадміністрації про ухвалення проекту не видавалось. Стратегія схвалена XXXIV сесією обласної ради 05.03.2015 року.

Херсонська область

Процес розробки Стратегії в області відбувався із великим запізненням, неорганізовано і не повною мірою відповідав «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Робота над Стратегією була завершена, і її було затверджено рішенням обласної ради від 10.09.2015 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група була утворена розпорядженням голови облдержадміністрації 25.07.2014 року, а склад керівного комітету було уточнено 17.03.2015 року. Склад робочої групи в цілому відповідає вимогам Методології, проте частина членів робочої групи брали лише формальну участь у її роботі. Заходи, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування, не проводились. Надалі робочі групи не проводились та зовнішні експерти не залучались. Попри це існувала можливість подавати відповідні пропозиції в формі листів і звернень, виступів на засіданнях робочої групи чи у електронному вигляді. Фактичний графік роботи робочої групи не відповідав офіційному.

В той же час було узгоджено загальний план розробки Стратегії. Мобілізацією регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії займалась облдержадміністрація. Було проведено стартову зустріч представників визначених зацікавлених сторін. У складі регіонального партнерства у процесі розробки Стратегії відбулись зміни, пов'язані з кадровими змінами в органах влади. Було сформовано керівний комітет із розробки

Стратегії. Існували проблеми взаємодії керівного комітету і робочої групи, керівництво області та КК не з'явилося на засідання РГ.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу відповідає Методології. Аналіз виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки, але є недостатнім для виділення переваг та ризиків у розвитку регіону. SWOT-аналіз лише частково відповідає Методології. Також він є частково реалістичним та методично вірно підготовленим. Стратегічне фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювалось співробітниками департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. Обговорення пропонування варіантів було достатнім та проходило публічно.

Визначені у Стратегії стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Розроблені програми, заходи, проекти не відповідають досягненню стратегічних цілей. Засідання фокус-груп не відбувалось. Індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії розроблені не були.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

Був підготовлений план реалізації Стратегії, який є реалістичним і в цілому відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Розроблений фінансовий план реалізації СРР також відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Ним передбачено можливість фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджету.

Підготовлений план моніторингу та оцінки виконання СРР відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Показовим є факт існування у Херсонській області підготовленого плану зміцнення спроможності СРР.

Поряд з цим внесення змін до регламенту роботи обласної ради для врахування СРР при розробці регіональних програм, підготовці проекту бюджету не відбулося.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

В цілому прозоро відбувався початок процесу розробки Стратегії. Зацікавлені сторони та громадськість було проінформовано про мету, ключові кроки і результати підготовчого етапу процесу Через ЗМІ повідомлялось про початок роботи над проектом Стратегії.

Прозоро, але з елементами випадковості відбувався процес створення робочої групи із розробки Стратегії. Через ЗМІ про створення робочої групи із розробки не повідомлялось, інформація була розміщена тільки на сайтах. Публічні заходи не проводилися. Члени робочої групи інформувались про дату та час засідання, семінарів через електронну розсилку. В листах членам робочої групи визначались термін і форма подання пропозицій. Проводились консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій до проекту Стратегії, зокрема на засіданні робочої групи 5.02.2015 року. Звіт про результати розгляду пропозицій суб'єктів не оприлюднювався.

8.02.2015 року на засіданні робочої групи було оприлюднено соціально-економічний аналіз. Інформацію про проведення засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу було розповсюджено через електронну розсилку. Проводилися інші публічні заходи з метою представлення проекту соціально-економічного аналізу, зокрема засідання робочої групи за напрямками. Процес розробки SWOT-матриці був відкритим. SWOT-матриця була презентована на засіданні робочої групи. Процес визначення мети, бачення стратегічних та операційних цілей не був відкритим.

Процес затвердження проекту Стратегії не був відкритим. Засідання з розгляду проекту не проводилося. Також не був відкритим процес підготовки плану заходів з реалізації Стратегії, на відміну від процесу його затвердження, який був достатньо висвітлений.

Дотримання порядку розробки Стратегії

На початку процесу було видано розпорядження голови облдержадміністрації про утворення керівного комітету та робочої групи з розробки Стратегії. Оновлений склад було затверджено 17.03.2014 року (розпорядження № 146).

Розпорядження голови облдержадміністрації про скликання засідань робочої групи не видавались. Робоча група скликала згідно листа облдержадміністрації через повідомлення та телефонограми, але було повідомлено про результати першого засідання. На сайті облдержадміністрації розміщено соціально-економічний аналіз регіону.

Затверджена Стратегія також розміщена на сайті ОДА. Проте конкретну інформацію про проекти та стан їх реалізації отримати важко. Розпорядження голови облдержадміністрації про ухвалення проекту Стратегії не видавалося.

Хмельницька область

Робота із розробки Стратегії переважно здійснювалась відповідно до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією було завершено, і вона була затверджена обласною радою ще 18.05.2011 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група була створена розпорядженням голови облдержадміністрації у листопаді 2010 року. Її склад відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Інформація про семінари-практикуми, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування у відкритих джерелах відсутня.

Інформація щодо наявності узгодженого загального плану розробки та змін у складі регіонального партнерства у процесі розробки Стратегії відсутня. Як і щодо мобілізації регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії та проведення їх стартової зустрічі. В той же час було створено керівний комітет із розробки Стратегії. До розробки Стратегії залучались експерти проекту ЄС «Підтримка сталого регіонального розвитку в Україні». Інформація щодо можливості подання пропозицій до робочої групи та проведення її засідань відсутня.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Соціально-економічний аналіз проводився лише у частковій відповідності до Методології. Проте він дозволив виявити нові тенденції у зміні структури регіональної економіки та виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. SWOT-аналіз у повній мірі відповідає Методології, виконаний вірно та є реалістичним. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей відбувався на засіданні робочої групи. Але інформація щодо повноти та публічності обговорення пропонованих варіантів відсутня.

Загалом визначені стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів Стратегії відповідає Методології. Інформація щодо проведення фокус-груп відсутня. Натомість, операційні цілі формувались на основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу. Операційні цілі та розроблені програми, заходи, проекти відповідають досягненню стратегічних цілей. Також були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації Стратегії підготовлено. Процес формування плану реалізації та його зміст відповідає методичним рекомендаціям. Фінансовий план також підготовлено у відповідності до Методології. Можливим є фінансування заходів плану реалізації Стратегії з

місцевих та державного бюджету. Разом з тим план моніторингу та оцінки виконання СРР і план зміцнення спроможності Стратегії за період проведення аналізу розроблені не були.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Зацікавлені сторони повідомлялись про роботу над Стратегією через сайт облдержадміністрації. Наразі ця інформація на сайті відсутня, але через повідомлення у місцевих ЗМІ можна зробити висновки, що дана інформація публікувалась. У ЗМІ повідомлялось про початок роботи над проектом Стратегії. Через відсутність інформації про перебіг розробки Стратегії на сайті облдержадміністрації оцінювати прозорість початку процесу розробки важко. Проте відомо, що проводилися публічні заходи: круглі столи, прес-конференції, брифінги та ін. з приводу інформування громадськості про початок розробки СРР.

Інформація про процес створення робочої групи із розробки Стратегії відсутня у відкритих джерелах інформації. Також у ЗМІ відсутня будь-яка інформація про створення робочої групи із розробки Стратегії. Зі слів учасників робочих груп інформування про проведення засідань відбувалось шляхом повідомлення учасників відповідальними працівниками облдержадміністрації.

Засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу було проведено 6.12.2010 року. Інформацію про проведення засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу було розповсюджено через місцеві ЗМІ. Також було оприлюднено доопрацьований варіант соціально-економічного аналізу області. Короткий виклад соціально-економічного аналізу розміщено у самій Стратегії на сайті обласної ради, сайті ГО «Інститут громадянського суспільства», сайті ресурсного центру зі сталого розвитку. Презентація SWOT-матриці відбулась 6.12.2010 року. Проводились консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій, але інформація щодо їх врахування відсутня. Також відсутня інформація щодо проведення засідання з розгляду проекту Стратегії.

Процес затвердження проекту Стратегії обласною радою був відкритим, рішення було прийнято на сесії 18.05.2011 року. Процес підготовки плану заходів з реалізації Стратегії був відкритим, 18.10.2011 року відбулось відкрите обговорення плану реалізації Стратегії. 28.05.2015 року обласною радою затверджено План заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2015-2017 роки.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Інформація щодо розпорядження голови облдержадміністрації про утворення керівного комітету і робочої групи з розробки Стратегії та плану реалізації відсутня на сайті облдержадміністрації, але зазначена у Стратегії.

Інформація про скликання першого, другого і третього засідань робочої групи та повідомлення про підсумки її роботи відсутня у відкритих джерелах інформації. На сайті облдержадміністрації відсутній соціально-економічний аналіз регіону.

Інформація щодо розпорядження голови облдержадміністрації про ухвалення проекту Стратегії у відкритих джерелах відсутня, даний документ розміщено на сайті облдержадміністрації. Стратегію ухвалено на сесії обласної ради 18.05.2011 року.

Черкаська область

Процес розробки Стратегії в області відбувався відповідно до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією було завершено, її затверджено рішенням обласної ради від 05.03.2015 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група була утворена 07.08.2014 року на підставі розпорядження голови облдержадміністрації. Її склад відповідає вимогам Методології. На початкових стадіях її функціонування проводилися заходи, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності. Мобілізація регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегій

здійснювалась на основі відкритого оголошення. Було проведено стартову зустріч представників визначених зацікавлених сторін.

Було розроблено узгоджений загальний план розробки Стратегії. Фактичний графік роботи у процесі розробки Стратегії відповідав офіційному. Проводились робочі групи із розробки Стратегії. Існувала можливість подання пропозицій до робочої групи. У якості зовнішніх експертів залучались представники проекту ЄС «Підтримка регіонального розвитку в Україні». Також був сформований керівний комітет із розробки Стратегії. Змін у складі регіонального партнерства у процесі розробки Стратегії не відбувалось.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Проведений соціально-економічний аналіз не відповідає вимогам Методології. Його недостатньо для визначення переваг та ризиків у розвитку регіону. Також жодним чином він не розкриває нові тенденції у зміні структури регіональної економіки. Натомість SWOT-аналіз відповідає Методології. Він є реалістичним та методично вірно підготовленим. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей відбувався на засіданні робочої групи. Обговорення пропонованих варіантів було достатнім та відбувалось публічно.

Стратегічні цілі, визначені у Стратегії корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Процес формування компонентних планів в рамках Стратегії відповідає Методології. На основі SWOT-аналізу та соціально-економічного аналізу були сформовані операційні цілі. Вони в цілому відповідають досягненню стратегічних цілей. Розроблені програми, заходи, проекти також відповідають досягненню стратегічних цілей. В процесі розробки Стратегії відбувалось засідання фокус-груп. Були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

Разом з тим, за період проведення даного проектного аналізу не були підготовлені фінансовий план, план моніторингу та оцінки, план зміцнення спроможності. Відповідно підготувати висновок щодо їх відповідності Методології не є можливим.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Початок процесу розробки відбувався прозоро. 29.08.2015 року на першому засіданні робочої групи голова облдержадміністрації презентував Концепцію Стратегії Черкаської області 2020 року, яка передбачала мету, ключові кроки і результати підготовчого етапу процесу розробки Стратегії. Презентована інформація була поширена місцевими ЗМІ (друкованими та інтернет-медіа). Проводилися публічні заходи з приводу інформування громадськості про початок розробки. Департамент інформаційної діяльності та зв'язків з громадськістю облдержадміністрації має медіа звіт щодо згадуваності місцевими ЗМІ про процес розробки Стратегії в регіоні. На сайті облдержадміністрації була розміщена інформація про прийняття в письмовій формі пропозицій, які можна було надіслати традиційною поштою або на вказану електронну адресу. Також був зазначений номер телефону відповідального працівника Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації щодо збору пропозицій від суб'єктів регіонального розвитку.

Процес створення робочої групи із розробки відбувався прозоро. Через ЗМІ повідомлялось про її створення. Члени робочої групи інформували про дату та час засідання, семінарів через сайт облдержадміністрації, місцеві ЗМІ (наприклад, обласна газета «Нова Доба»), згодом і через сервіси Facebook.

Засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу проведено 24.11.2014 року. Інформацію про проведення засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу було розповсюджено через сайт облдержадміністрації, місцеві ЗМІ та через сервіси Facebook (група, події). На засіданні з оприлюднення соціально-економічного аналізу мали

можливість бути присутніми всі зацікавлені сторони, у т.ч. і ті хто не входив до складу робочої групи. Крім того, в залі, де відбувалось оприлюднення та обговорення соціально-економічного аналізу, здійснювалась on-line трансляція, спостерігати за якою можна було на сайті обласної ради.

Процес розробки SWOT-матриці був відкритим, проведено її презентацію. Також був відкритим процес визначення мети, бачення стратегічних та операційних цілей. Консультації з суб'єктами регіонального розвитку для узгодження пропозицій проводились у форматі фокус-групи.

Засідання з розгляду проекту Стратегії проведено 19.02.2015 року. Інформацію про його проведення було розповсюджено через сайт облдержадміністрації, місцеві ЗМІ та через сервіси Facebook, а також шляхом телефонного повідомлення членів робочої групи. Процес затвердження проекту Стратегії був відкритим. Проект Стратегії обговорювався на комісіях обласної ради, але значна частина депутатів навіть не ознайомлювались з ним, хоча таку можливість мали. Процес підготовки плану заходів з реалізації був відкритим. 01.07.2015 року затверджено План заходів з реалізації Стратегії на період 2015-2017 рр.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Первинно робоча група була створена розпорядженням голови облдержадміністрації від 07.08.2014 року № 259. Потім розпорядженням голови облдержадміністрації від 30.09.2014 року № 356 склад робочої групи було розширено.

Орієнтовний графік розроблення Стратегії було презентовано 29.08.2014 року у вигляді навчально-оглядової презентації «Процес розробки стратегії регіонального розвитку». Соціально-економічний аналіз регіону розміщено на сайті облдержадміністрації.

Розпорядження голови облдержадміністрації про скликання засідань робочої групи не видавалося та повідомлення про підсумки її роботи відсутні. Проте робилися відповідні оголошення на сайті облдержадміністрації. Проект Стратегії розміщено на сайті облдержадміністрації, її ухвалено рішенням обласної ради від 05.03.2015 року №38-1/VI.

Чернівецька область

Процес розробки Стратегії в області проходив переважно не у відповідності до «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією було завершено, її затверджено рішенням обласної ради від 18.06.2015 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група була створена 10.11.2014 року розпорядженням заступника голови облдержадміністрації. Склад робочої групи не відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Семінари-практикуми, спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи на початкових стадіях її функціонування не проводились. Робочі групи із розробки Стратегії не проводились. Проект Стратегії розробляла ГО «Товариство науковців та інтелектуальної молоді» на громадських засадах, яка консультувалась з окремими науковцями та іншими зацікавленими сторонами. Існувала можливість подання відповідних пропозицій. Фактичний графік роботи був відсутній.

Пошук регіональних зацікавлених сторін у розробці Стратегії здійснювався облдержадміністрацією. Було проведено стартову зустріч представників визначених регіональних зацікавлених сторін. Був створений керівний комітет із розробки Стратегії. Зміни у складі регіонального партнерства у процесі розробки Стратегії не відбувались. Узгоджений загальний план розробки Стратегії підготовлений не був.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу частково відповідає Методології та неповною мірою виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки. Проведеного аналізу недостатньо аби виокремити переваги та ризики у розвитку регіону. Натомість SWOT-аналіз відповідає Методології. Він є реалістичним та методично вірно підготовленим. Процес

стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей здійснювався колективом науковців. Обговорення пропонованих варіантів практично не проводилося.

Разом з тим, визначені Стратегією стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

Протягом періоду дослідження формування компонентних планів Стратегії не здійснювалось та операційні цілі не формувались. Розроблені програми, заходи, проекти СРР тільки частково відповідають досягненню стратегічних цілей СРР. Найяскравішим прикладом невідповідності є такий, що для стратегічної цілі «Розвиток культури, науки, соціальної сфери, як основа розвитку людського капіталу та трансформації інституційного середовища» більшість заходів плану СРР передбачають будівництво та реконструкцію, доцільність чого видається сумнівною.

Разом з тим, були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу реалізації Стратегії.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації заходів Стратегії на 2015-2017 рр. затверджений обласною радою лише 15.03.2016 року.

Затверджений фінансовий план реалізації СРР не відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». План заходів з реалізації у 2015 – 2017 роках Стратегії розвитку Чернівецької області на період до 2020 року містить підрозділ «Орієнтовний фінансовий план» для кожної із стратегічних цілей, проте немає зведеного фінансового плану, не враховані можливості бюджетів різних рівнів, ці підрозділи включають заходи, фінансування яких передбачається «в т.ч. з інших джерел». Використання «орієнтовних фінансових планів» для моніторингу видається неможливим. В той же час в розпорядженні голови ОДА «Про організацію виконання Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Чернівецької області до 2020 року» визначено зобов'язання профільних департаментів шукати зовнішні джерела фінансування.

Підготовлений план моніторингу та оцінки виконання СРР частково відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Фактично моніторинг регламентується розпорядженням голови ОДА «Про організацію виконання Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Чернівецької області до 2020 року», яким затверджено перелік індикаторів, періодичність та відповідальних за збір інформації та її узагальнення. У той же час індикатори моніторингу в СРР, плані заходів та розпорядженні «Про організацію виконання...» є відмінними. Найменш якісними вони виглядають в плані заходів, а найбільш конкретними та такими, що можуть бути легко зібраними, — в розпорядженні «Про організацію виконання...». Проблемним моментом є те, що не всі індикатори мають початкові значення у проведеному соціально-економічному аналізі, а також – жоден індикатор не має цільових значень. З цієї причини оцінювання виконання СРР та прогресу видається неможливим.

Плану зміцнення спроможності СРР за період дослідження розроблено не було. Крім того, регламент, затверджений рішенням 5-ї сесії Чернівецької обласної ради VII скликання від 28.04.2016 року №78-5/16 не містить жодних згадувань про Стратегію розвитку Чернівецької області до 2020 року, у т.ч. у главі 5 «Розгляд питань про затвердження програми економічного і соціального розвитку та обласного бюджету і звітів про їх виконання» не передбачається узгодження рішень із СРР.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

Щодо початку підготовки Стратегії інформація була відсутня. Початок процесу розробки відбувався непрозоро. Через ЗМІ про початок роботи над проектом Стратегії не повідомлялось.

Участь у тренінгах брали представники департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, а підготовкою документу займався департамент інфраструктури. Органи державної влади та місцевого самоврядування були запрошені подавати свої пропозиції, на сайті облдержадміністрації було наведено адресу електронної пошти для надання пропозицій. З публічних заходів проводився лише круглий стіл в рамках діяльності Асоціації регіональних аналітичних центрів.

Процес створення робочої групи із розробки відбувався не прозоро. Повідомлення про створення робочої групи було опубліковано на сайті облдержадміністрації, але у ЗМІ повідомлень не було. Членів робочої групи було повідомлено по телефону про перше засідання, у подальшому запрошень не було.

Соціально-економічний аналіз, підготовлений департаментом економічного розвитку облдержадміністрації у співпраці з обласним статистичним управлінням, був оприлюднений на сайті облдержадміністрації. До цього його обговорення із залученням всіх представників робочої групи не відбувалось. Соціально-економічний аналіз, який був покладений в основу Стратегії, був значно перероблений громадською організацією, яка розробляла проект Стратегії. Інформація про проведення засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу не поширювалась. Соціально-економічний аналіз, перероблений авторським колективом опублікований в складі проекту Стратегії лише на сайті облдержадміністрації.

Процес розробки SWOT-матриці не був відкритим, презентація SWOT-матриці не проводилась. Також не був відкритим процес визначення мети, бачення стратегічних та операційних цілей. За словами представників колективу авторів були проведені консультації з провідними місцевими науковцями відповідного профілю. Щодо консультацій з суб'єктами регіонального розвитку достовірна інформація відсутня. За свідченням авторів було проведено більше сорока зустрічей з різними зацікавленими особами: службовцями, науковцями, бізнесменами тощо. Після повідомлення у мережі «Фейсбук» за день до закінчення строку про приймання пропозицій до Стратегії, громадськістю та колективом авторів було організовано зустріч, на якій домовлено про збирання коментарів та пропозицій. Представниками громадськості організовано збирання пропозицій через мережу Інтернет. Облдержадміністрація зобов'язалась продовжити термін та поширити інформацію про обговорення, але у регіональних ЗМІ відповідних повідомлень не було.

Процес підготовки плану заходів з реалізації СРР не можна вважати відкритим. На сайті ОДА було розміщено повідомлення про збір пропозицій для включення проектів до Плану реалізації, проте процедура та критерії відбору проектів для Плану були незрозумілі.

Процес затвердження плану заходів з реалізації СРР був більш відкритим. План заходів був затверджений спільним розпорядженням голів ОДА та облради. У такому вигляді він проіснував близько півроку. Потім план був включений до порядку денного сесії облради, розглянутий на комітетах, проект рішення був завчасно опублікований на сайті у відповідності до законодавства. В той же час невідомо, чи проводились консультації з бізнес-сектором, ОМС та громадськістю.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Утворення керівного комітету і робочої групи з розробки Стратегії та плану реалізації відбулось у відповідності до розпорядження голови облдержадміністрації №660-р від 10.11.2014 року «Про розробку Стратегії розвитку Чернівецької області на період до 2020 року».

В останні дні грудня 2014 року на сайті облдержадміністрації розміщено соціально-економічний аналіз регіону. Порядок денний першого засідання робочої групи затверджувався заступником голови облдержадміністрації, результати опубліковані на сайті облдержадміністрації. Інформація щодо наявності розпорядження про скликання другого та третього засідання робочої групи, як і щодо ухвалення проекту Стратегії, відсутня.

Проект Стратегії, а також затверджений обласною радою документ розміщені на сайті облдержадміністрації.

Чернігівська область

Процес розробки Стратегії в області відбувався переважно за «Методологією планування регіонального розвитку в Україні». Роботу над Стратегією було завершено, її затверджено рішенням обласної ради від 28.05.2015 року.

Дотримання процедур при формуванні та функціонуванні робочої групи

Робоча група з розробки Стратегії була утворена 14.07.2014 року розпорядженням голови облдержадміністрації. Її склад відповідає «Методології планування регіонального розвитку в Україні». Разом з тим заходів, орієнтованих на покращення взаємодії та зміцнення спроможності Робочої групи на початкових стадіях її функціонування не проводилось.

В області було узгоджено загальний план розробки Стратегії. До участі в розробці були запрошені представники зацікавлених сторін на основі відкритого оголошення, але на початку роботи стартової зустрічі з представниками визначених регіональних зацікавлених сторін проведено не було. Також протягом процесу розробки Стратегії не відбулось жодних змін у складі регіонального партнерства. Разом з тим, було сформовано керівний комітет та проводились робочі групи із її розробки. Але зовнішні експерти до співробітництва не залучались. Фактичний графік розробки Стратегії відповідав офіційному, та існувала можливість подавати пропозиції до робочої групи.

Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

Глибина соціально-економічного аналізу тільки частково відповідає Методології. Також тільки частково були виявлені нові тенденції у зміні структури регіональної економіки. Як наслідок, соціально-економічного аналізу недостатньо для виокремлення переваг та ризиків у розвитку регіону. Разом з тим, проведений SWOT аналіз загалом відповідає Методології, є реалістичним та методично вірно підготовленим. Процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей відбувався на засіданні робочої групи. Обговорення пропонованих варіантів відбувалось достатньо публічно.

Але визначені стратегічні цілі лише частково корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

В той же час процес формування компонентних планів Стратегії не відповідає Методології. Засідання фокус-груп із розробки Стратегії проводились.

У Чернігівській області операційні цілі Стратегії в межах кожного компоненту формувались на основі SWOT аналізу та соціально-економічного аналізу. До позитивів слід віднести той факт, що в Чернігівському регіоні операційні цілі СРР відповідають досягненню її стратегічних цілей. В той же час розроблені програми, заходи, проекти також відповідають досягненню стратегічних цілей у регіоні. Також були передбачені і розроблені відповідні індикатори для оцінки і моніторингу реалізації СРР.

Дотримання процедур при розробці рамок реалізації Стратегії

План реалізації Стратегії був підготовлений відповідно до Методології. Загалом план є реалістичним до виконання.

Окремого документу з назвою «Фінансовий план реалізації СРР» на сайті ОДА не розміщено. Але у плані заходів СРР у кожному розділі з описом програм є таблиця «Орієнтовний фінансовий план». У «Методології планування регіонального розвитку в Україні» вказано, що «фінансовий план стратегії розвитку повинен бути пристосований до трирічного циклу бюджетного планування, що включає в себе детальне планування на наступний рік і індикативне планування на решту двох років». Тобто, можна стверджувати що трирічний індикативний фінансовий план (у плані заходів він має назву «Орієнтовний фінансовий план» і його розроблено по кожній програмі окремо) відповідає вимогам Методології планування регіонального розвитку в Україні. Детальний фінансовий план для проектів, які реалізуються в перший рік (щорічний план дій для пріоритетних проектів), не підготовлено.

У СРР передбачена можливість фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджетів.

Окремого документу з назвою «План моніторингу та оцінки виконання СРР» на сайті ОДА не розміщено. Але СРР Чернігівської області містить пункт «Впровадження та моніторинг реалізації Стратегії». Також є розпорядження ЧОДА «Про організацію виконання Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року», яким запроваджено моніторинг та оцінку результативності реалізації Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року та Плану заходів з її реалізації у 2015-2017 роках зазначеної Стратегії. В даному документі визначено, хто, коли і які звіти для оцінки подає.

Інформації про підготовку плану зміцнення спроможності СРР немає.

Оцінка відкритості процесу розробки Стратегії

В засобах масової інформації було анонсовано створення робочої групи із розробки Стратегії, а також можливості кожного бажаючого долучитись до її складу. Щодо можливості участі у роботі групи були письмово повідомлені керівники окремих підприємств, установ та організацій, які мали можливість надання кандидатур до складу робочої групи із розробки Стратегії. Зрештою долучитись до робочої групи із розробки Стратегії мали можливість всі бажаючі.

Склад робочої групи із розробки Стратегії затверджено розпорядженням голови облдержадміністрації від 19.08.2014 року № 469. Члени робочої групи інформувались про час та місце засідань, семінарів через оголошення на сайті департаменту економічного розвитку облдержадміністрації та розсилку членам робочої групи на електронну пошту. Станом на 22.01.2015 року було проведено дві робочі фокус-групи, пов'язані з проведенням SWOT-аналізу. До складу робочої фокус-групи увійшов весь склад робочої групи із розробки Стратегії регіонального розвитку.

В рамках інформування громадськості було проведено засідання з оприлюднення соціально-економічного аналізу. Повідомлення про його проведення розповсюджувалось через засоби масової інформації. Доопрацьований варіант соціально-економічного аналізу області, як і проект Стратегії, було розміщено на офіційному сайті департаменту економічного розвитку облдержадміністрації. Процес розробки SWOT-матриці в Стратегії був відкритим, відбулась її презентація. Так само відкритим був процес визначення мети, бачення, стратегічних та операційних цілей. Презентація проекту Стратегії проходила в облдержадміністрації. Повідомлення про дане засідання поширювалась у засобах масової інформації.

Загалом процес розробки та затвердження проекту Стратегії в області, за експертною оцінкою, є відкритим.

Процес підготовки плану заходів з реалізації СРР був відкритим. Процес затвердження плану заходів з реалізації СРР був також відкритим.

Дотримання порядку розробки Стратегії

Відповідно до розпорядження голови облдержадміністрації № 396 від 14.07.2014 року «Про розроблення Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року» було створено координаційну раду із розробки Стратегії та Плану її реалізації та визначено її головних розробників.

Разом з тим, розпорядження голови облдержадміністрації про скликання першого, другого та третього засідань робочої групи, як і повідомлення про підсумки її роботи, не видавалось. Було анонсовано лише повідомлення про презентацію проекту Стратегії директором Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.

Проекти складових частин проекту Стратегії вчасно оприлюднювались на сайтах обласної державної адміністрації та Департаменту економічного розвитку ОДА. Відповідно на обох сайтах вчасно розміщено затверджену рішенням обласної ради від 28.05.2015 р. Стратегію сталого розвитку Чернігівської області до 2020 р. та план заходів з її реалізації у 2015-2017 роках.

Аналіз відповідності обласних стратегій регіонального розвитку Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року

Загальний огляд

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року була затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 385 від 06 серпня 2014 року.

Прийняття вказаного стратегічного документу було обумовлено декількома чинниками. Перш за все, це значна негативна трансформація політичного та економічного середовища, в яких існують регіони. Звичайно, що тут мала свій вплив військова агресія Росії відносно України, анексія Криму, окупація частини Луганської та Донецької областей. Але внутрішні кризові явища, такі як недостатність ресурсного забезпечення регіонів, відтік робочої сили, виродження сільської місцевості також несуть свій згубний вплив.

Державна стратегія чітко зазначає цілі державної політики у сфері регіонального розвитку та окреслює основні зусилля, які необхідно прикласти органам влади та місцевого самоврядування на всіх рівнях з метою досягнення цих цілей. Також вона робить акцент на узгодженість з іншими державними політиками, що орієнтовані на територіальний розвиток.

Розробники ДСРР намагались синхронізувати її з глобальними процесами, а також курсом України на підписання та реалізацію Угоди про асоціацію та подальше наближення до політик ЄС. Відповідно до європейських стандартів, Стратегія була розроблена на період до 2020 року, що відповідає підходам Європейського Союзу в плануванні та бюджетуванні.

Стратегія має сприяти формуванню інтегрованого підходу до розробки та реалізації регіональної політики, який базуватиметься на трьох елементах:

- 1) секторальний елемент передбачає фокусування на підвищенні рівня конкурентоспроможності областей, генерування спеціалізації регіональної економіки;
- 2) територіальний елемент опирається на необхідність досягнення збалансованого розвитку регіонів, зміцнення потенціалу сільських територій;
- 3) управлінський елемент охоплює необхідність створення єдиного підходу в плануванні регіонального розвитку.

Саме управлінський елемент, на нашу думку, може відігравати домінуючу роль у забезпеченні розвитку інших елементів інтегрального підходу до побудови регіональної політики.

Пункт 2 ст. 7 Закону України про «Про засади державної регіональної політики» вказує, що до документів державної регіональної політики можна віднести наступні:

- 1) Державна стратегія регіонального розвитку України;
- 2) План заходів з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку України;
- 3) регіональні стратегії розвитку;
- 4) плани заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку;
- 5) інвестиційні програми (проекти), спрямовані на розвиток регіонів.

Саме чітка методологічна пов'язаність розробки ДСРР та обласних стратегій регіонального розвитку має стати одним з перших кроків у відході від формальності процесу стратегічного планування в регіонах, як це часто-густо відбувалось в часи реалізації попередніх державних стратегій.

Пункт 3 ст. 8 вказаного Закону України зазначає, що Державна стратегія регіонального розвитку України має містити такі частини:

- 1) тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів;
- 2) пріоритети державної регіональної політики на відповідний період;
- 3) стратегічні цілі і напрями регіонального розвитку та міжрегіонального співробітництва;
- 4) оперативні цілі, що забезпечать досягнення стратегічних цілей;
- 5) основні завдання, етапи та механізми їх реалізації;

б) систему моніторингу та оцінки результативності реалізації Державної стратегії регіонального розвитку України.

П.1 ст. 10 ЗУ «Про засади державної регіональної політики» відмічає, що регіональні стратегії розвитку розробляються на період дії Державної стратегії регіонального розвитку України в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. П.4 цієї ж статті говорить, що регіональні стратегії розвитку мають відповідати положенням ДСРР України та визначати:

- 1) тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя;
- 2) стратегічні цілі, пріоритети розвитку регіону на відповідний період;
- 3) оперативні цілі, що забезпечать досягнення стратегічних цілей;
- 4) основні завдання, етапи та механізми їх реалізації;
- 5) систему моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональної стратегії розвитку.

Оцінка структури обласних стратегій регіонального розвитку

Дотримання норм Закону України «Про засади державної регіональної політики» в частині змістовної відповідності регіональних стратегій розвитку положенням Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року було одним із напрямків моніторингу в рамках даного дослідницького блоку проекту.

На момент проведення моніторингу участь в ньому взяли представники 22 областей (крім Донецької, Луганської областей та Автономної Республіки Крим).

Більшість обласних стратегій регіонального розвитку відповідно до п.4 ст.10 Закону України містили тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку регіону.

Також експерти відзначили наявність в усіх обласних стратегіях визначених стратегічних цілей, пріоритети розвитку регіону на період до 2020 року.

В питанні визначення оперативних цілей стратегій, що забезпечать досягнення стратегічних цілей, лише стратегія Вінницької області характеризується їх відсутністю. В Кіровоградській області оперативні цілі прописані нечітко.

На рівні визначення основних завдань, етапів та механізмів їх реалізації ситуація стає ще менш однозначною. У стратегіях Вінницької, Кіровоградської, Черкаської та Чернівецької областей спостерігається нечіткість у формуванні етапів і механізмів. Подекуди завдання визначені, а механізми їх реалізації відсутні в тексті документу. У документі Харківської області цей елемент відсутній.

В стратегіях регіонального розвитку Кіровоградської та Харківської областей відсутня система моніторингу СРР та оцінки результативності реалізації. В Херсонській та Чернівецькій областях є лише загальна згадка про моніторинг чи необхідність його розробки.

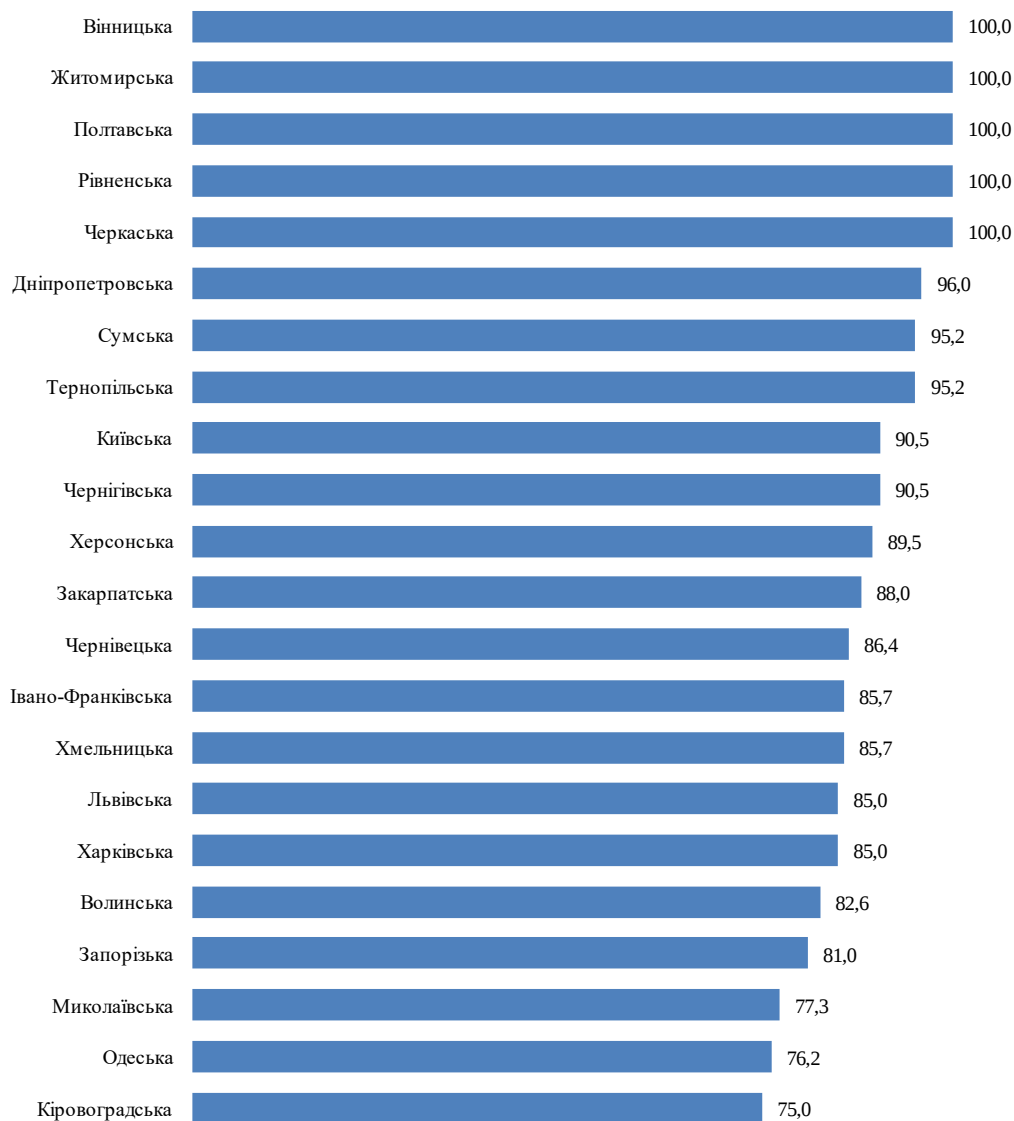
Окрім моніторингу відповідності вимогам п.4 ст.10 Закону України «Про засади державної регіональної політики», експерти проекту також дослідили структуру регіональних стратегій розвитку згідно з критеріями методології ГО «Інститут громадянського суспільства» на логічність, зрозумілість та структурованість документів.

<i>Розділ, який має бути включений до Стратегії відповідно до методології моніторингу</i>	<i>Підрозділ, який має бути включений до Стратегії відповідно до методології моніторингу</i>
Вступ	Довідкова інформація та мета розробки Стратегії
	Підхід, методика та процес підготовки Стратегії
Характеристика соціально-економічного розвитку області	Розміщення та типологія
	Регіональна економіка
	Соціальний капітал
	(інші підрозділи)...
Головні чинники та сценарії розвитку області	Аналіз сильних сторін, можливостей розвитку, слабких сторін та загроз розвитку області (SWOT-аналіз)
	SWOT-матриця області
	Порівняльні переваги, виклики і ризики області
	Можливі сценарії розвитку області до 2020 р.
	(інші підрозділи)...

Розділ, який має бути включений до Стратегії відповідно до методології моніторингу	Підрозділ, який має бути включений до Стратегії відповідно до методології моніторингу
Стратегічне бачення розвитку області	(перелік підрозділів, у разі наявності)...
Стратегічні, операційні цілі та завдання	СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1.
	Операційна ціль 1.1.
	Операційна ціль 1.2.
	... (інші операційні цілі)...
	СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2
	Операційна ціль 2.1
	... (інші операційні цілі)...
	... (ІНШІ СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ)...
Впровадження та моніторинг реалізації Стратегії	(перелік підрозділів, у разі наявності)...
Узгодженість Стратегії з програмними та стратегічними документами	Узгодженість з Державною стратегією регіонального розвитку
	Узгодженість Стратегії з основними аспектами регіонального розвитку
	(інші підрозділи)...
ДОДАТКИ	(перелік підрозділів, у разі наявності)...

В абсолютних лідерах серед обласних стратегій в розрізі наявності логічних підрозділів документу стали Вінницька, Житомирська, Полтавська та Рівненська. Найменш структурованими згідно вказаної матриці виглядають документи Кіровоградської, Одеської та Миколаївської областей.

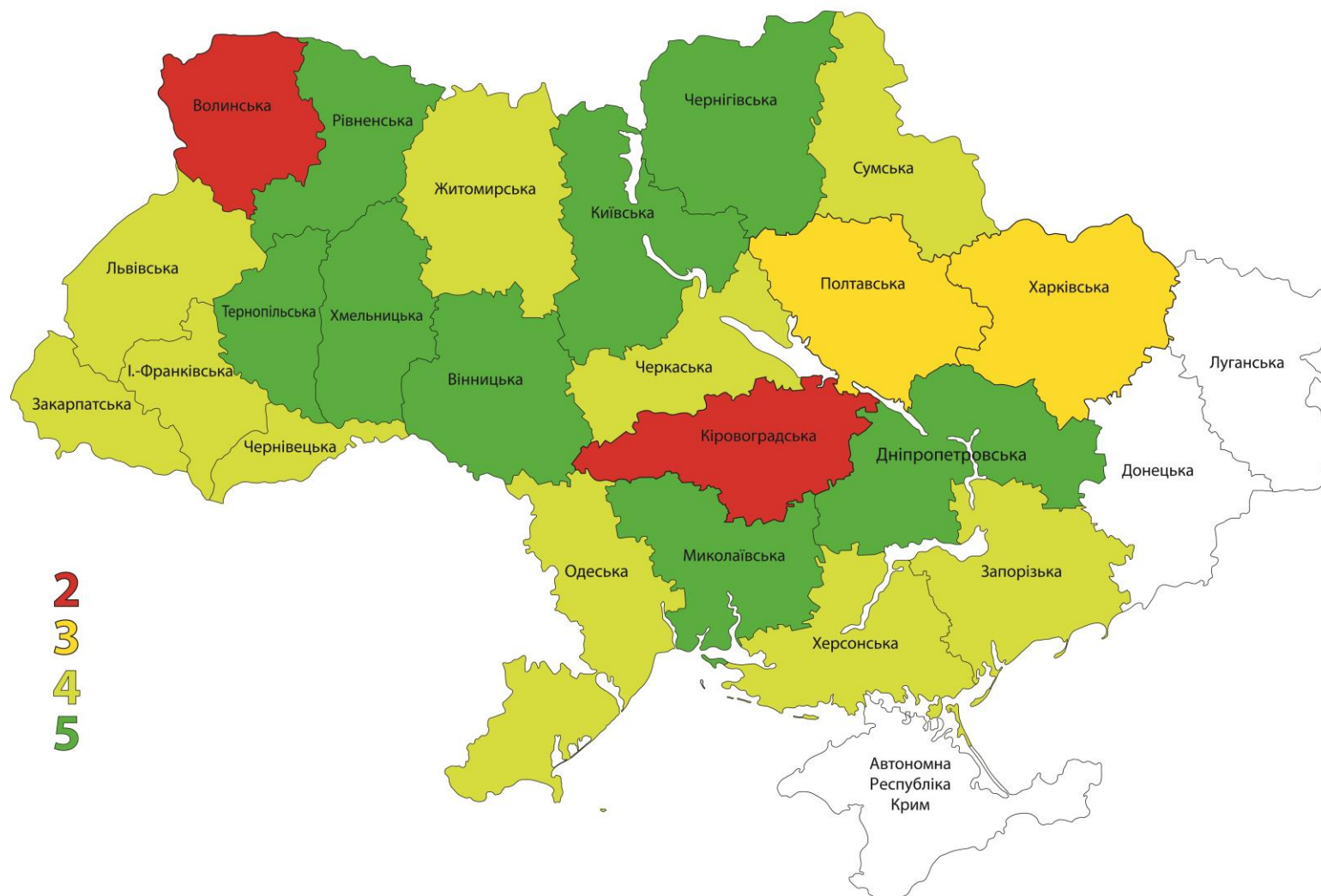
Відсоток наявності підрозділів стратегії

Оцінка структури стратегій регіонального розвитку

	Вінницька	Волинська	Дніпропетровська	Житомирська	Запорізька	Закарпатська	Івано-Франківська	Київська	Кіровоградська	Львівська	Миколаївська	Одеська	Полтавська	Рівненська	Сумська	Тернопільська	Харківська	Херсонська	Хмельницька	Черкаська	Чернівецька	Чернігівська
Відповідність структури стратегій регіонального розвитку загальним вимогам, встановленим частиною 4 статті 10 Закону України «Про засади державної регіональної політики»																						
1. Чи визначені у стратегії тенденції та основні проблеми соціально – економічного розвитку регіону?	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так
2. Чи визначені стратегічні цілі, пріоритети розвитку регіону на відповідний період?	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так
3. Чи визначено оперативні цілі, що забезпечать досягнення стратегічних?	Ні	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так
4. Чи визначені основні завдання, етапи та механізми їх реалізації?	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Ні	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Ні	Так	Так	Так	Ні	Так
5. Чи передбачено розробниками систему моніторингу стратегії регіонального розвитку та оцінки результативності реалізації регіональної стратегії розвитку?	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Ні	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Так	Ні	Так	Так	Так	Так	Так
Оцінка наявності рекомендованих підрозділів стратегій регіонального розвитку																						
Кількість підрозділів, які мали бути включені до стратегії регіонального розвитку відповідно до Методології	23	19	24	24	16	22	18	19	15	17	17	16	22	21	20	20	17	17	18	21	19	19
Кількість відсутніх підрозділів	0	4	1	0	3	3	3	2	5	3	5	5	0	0	1	1	3	2	3	0	3	2
Відсоток наявності підрозділів (%)	100	82,6	96	100	81	88	85,7	90,5	75	85	77,3	76,2	100	100	95,2	95,2	85	89,5	85,7	100	86,4	90,5

**Оцінка за 5-бальною шкалою
рівня відповідності структури стратегії
регіонального розвитку Методології**

Оцінка узгодженості стратегічних цілей СРР з цілями Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року

Державна стратегія регіонального розвитку України на період до 2020 року передбачає три стратегічні цілі, які є елементами інтегрованого підходу:

Ціль 1. Підвищення конкурентоспроможності регіонів.

Ціль 2. Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток.

Ціль 3. Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку.

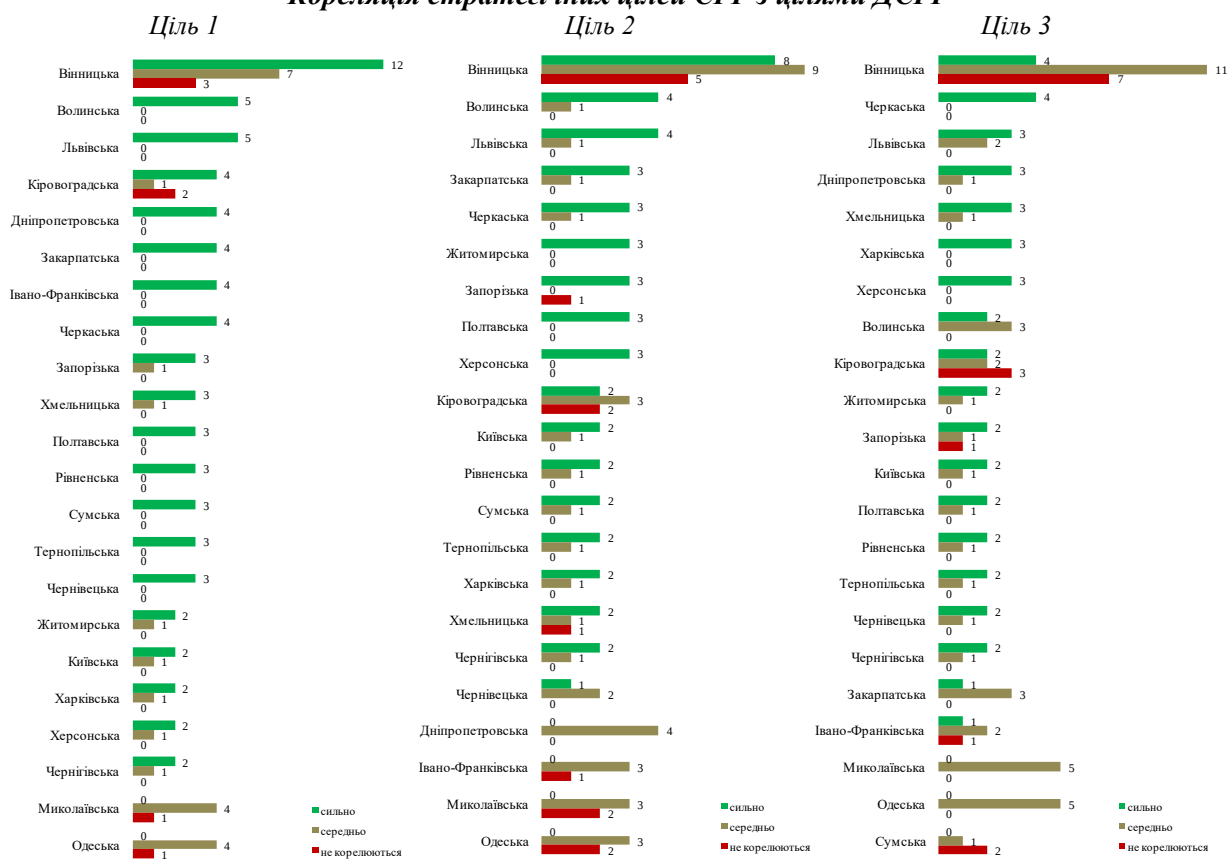
В контексті порівняння стратегічних цілей окремо необхідно відмітити Стратегію збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року, де використаний специфічний методологічний підхід до постановки цілей. Так, в документі містяться 22 стратегічні цілі, розділені на 5 блоків, в той час як операційні цілі не визначені. Порівняння з іншими областями тут виглядає непоказовим.

Серед інших стратегій, які використовували «класичний» підхід до стратегічного планування лідерами в постановці стратегічних цілей є Кіровоградська область (7 стратегічних цілей), Волинська, Львівська, Миколаївська та Одеська області (5 стратегічних цілей). Більшість регіонів зупинились на 3 стратегічних цілях в своїх стратегіях (Житомирська, Київська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Чернівецька та Чернігівська).

В той же час, якщо говорити про ступінь кореляції стратегічних цілей СРР цілям ДСРР, серед найбільш точних можна назвати Волинську, Дніпропетровську, Закарпатську, Львівську, Полтавську, Рівненську, Сумську, Тернопільську, Харківську, Херсонську, Хмельницьку, Черкаську, Чернівецьку та Чернігівську області.

Однозначним аутсайдером тут виглядала Одеська область, де рівень кореляції був дуже низький. Проблема аналізу відповідності Стратегії регіонального розвитку Одеської області на період до 2020 року до Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 р. полягає в тому, що діюча на момент дослідження СРР Одеської області до 2020 року була ухвалена ще у 2011 році, відповідно вона розроблялась згідно із положеннями Державної програми соціально-економічного розвитку України на 2012 рік.

Кореляція стратегічних цілей СРР з цілями ДСРР

Оцінка відповідності операційних цілей стратегій регіонального розвитку операційним цілям Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року

Операційні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року сформовані наступним чином відповідно до 3-х стратегічних цілей:

1.1. Підвищення ролі та функціональних можливостей міст у подальшому розвитку регіонів.

1.2. Створення умов для поширення позитивних процесів розвитку міст на інші території, розвиток сільської місцевості.

1.3. Підвищення ефективності використання внутрішніх чинників розвитку регіонів.

2.1. Запобігання зростанню диспропорцій, що гальмують розвиток регіонів.

2.2. Забезпечення комфортного та безпечного життєвого середовища для людини незалежно від місця її проживання.

2.3. Розвиток міжрегіонального співробітництва.

3.1. Удосконалення системи стратегічного планування регіонального розвитку на загальнодержавному та регіональному рівні.

3.2. Підвищення якості державного управління регіональним розвитком.

3.3. Посилення міжгалузевої координації в процесі планування та реалізації регіональної політики.

3.4. Інституційне забезпечення регіонального розвитку.

3.5. Реформування територіальної організації влади та місцевого самоврядування.

Лідерами в постановці операційних цілей в рамках обласних стратегій є Кіровоградська (33 цілі), Харківська (25), Одеська (23), Закарпатська області (22). Втім, це є примарне лідерство, оскільки саме Одеська (13 слабо корелюють, 10 – не корелюють), Харківська (23 слабо корелюють) та Кіровоградська (14 слабо корелюють) стратегії характеризуються низьким рівнем кореляції. До цього переліку слід додати Херсонську (11 з 12 цілей слабо корелюють), Сумську (з 10 цілей 5 слабо корелюють, 2 – не корелюють) та Рівненську області (з 9 цілей 6 слабо корелюють).

Гарні показники тут демонструють Волинська, Київська, Житомирська, Львівська та Хмельницька області.

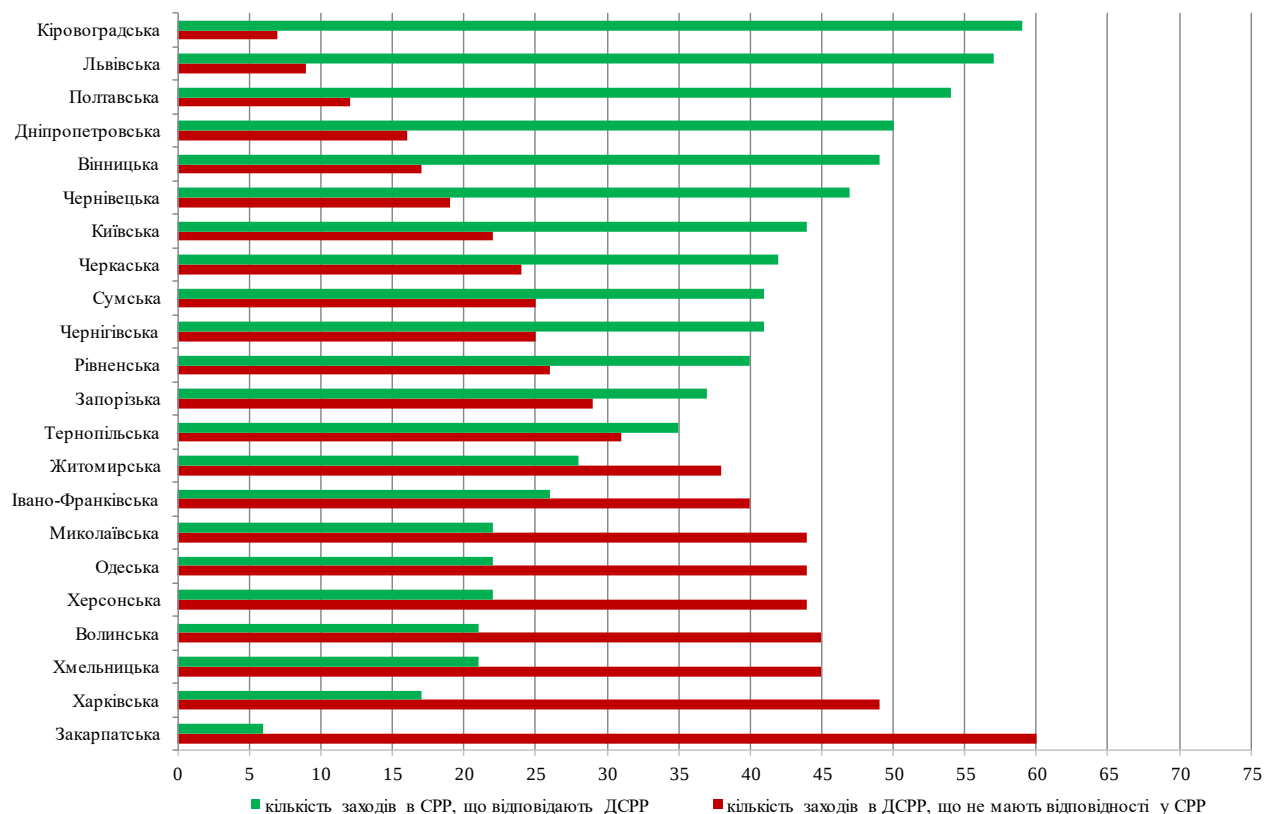
На наступному поглибленому рівні порівняння стратегій регіонального розвитку і ДСРР аналізувалася відповідність заходів передбачених в рамках стратегічних цілей Державної стратегії регіонального розвитку та обласних стратегій.

Наприклад, із загальної кількості в 66 заходів в рамках стратегічної цілі № 1 (Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів) ДСРР України найбільша частина адоптованих до регіональної стратегії припала на Кіровоградську (59), Львівську (57) Полтавську (54), Дніпропетровську (50). В той же час, найменш врахованими заходи ДСРР в розрізі стратегічної цілі №1 є в документах Харківської (не враховано 49 з 66), Хмельницької (45), Херсонської, Одеської, Миколаївської (44) та Івано-Франківської областей (40).

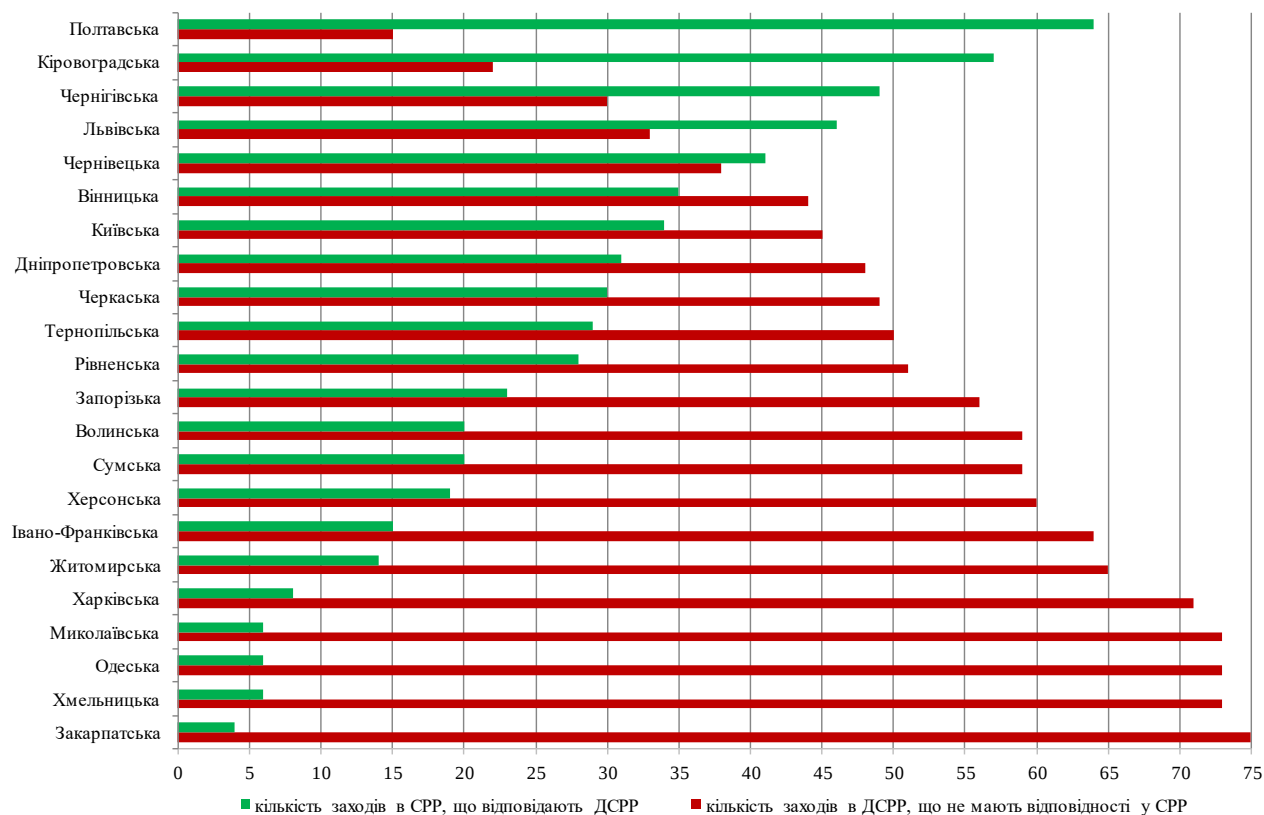
Стратегічна ціль №2 (Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток) налічує 79 заходів в рамках Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року. За кількістю заходів обласної стратегії, що відповідають заходам в рамках ДСРР тут першість тримають Полтавська (64), Кіровоградська (57), Чернігівська (49) і Львівська (46). Найменш враховано при стратегічному плануванні в Миколаївській, Одеській і Хмельницькій областях (не враховано по 73 заходи), Харківській (71), Житомирській (65), Івано-Франківській (64), Херсонській (60) областях.

Стратегічна ціль № 3 (Ефективне державне управління в сфері регіонального розвитку) виявилась найменш представленою в стратегіях регіонального розвитку на рівні заходів. Так, із 29 заходів ДСРР лише 12 були враховані Чернівецькою областю.

Відповідність заходів в СРР стратегічній цілі 1 ДСРР

Відповідність заходів в СРР стратегічній цілі 2 ДСРР

*Оцінка відповідності операційних цілей стратегії регіонального розвитку операційним цілям
Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року*

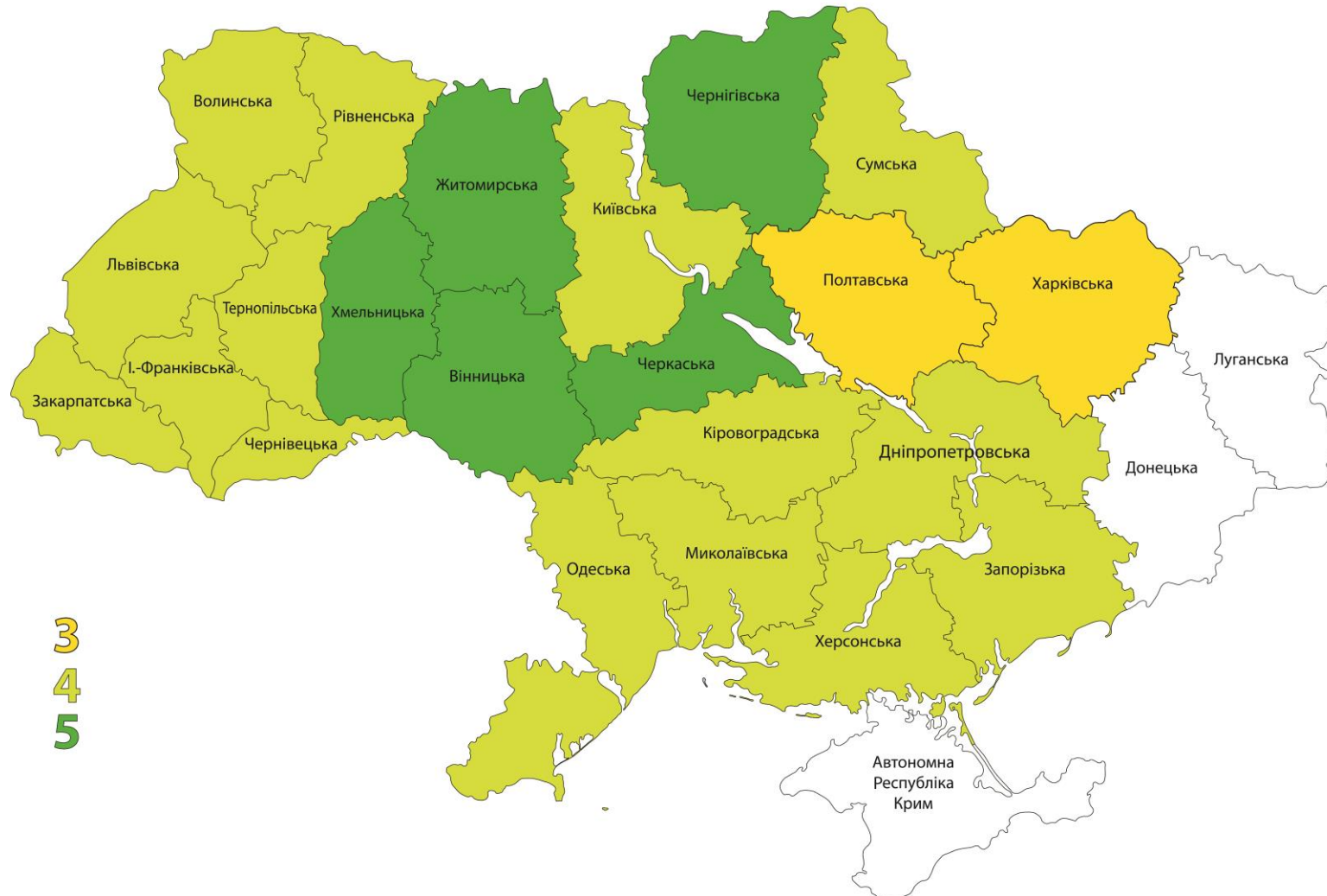
	Вінницька	Волинська	Дніпропетровська	Житомирська	Запорізька	Закарпатська	Івано-Франківська	Київська	Кіровоградська	Львівська	Миколаївська	Одеська	Полтавська	Рівненська	Сумська	Тернопільська	Харківська	Херсонська	Хмельницька	Черкаська	Чернівецька	Чернігівська
Кількість операційних цілей регіональної стратегії розвитку до 2020 р., з них:	*	18	14	10	12	22	11	11	33	12	23	23	11	10	9	10	25	12	11	13	12	10
- сильно корелюють з операційними цілями ДСРР-2020	*	15	3	3	1	11	2	9	5	7	-	-	3	1	1	1	-	1	7	4	4	5
- помірно корелюють з операційними цілями ДСРР-2020	*	2	6	6	4	7	4	2	14	3	-	-	2	2	2	2	1	-	3	4	5	2
- слабо корелюють з операційними цілями ДСРР-2020	*	1	5	1	7	4	5	-	14	2	13	13	6	7	6	5	23	11	1	5	3	3
- не корелюють з операційними цілями ДСРР-2020	*	-	-	-	0	-	-	-	-	-	10	10	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-

*- в Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року операційні цілі не визначені. Є лише 22 стратегічні цілі, розділені на 5 блоків.

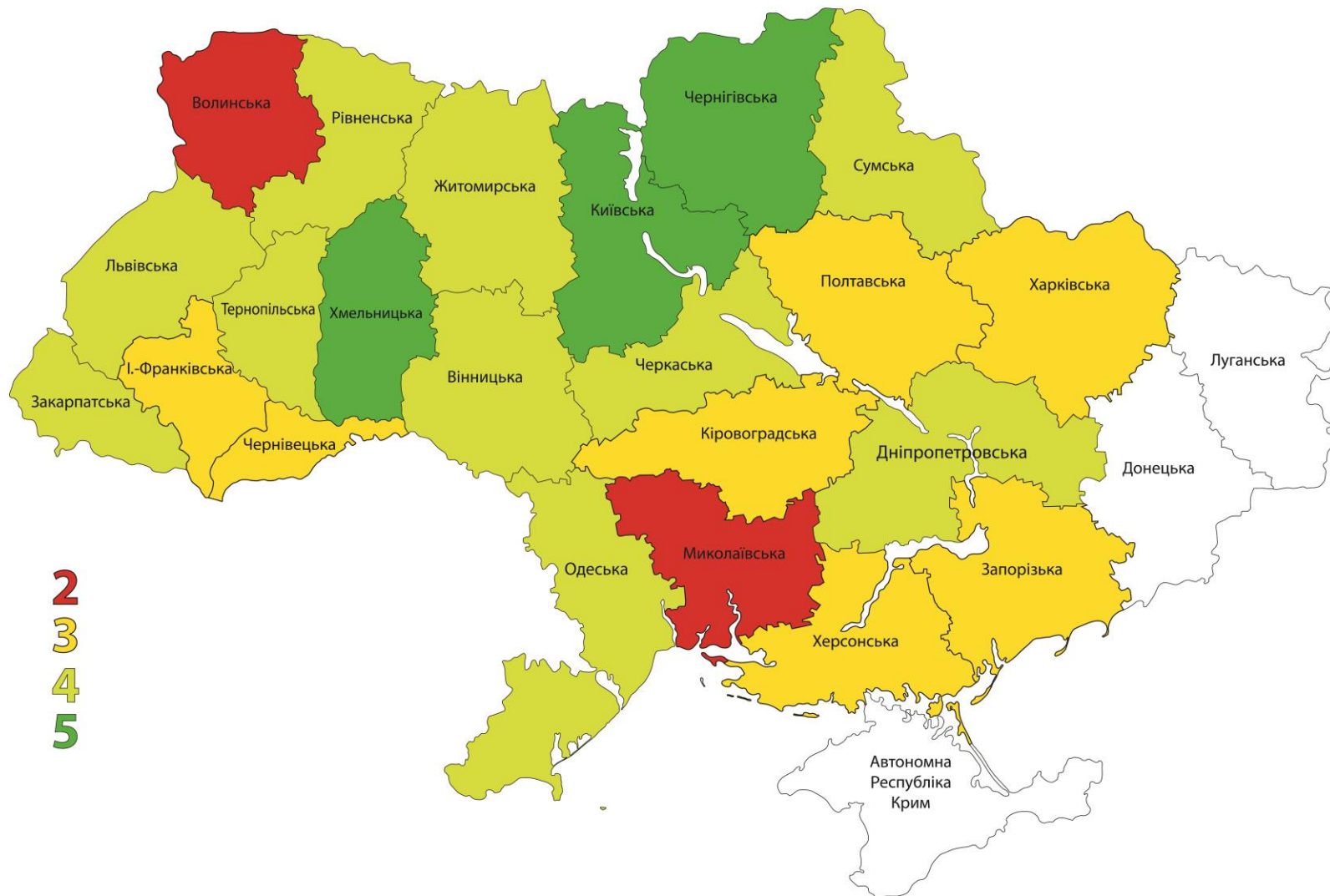
*Оцінка узгодженості стратегічних цілей стратегій регіонального розвитку з стратегічними цілями
Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року*

	Вінницька	Волинська	Дніпропетровська	Житомирська	Запорізька	Закарпатська	Івано-Франківська	Київська	Кіровоградська	Львівська	Миколаївська	Одеська	Полтавська	Рівненська	Сумська	Тернопільська	Харківська	Херсонська	Хмельницька	Черкаська	Чернівецька	Чернігівська
Кількість стратегічних цілей стратегії регіонального розвитку, з них:	22	5	4	3	4	4	4	3	7	5	5	5	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3
корелюються із стратегічною ціллю 1 «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів» ДСРР-2020:																						
сильно	12	5	4	2	3	4	4	2	4	5	-	-	3	3	3	3	2	2	3	4	3	2
середньо	7	-	-	1	1	-	-	1	1	-	4	4	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1
не корелюються	3	-	-	-	0	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
корелюються із стратегічною ціллю 2 «Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток» ДСРР-2020:																						
сильно	8	4	-	3	3	3	-	2	2	4	-	-	3	2	2	2	2	3	2	3	1	2
середньо	9	1	4	-	0	1	3	1	3	1	3	3	-	1	1	1	1	-	1	1	2	1
не корелюються	5	-	-	-	1	-	1	-	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
корелюються із стратегічною ціллю 3 «Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку» ДСРР-2020:																						
сильно	4	2	3	2	2	1	1	2	2	3	-	-	2	2	-	2	3	3	3	4	2	2
середньо	11	3	1	1	1	3	2	1	2	2	5	5	1	1	1	1	-	-	1	-	1	1
не корелюються	7	-	-	-	1	-	1	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-

**Оцінка за 5-бальною шкалою
загального ступеня відповідності СРР
Державній стратегії регіонального розвитку-2020**

**Оцінка за 5-бальною шкалою
загального рівня якості розробленої стратегії
регіонального розвитку**

Висновки та рекомендації щодо розробки СРР та їх відповідності ДСРР

В цілому проведений аналіз дає змогу зробити певні висновки щодо стану розробки та виконання обласних стратегій регіонального розвитку.

Незважаючи на той факт, що більшість обласних стратегій враховує вимоги ст.10 Закону України «Про основи державної регіональної політики», в окремих областях фіксується невідповідність законодавству.

Окреме занепокоєння викликає відсутність зв'язку між стратегічними, оперативними цілями, завданнями та механізмами реалізації. Все це вказує на відсутність наразі стратегічного мислення при плануванні в областях.

Також до виявлених недоліків слід віднести низький рівень системності в роботі з документом. Наприклад, якщо необхідний розділ документу відповідно до Закону України і міститься в стратегії, то він може бути або чітко не визначеним, або міститися в іншій частині, що ускладнює логічне сприйняття змісту.

Значна кількість стратегій набули чинності до прийняття Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року. Можливо, на той час прогресивні документи в областях, на даний час вони не спроможні служити інтегрованому підходу регіонального розвитку.

Експерти проекту також відмічали високий рівень декларативності окремих прийнятих стратегій на рівні окремих регіонів, інколи це навіть просте копіювання положень Державної стратегії без розуміння особливостей регіональної специфіки.

Не всі стратегії мають високий рівень кореляції на рівні операційних цілей з цілями ДСРР і, відповідно, на рівні заходів в рамках стратегічних і операційних цілей.

За результатами аналізу пропонуються наступні узагальнюючі рекомендації:

1. Стратегії регіонального розвитку, які були прийняті до прийняття Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року доцільно доопрацювати з урахуванням стратегічних та операційних цілей ДСРР, а також відповідно до загальної структури документу.

2. Обласні стратегії, які не містять логічної схеми «стратегічна ціль – операційна ціль – завдання – етап – механізм реалізації», повинні бути опрацьовані на рівні перегляду стратегій чи відповідного плану заходів з реалізації стратегії з метою уникнення декларативності документу.

3. В стратегіях, де чітко не опрацьовані системи моніторингу та оцінки результативності реалізації СРР, доцільно на рівні окремого додатку прийняти відповідні норми з метою забезпечення прозорості та ефективності стратегічного планування.

4. Подальше удосконалення як і ДСРР, так і СРР має бути синхронізованим з процесом децентралізації, що може потребувати внесення коректив до діючої Державної стратегії регіонального розвитку, а, відповідно, і регіональних документів.

5. Процес стратегічного планування на рівні областей має бути відкритим з точки зору доступу до інформації про заходи в рамках прийняття та реалізації СРР.

Регіональні особливості процесу реалізації стратегій регіонального розвитку областей України до 2020 року

Моніторинг виконання планів заходів з реалізації стратегій регіонального розвитку в усіх областях є фінальним етапом реалізації проекту «Регіональна політика в Україні: громадський моніторинг стратегій регіонального розвитку».

Основними завданнями моніторингу було визначено:

- оцінити загальну ситуацію з підготовкою звітів за 2015 рік про результати моніторингу та оцінку результативності виконання планів із реалізації СРР до 2020 року у 22 областях України (вчасність підготовки, своєчасність подання в обласні ради на затвердження, доступність, проблеми з доступом до інформації тощо);
- встановити загальну якість звітів (повнота та адекватність індикаторів, якість описання стану виконання і проблемних моментів тощо);
- надати узагальнену оцінку ступеня досягнення цілей СРР;
- виконати загальну оцінку виконання СРР.

Проведення моніторингу базувалось на таких нормативних документах:

- Постанова КМУ №385 від 6 серпня 2014 р. «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року»;
- Постанова КМУ №932 від 11 листопада 2015 р. «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів»;
- Плани заходів з реалізації у 2015-2017 рр. Стратегії сталого розвитку України та відповідні рішення органів місцевого самоврядування про їх затвердження та організацію виконання;

Основою моніторингу стали звіти про результати моніторингу та оцінку результативності виконання СРР 22-ох областей України за 2015 рік, які відповідно до п.19 «Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів», затвердженого постановою КМУ №932 від 11 листопада 2015 р., готуються обласними держадміністраціями до 25 числа другого місяця року, що настає за звітним.

Нижче наведено інформацію про результати моніторингу реалізації стратегій регіонального розвитку у 22-ох областях України (крім Луганської, Донецької областей та Автономної Республіки Крим).

Вінницька область

Розробка Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року (далі – Стратегія) була ініційована Вінницькою обласною державною адміністрацією на виконання Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року. Рішенням 38 сесії 6 скликання обласної Ради від 24 червня 2015 року № 893 затверджено нову редакцію Стратегії. Попередня версія Стратегії була сформована у 2013 р. і була суттєво змінена, оскільки не корелювалась значним чином із Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року. Процес узгодження нового проекту Стратегії робочою групою та затвердження її Вінницькою обласною радою зайняв багато часу, ще кілька місяців знадобилось на формування проекту Плану заходів з її реалізації. Проект останнього був оприлюднений у лютому 2016 р. Таке зволікання із формуванням самої Стратегії та супровідних документів і стало причиною неспроможності провести моніторинг реалізації вже проведених заходів станом на березень 2016 р. Перший квартальний звіт з виконання плану заходів щодо реалізації Стратегії мав бути оприлюднений протягом періоду з 1 по 20 травня.

У січні-лютому 2016 р. відбулись суттєві кадрові зміни у Департаменті регіонального економічного розвитку Вінницької обласної державної адміністрації (далі – Департамент) – його керівник та один із заступників перейшли працювати у інші відділи. Взагалі, наразі відбувається реструктуризація одразу кількох департаментів Вінницької ОДА, що, безумовно, тимчасово сповільнило роботу штатних працівників.

Відповідно до Плану заходів з реалізації Стратегії, були затверджені проекти для виконання 6-ти стратегічних цілей у 2016-2017 рр.:

Пріоритет 1. Безпека життєдіяльності населення області – 1 проект.

Пріоритет 2. Розвиток секторів економіки у сільській місцевості та покращення якості життя жителів села – 9 проектів.

Пріоритет 3. Залучення інвестицій та розвиток міжнародних відносин – 8 проектів.

Пріоритет 4. Екологічна безпека навколишнього середовища – 12 проектів.

Пріоритет 5. Енергоефективність: енергозбереження та відновлювальна енергетика – 20 проектів.

Пріоритет 6. Розвиток місцевого самоврядування та покращення надання соціальних, культурних та туристичних послуг – 88 проектів.

Загалом у Вінницькій області у 2016-2017 рр. в рамках Стратегії здійснюватиметься фінансування 138 проектів. Переважна більшість з них спрямована на реалізацію Пріоритету 6. Прослідковується значне переважання проектів, спрямованих на будівельні роботи, – реконструкція навчальних закладів, лікарень, адміністративних будівель та водоочисних споруд.

Більшість проектів почали реалізовувати ще у січні 2016р., але важко відслідкувати, яка частина коштів вже засвоєна і яка частина кожного проекту імплементована через відсутність зведеної інформації.

За інформацією, отриманою (у телефонному режимі) в Департаменті регіонального економічного розвитку Вінницької обласної державної адміністрації, дані про виконання усіх проектів потрібно шукати окремо, оскільки вони знаходяться у різних структурних підрозділах. До того ж, ці дані можуть бути надані лише щодо загальної суми проекту та вже виділених коштів. Аналізу щодо стану виконання проектів на сьогоднішній день немає.

У відповіді на інформаційний запит, що ГО «Подільська агенція регіонального розвитку» подала до Департаменту регіонального економічного розвитку Вінницької обласної державної адміністрації, повідомили, що проект розпорядження голови облдержадміністрації «Про запровадження моніторингу та оцінку результативності Стратегії збалансованого регіонального розвитку 2016-2017 рр.» станом на 28 березня 2016 р. знаходиться на розгляді у заступників голови облдержадміністрації та буде оприлюднений на сайті ОДА найближчим часом. У Департаменті уточнили, що перший квартальний звіт з моніторингу виконання плану заходів з реалізації Стратегії буде оприлюднено не пізніше, ніж 20 травня (впровадження проектів у січні-березні 2016 р.), звіт за 6 місяців буде оприлюднено не пізніше 20-го серпня, звіт за 9 місяців – не пізніше 20 листопада, річний звіт – до 20 лютого 2017 року.

Волинська область

Звіт про результати проведення моніторингу виконання плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Волинської області за 2015 рік не був підготовлений Волинською ОДА на момент підготовки цього матеріалу. Частково це зумовлено реструктуризацією Департаменту економіки та міжнародних відносин, працівники якого раніше займалися моніторингом реалізації Стратегії, а частково – бюрократичною тяганиною.

Окрім того, протягом тривалого часу було неможливо дізнатись від представників облдержадміністрації, хто саме відповідає за процес моніторингу Стратегії розвитку Волинської області. В результаті стало відомо, що відповідальним є Управління розвитку, інвестицій та європейської інтеграції Волинської ОДА. У відповіді на інформаційний

запит до даного структурного підрозділу зазначено, що План заходів з реалізації Стратегії розвитку Волинської області має бути розроблений відповідно до розпорядження голови облдержадміністрації №24 від 26 січня 2016 року (що базується на постанові КМУ №932 від 11 листопада 2015 року). Відповідно до пункту 2 цього розпорядження відповідальні за виконання проектів регіонального розвитку, визначені планом заходів, подають Управлінню розвитку, інвестицій та європейської інтеграції ОДА звіти про результати реалізації проектів щокварталу до 5-го числа другого місяця, що настає за звітним кварталом. Таким чином, перші звіти по проектах регіонального розвитку мали надійти до відповідного управління до 5 травня 2016 року, що робить можливим оприлюднення та подання на затвердження обласній раді звіту з моніторингу виконання плану заходів з реалізації Стратегії не раніше 20 травня 2016 року.

Дніпропетровська область

За інформацією, отриманою з Дніпропетровської обласної ради (вих.№541/0/2-16 від 09.03.2016р.), звіт про результати проведення моніторингу виконання плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року за період 2015 року був складений Дніпропетровською ОДА та переданий до Дніпропетровської обласної ради для затвердження. Інформації щодо строку підготовки та часу надання підготовленого звіту Дніпропетровською ОДА у відповіді на запит не було зазначено. Станом на квітень 2016 року рішення Дніпропетровської обласної ради щодо затвердження річного звіту було відсутнє, звіт перебував на опрацюванні профільних комісій облради. Річний звіт про результати моніторингу виконання плану заходів з реалізації Стратегії у загальному доступі на сайті Дніпропетровської ОДА та/або Дніпропетровської облради також відсутній. Текст звіту у паперовому вигляді було отримано у відповідь на запит про надання публічної інформації, поданий дніпропетровською обласною громадською організацією «Дніпропетровський координаційно-експертний центр з питань регуляторної політики».

Результати опрацювання звіту дозволили вивити нижче описані особливості виконання Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року.

Визначена в Розділі 7 Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року уніфікована система індикаторів для оцінки результативності виконання СРР, а також плану її реалізації (вхідні індикатори, індикатори випуску, індикатори результату) у звіті не застосовуються.

У моніторинговому звіті трапляються випадки невідповідності застосовуваних найменувань індикаторів та їх одиниць виміру.

Наприклад, у розділі «Екологічна та енергетична безпека» індикатором проекту «3.1.3. Створення інфраструктури розвитку велотраснпорту (Дніпропетровськ)» визначена «потужність», а одиницею її виміру «кв. км». Зафіксовано випадки відсутності єдиного підходу до визначення індикаторів та їх одиниць виміру в аналогічних за змістом проектах. Наприклад, у розділі «Екологічна та енергетична безпека» (проекти 3.2.1, 3.2.2) для вирішення двох аналогічних завдань щодо ліквідації стихійних сміттєзвалищ в одному випадку використовується індикатор – «очищена територія/гектарів», в іншому – «використаних коштів/тис. грн.». Індикатор, зазначений в розділі «Покращення екологічного та водогосподарського стану р. Оріль» (3.3) під назвою «стан виконання будівництва», має вимір «%», що взагалі є малоінформативним для визначення ступеня досягнення цілей стратегії. У розділі 4.2 в рамках проектів активізації сільських громад та розвитку громадянського суспільства Криворізького регіону обрано індикатори «розсилка релізів на сайті ОДА», «розсилка на інтернет-ресурси та друковані ЗМІ», «висвітлення електронними ЗМІ/висвітлення на телебаченні», що не відповідають змісту проектів. У трьох випадках звіт містить невідповідність між значеннями відхилень від прогнозних показників та значеннями, наведеними у звіті (2.1.1, 2.2.2, 4.2.2).

Наявний звіт взагалі не містить інформації щодо проектів, спрямованих на досягнення визначених стратегією операційних цілей: «1.2. Розвиток периферійних районів»; «1.3. Інноваційний розвиток»; «1.4. Розвиток закордонного та внутрішнього туризму».

У моніторинговому звіті не згадується переважна більшість завдань та сфер реалізації проектів, визначених у Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року щодо кожної стратегічної цілі.

Інформація звіту, наведена у стовпчику «стан виконання плану заходів», не відповідає назві у переважній більшості випадків: вона зазвичай містить опис поточної ситуації без констатації факту виконання чи невиконання плану, динаміки виконання тощо. 10 із 32-ох пунктів звіту, які описують стан виконання проектів, є проблемними, у 8-ми з яких йдеться про відсутність фінансування. У двох випадках (1.6, 1.7), що описують стан виконання проектів по створенню індустріальних парків, у якості проблем зазначено факт відсутності керуючих компаній. Таким чином, можна припустити, що і в даних випадках причиною проблем є фактична відсутність коштів, що породжує версію про створення індустріальних парків лише «на папері».

У звіті не пояснюється причина невеликої кількості проектів відносно потреб та масштабності сфер їх застосування, що визначені у СРР.

Із наявної у звіті інформації неможливо зробити висновок щодо повного досягнення хоча б однієї із визначених Стратегією операційних цілей (в більшій мірі – через відсутність порівняльної інформації). Опис наявних проектів не охоплює переважної більшості сфер їх реалізації, визначених Стратегією. За трьома операційними цілями (1.2., 1.3, 1.4) проекти взагалі не реалізовувалися. Відповідно до наявної у звіті інформації неможливо також зробити висновок щодо ступеня досягнення хоча б однієї із визначених Стратегією стратегічних цілей (знову ж таки, в більшій мірі – через відсутність порівняльної інформації). Із наявної інформації можна зробити висновок, що при збереженні темпів виконання плану реалізації СРР Дніпропетровської області, відображених у моніторинговому звіті, практично жодної цілі СРР досягнуто не буде.

Виходячи із інформації звіту та характеру його складання, можна припустити, що заплановані СРР стратегічні та операційні цілі не є визначальними в діях органів влади Дніпропетровської області. СРР була розроблена, ще до кризових подій 2014р. (анексія Криму, військові дії на Донбасі, девальвація гривні, падіння товарообігу із Російською Федерацією тощо) та не відображає фактичного стану справ регіону. Складається враження, що управлінські дії в рамках поточного управління регіоном приймаються без врахування стратегічного документу, а результати цих дій механічно відносяться до результатів виконання операційних та стратегічних цілей СРР вже під час складання моніторингових звітів.

Стратегія розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року потребує суттєвого корегування з урахуванням фактичної ситуації в регіоні.

Житомирська область

Звіт про результати моніторингу виконання у 2015 році Плану заходів на 2015-2017 роки з реалізації Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2020 року представлено у вигляді додатку до рішення Житомирської обласної ради №148 від 31.03.2016 року. Звіт знаходиться у відкритому доступі на офіційному сайті Житомирської обласної державної адміністрації.

Якість звіту є достатньо високою, індикатори досягнення цілей СРР Житомирської області розроблені належним чином та відповідають логіці моніторингу виконання плану заходів з реалізації СРР. При описі ситуацій щодо виконання проектів, досягнення операційних та стратегічних цілей Стратегії акценти зроблені належним чином: пояснюються причини недосягнення показників; здійснено ґрунтовний опис поточного стану виконання запланованої діяльності, що перебуває на проміжному етапі виконання.

Найбільшою перешкодою у виконанні діяльності, окресленої в плані реалізації СРР Житомирської області, є нестача коштів, або ж відсутність фінансування. Слід зазначити, що значна кількість запланованих планом реалізації СРР у Житомирській області заходів перебуває на проміжному етапі виконання.

Поряд з вище зазначеним, звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Житомирської області за 2015 рік має певні недоліки. Зокрема, складно узагальнити ступінь досягнення операційних цілей, оскільки інформація про їх виконання подана не в повній мірі у табличній формі звіту про результати моніторингу виконання у 2015 році Плану заходів на 2015-2017 роки з реалізації Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2020 року. Але інформацію про досягнення стратегічних цілей подано в повній мірі. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що Житомирська область поступово крокує у напрямку досягнення окреслених стратегічних цілей, про що свідчить значна питома вага виконаної діяльності (або такої, яка перебуває на етапі виконання) у структурі запланованої діяльності: в середньому орієнтовно 95-85%.

Досягненню таких результатів сприяли зовнішні об'єктивні фактори. Зокрема, мова йде про кошти, які область отримала від Державного фонду регіонального розвитку та ресурси, отримані від програми ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований громаду». Завдяки фінансуванню із цих джерел стало можливим реалізувати заплановані планом реалізації СРР заходи, оскільки діяльність, на яку були виділені кошти в рамках вищезазначених інструментів фінансування, передбачає реалізацію інфраструктурних проєктів, внесених до СРР Житомирської області.

Найбільш нагальним питанням в рамках реалізації СРР Житомирської області є необхідність активізації діяльності Житомирської обласної державної адміністрації та Департаменту економічного розвитку у напрямку доведення інформації по виконанню Плану реалізації СРР у Житомирській області до широкого загалу. Доцільним стане використання більш широкого набору інструментів для комунікації із громадськістю, ніж розміщення звітних документів на сайті органу виконавчої влади.

Закарпатська область

Звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації СРР Закарпатської області за 2015 рік та звіт з оцінки результативності реалізації Регіональної стратегії та Плану заходів з її реалізації разом з листом №06-9/835 від 04.03.2016 року за підписом голови Закарпатської обласної державної адміністрації Геннадія Москаля було подано для затвердження до Закарпатської обласної ради на ім'я її голови Михайла Рівіса.

Разом з проєктом рішення документи були оприлюднені на офіційному веб-порталі органу місцевого самоврядування 25.03.2016 року з позначкою, що цей проєкт зазнав змін від 17.03.2016 року (<http://zakarpat-rada.gov.ua/category/proekty-rishennya/>).

Вважаючи, що зазначена в листі голови Закарпатської ОДА дата з пакетом додатків є датою їх подання до обласної ради, потрібно констатувати, що ОДА порушила строки, вказані в «Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингового та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів», затверджені постановою КМУ №932 від 11 листопада 2015 року. Постановою визначено, що документ повинен був бути поданим до 25 лютого 2016 року.

На офіційній веб-сторінці Закарпатської обласної державної адміністрації проєкт рішення обласної ради разом з додатками оприлюднено 8 квітня 2016 року, що є ще більш віддаленим терміном.

Усі додатки опубліковані у формі відкритих даних, що дозволяє легко опрацьовувати їх, однак є підстава вважати, що підготовка цих звітів також відбулась з порушенням строків визначених вищезазначеною постановою.

Якість Звіту про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації СРР Закарпатської області за 2015 рік є доволі низькою. Серед індикаторів результативності виконання плану заходів є ті, що викликають суттєві зауваження до професійності підходу в їх визначенні. Наприклад, індикатором для проекту регіонального розвитку, спрямованого на підвищення енергоефективності дошкільного закладу, визначено економію бюджетних коштів (вимірювану в тис. грн). Іншими словами, критерієм успішності є не збереження теплової енергії, а зекономлені кошти на опалення за підсумком 2016 року. Інший приклад – проект реконструкції міського парку культури, для якого індикатором є площа території (у гектарах), натомість, переважна більшість ключових заходів стосується відновлення садово-паркових доріжок та бордюрів, влаштування паркових лавок для відпочинку, встановлення урн для сміття.

Разом з тим, варто зазначити, що всі ці індикатори вказані лише в звіті, при цьому, План заходів з реалізації у 2015-2017 роках Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період до 2020 року жодного індикатору не містить. А згідно з вищезгаданим Порядком, передбаченим постановою КМУ №931, проект Плану заходів має включати «індикатори оцінки результативності реалізації програм та проектів регіонального розвитку, які включені до програм». Таким чином, індикатори, виписані у звіті, можна вважати предметом суб'єктивного бачення авторів, яке може мати мало спільного з основними завданнями програм, прописаних у Плані заходів. Крім того, існує висока ймовірність, що для підвищення результативності заходів навмисно могли бути вказані індикатори та показники, які прямо відповідають фактично виконаній роботі, тобто було проведено роботу не по досягненню результатів відповідно до раніше запланованих показників та індикаторів, а навпаки – індикатори розроблялися на основі вже досягнутих результатів, що може прямо спотворити результати виміру ефективності виконання СРР за 2015 рік.

Окремої уваги заслуговують проекти регіонального розвитку, зазначені у звіті, які не містять жодних індикаторів результативності, а в розділі/стовпчику табличного звіту «Стан виконання плану заходів» в деяких випадках зазначається фраза «проект виконано в повному обсязі». Наприклад, неможливо встановити, як саме вимірювалась результативність проекту по реконструкції будинку культури і дозвілля в с. Н. Ворота, а також прогнозовані та фактичні значення показників виконання проекту та відхилення між ними.

Опис стану виконання Плану відповідно до зазначених проектів часто не відображає суті. Як приклад, проект «Розвиток та реконструкція систем водопостачання та водовідведення» в частині стану виконання містить запис «Значна частина фінансування проекту здійснювалася за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку», що жодним чином не говорить про стан його виконання.

Чіткий опис проблемних питань реалізації проектної діяльності у звіті наведений тільки для кількох проектів. Більшість проектів, не зважаючи на зазначену потребу продовжити реалізацію проектів у 2016 році, не містять жодного обґрунтування причин такої пролонгації, опису проблем та причин невиконання проектів у визначені проектами строки.

Звіт з оцінки результативності реалізації Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період до 2020 року та Плану заходів з її реалізації у 2015-2017 роках має ще більше зауважень до змісту. Адже, окрім опису 20-ти проектів та кількісно-якісної інформації щодо них, звіт не містить оцінки результативності реалізації самої СРР. Таким чином, цей документ частково дублює звіт про результати проведення моніторингу, однак жодним чином не відповідає завданню, яке було поставлене для написання цього звіту. В Департаменті економічного розвитку та торгівлі ОДА, коментуючи зауваження до вищезгаданого звіту, підкреслили, що чітких критеріїв до підготовки цього документу немає.

Переважна більшість заходів/проектів, зазначених у звіті про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації СРР Закарпатської області за 2015 рік змістовно відповідають операційним цілям та завданням. Однак значна частина з них не носить стратегічного характеру і часто направлена на реалізацію оперативних проектів місцевого значення (реконструкцію, ремонт), які за логікою повинні реалізовуватися за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Близько 30% заходів стратегічного характеру є реалізованими, відтак можна говорити про часткове досягнення операційних цілей СРР Закарпатської області протягом 2015 року. Варто відзначити, що більше половини операційних цілей СРР не знайшли свого відображення в проектах, наведених у звіті про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації СРР Закарпатської області за 2015 рік.

А оскільки значна частина заходів/проектів не носить стратегічний характер, говорити про досягнення стратегічних цілей складно. Серед тих, що носять стратегічний характер, велика кількість заходів/проектів потребує продовження реалізації в наступних роках. Характерним для трьох із чотирьох стратегічних цілей є те, що більше половини відповідних операційних цілей не можуть бути реалізовані через відсутність конкретних фінансових заходів для реалізації проектів.

Станом на кінець звітної періоду (2015 рік) стратегія регіонального розвитку Закарпатської області знаходилася на дуже низькому за результатами її виконання рівні. В першу чергу, це пов'язано з тим, що значна кількість проектів не мають стратегічного значення, рівень якості проектів є низьким, а План сам заходів з реалізації СРР потребує корегування та доповнення. Використання коштів ДФРР на проекти нестратегічного значення призводить до того, що дофінансовуються переважно тільки заходи місцевого значення, а стратегічні проекти не ставляться в пріоритет. Від проектів місцевого значення результат отримає територіальна громада, однак стратегічний підхід ставить за мету вигоду кількох громад, районів чи області в цілому.

Надзвичайно низьким є рівень якості підготовлених проектів. По-перше, розробники зосереджувалися переважно на проблемах, що не мають стратегічного значення. По-друге, значна частина проектів навряд чи отримає схвальні відгуки за результатами експертної оцінки в комісіях на регіональному та всеукраїнському рівнях.

Нерівномірним є розподіл проектів в рамках Плану заходів з реалізації СРР Закарпатської області між чотирма стратегічними цілями СРР. При цьому план розроблявся без відкритого обговорення з громадськістю області, в т. ч. з громадською радою при Закарпатській ОДА.

У зв'язку з цим доцільним буде вжиття наступних заходів для нейтралізації вищенаведених проблем:

- проведення консультацій розробниками існуючого Плану заходів з громадським експертним середовищем області, проведення публічного обговорення існуючого плану заходів;
- підвищення якості системи моніторингу реалізації СРР через створення спільного з громадськістю моніторингового комітету;
- створення інституцій розвитку територій, які б розробляли проекти стратегічного значення та відповідної якості;
- проведення заходів для підвищення рівня знань та кваліфікації працівників органів місцевої влади та самоврядування, що відповідають за розробку проектів;
- підвищення публічності процесу підготовки плану заходів з реалізації СРР на наступні періоди, а також здійснення громадського обговорення змісту кожного проекту плану;
- проведення піврічних спільних нарад з метою обговорення процесу реалізації проектів та можливого корегування Плану заходів.

Запорізька область

Звітуйте про реалізацію плану заходів є неможливим у зв'язку із тим, що Стратегію регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року (СРР), як і План заходів на 2016-2018 роки з реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року (план заходів) було затверджено Запорізькою обласною радою лише 25.02.2016 року, рішеннями другої сесії облради сьомого скликання № 1 та № 2 відповідно.

Одночасно вказаним рішенням облради № 1 від 25.03.2016 року визнано таким, що втратило чинність, рішення обласної ради від 06.06.2008 № 2 «Про Стратегію регіонального розвитку Запорізької області на період до 2015 року» (зі змінами та доповненнями) та рекомендовано обласній державній адміністрації забезпечити врахування основних положень нової Стратегії при розробці щорічних програм економічного і соціального розвитку області, регіональних цільових програм. А рішенням облради № 2 від 25.03.2016 року Запорізькій обласній державній адміністрації рекомендовано забезпечити організацію виконання плану заходів і проводити моніторинг та оцінку результативності його реалізації у спосіб та строки, визначені постановою Кабінету Міністрів України № 932 від 11 листопада 2015 року «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів».

Оскільки зазначена постанова КМУ передбачає проведення моніторингу і оцінки результативності реалізації регіональних стратегій та виконання планів заходів у кварталний та річний термін, а саме підготовку щокварталу звіту про результати реалізації проектів регіонального розвитку, визначених планом заходів, за відповідний період за встановленою формою, підготовку щороку звіту про результати проведення моніторингу виконання плану заходів за відповідний період (далі – звіт про результати моніторингу) за встановленою формою та звіту з оцінки результативності реалізації регіональної стратегії та плану заходів з її реалізації (далі – звіт з оцінки результативності), стратегічні документи, СРР та план заходів, як нещодавно прийняті у Запорізькій області, не можуть бути дослідженими згідно встановлених у постанові процедур і термінів.

Відповідно до інформації від Запорізької ОДА (наданої у відповідь на інформаційний запит) порядок проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій і виконання планів заходів включає підготовку відповідних звітів, які здійснюються:

- щокварталу до 20 числа другого місяця, що настає за звітним періодом (за I квартал – до 20 травня; за I півріччя – до 20 серпня; за 9 місяців – до 20 листопада);
- щороку до 20 числа другого місяця року, що настає за звітним роком (до 25 лютого).

Виходячи з того, що терміни підготовки звітів, встановлені постановою КМУ №932, на момент написання даного звіту не настали, в облдержадміністрації не можливо було отримати жодної інформації про стан реалізації СРР Запорізької області.

Здійснений моніторинг процесу розробки СРР Запорізької області на період до 2020 року та Плану заходів з її реалізації засвідчує, що робота над вказаними документами була розпочата із запізненням та характеризувалася поспішністю, що обумовлено низкою суб'єктивних і об'єктивних причин, у тому числі зволіканням із призначенням нового голови облдержадміністрації, на що найбільше нарікали відповідальні за розробку СРР представники місцевої влади. Офіційно процес розробки СРР розпочато розпорядженнями голови облдержадміністрації від 27.02.2015 року № 72 «Про створення Керівного комітету з розробки проекту стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року та затвердження його складу» та від 20.04.2015 року № 127 «Про створення робочої групи з розробки проекту стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період

до 2020 року та затвердження її складу», а також погодженням головою облдержадміністрації 07.04.2015 року «Плану з розробки СРР на період до 2020 року», у якому встановлено орієнтовні етапи роботи з розробки СРР, включаючи часові межі.

У процесі опрацювання проекти стратегічного бачення, місії, SWOT-аналізу та стратегічних напрямів розвитку області до 2020 року презентовані (25.06.2015) Керівному комітету з розробки проекту СРР, який прийняв рішення взяти за основу запропоновані матеріали. Також проектні матеріали зі стратегічного бачення, місії, SWOT-аналізу та стратегічних напрямів розвитку області до 2020 року було презентовано на території області.

Громадське обговорення попередніх матеріалів проекту Стратегії, було організоване у приміщенні сесійної зали обласної ради 23.07.2015 року, де презентовано остаточний варіант місії та стратегічного бачення області, хоча фактично реальне обговорення було відсутнім.

Концепцію Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року затверджено розпорядженням голови обласної державної адміністрації № 324 від 11.09.2015 року «Про затвердження Концепції Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року», яким було передбачено доопрацювання у місячний термін тексту проекту Стратегії та подання його обласній раді для розгляду й затвердження в установленому порядку.

Проект СРР було попередньо заплановано розглянути на 48-й черговій сесії Запорізької обласної ради шостого скликання, що планувалася на 29 жовтня 2015 року, але вона не відбулась. Через недостатню кількість депутатів (в залі зареєструвались 43 депутати при загальній кількості 100), ведуча сесії не відкрила пленарне засідання.

Таким чином, процес затвердження СРР Запорізької області на період до 2020 року та Плану заходів затягнувся і вже після чергових місцевих виборів 2015 року, новий склад Запорізької обласної ради сьомого скликання затвердив зазначені стратегічні документи, внісши деякі доповнення за результатами наданих пропозицій, одночасно погодившись із необхідністю створення робочої групи облради для подальшого вдосконалення Стратегії та плану заходів за участі депутатів, експертів, громадськості та представників облдержадміністрації, що має забезпечити більшу відкритість та реальне врахування думок експертно-наукового і громадського середовища.

Згідно із затвердженою СРР її реалізація здійснюватиметься у два етапи: перший – 2016-2018 роки; другий – 2019-2020 роки. План заходів на 2016-2018 роки з реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року після оцінки виконання розробляється на наступні три роки періоду дії Стратегії.

Івано-Франківська область

Роботу відповідальних органів влади щодо підготовки Звіту про результати проведення моніторингу виконання у 2015 році Плану заходів з реалізації у 2015 – 2017 роках Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року важко назвати інтенсивною та ефективною, оскільки у табличному звіті (за формою Додатку 2 до постанови КМУ №932 від 11.11.2015 р.) відсутні дані про виконання більшості проектів, натомість поточний стан їх впровадження та проблеми описані в Аналітичній записці про стан виконання у 2015 році Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року, де відсутні будь-які індикатори виконання стратегічних цілей і вказано нечіткі статистичні показники. Щодо показників успішності проектів, вони також не передбачені, це пов'язано, знову ж таки, з нерозумінням суті понять «індикатор», «показник», «результат». На сайті ОДА наведені Індикатори успішності досягнення цілей Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року, що містять порівняння статистичних показників за 2014 та 9 місяців 2015 року. Вся інформація щодо моніторингу оприлюднена на сайті ОДА і знаходиться у вільному доступі.

Загалом звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів реалізації Стратегії розвитку Івано-Франківської області розроблений логічно і враховує специфіку проектів регіонального планування та особливостей соціально-економічного розвитку регіону. Однак, зважаючи на те, що ні текст Стратегії регіонального розвитку Івано-Франківської області не передбачає визначення індикаторів досягнення стратегічних цілей, ні у плані заходів чітко не розмежовані поняття «індикатор», «показник», «результат», які часто переплітаються та порушують свою змістовність, можливості оцінити адекватність індикаторів досягнення стратегічних цілей немає. У звіті ж наведені зовсім інші індикатори (показники) результативності виконання Плану заходів, що не мають прямого відношення до Додатку 3 «Індикатори успішності досягнення цілей Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року».

Слід також зауважити, що звіт містить проекти, що не передбачалися Планом заходів взагалі, зокрема: «Використання потенціалу сонячної енергії та впровадження інших енергозберігаючих технологій в дитячому відділенні Городенківської центральної районної лікарні – шлях до успішного лікування дітей району» (операційна ціль 1.3), «Будівництво підвідного газопроводу Надвірна-Ланчин Надвірнянського району» (операційна ціль 3.2) та ціла низка проектів, що стосуються ремонту, реконструкції, добудови та модернізації шкіл і лікарень області, віднесених у звіті до операційної цілі 4.2. Хоча саме ці проекти, а також ремонти доріг, відповідають змісту додатку 2 «Проектні пропозиції щодо реалізації проектів соціального спрямування у 2015-2017 роках», який зовсім нещодавно з'явився у Плані заходів.

Ступінь досягнення операційних цілей важко оцінити, оскільки дані по виконанню проектів чотирьох операційних цілей («1.1. Стимулювання залучення інвестицій», «1.2. Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу», «3.1. Збільшення доданої вартості сільськогосподарської продукції» та «4.1. Підвищення адаптивності населення до потреб ринку праці») взагалі у звіті відсутні. А в рамках чотирьох операційних цілей («1.3. Забезпечення енергоефективності», «1.4. Удосконалення управління регіональним розвитком», «2.2. Маркетинг туристичного потенціалу», «3.2. Розвиток сільських територій та периферії навколо малих міст та селищ») надано характеристику тільки по одному проекту для кожної операційної цілі. Загалом отримані дані свідчать про часткове або наближене досягнення операційних цілей.

Звіт про результати проведення моніторингу Плану заходів з виконання Стратегії, наданий ОДА, включає опис лише шести з тридцяти одного проекту виконання стратегічної цілі 1 «Стійкий розвиток економіки». Тому можна лише наближено говорити про ступінь досягнення даної цілі. Крім того, заходи не переслідують мети програми «Стійкий розвиток економіки» – створення спроможності регіону залучати стратегічні інвестиції, підсилювати регіональний бізнес, зокрема, високотехнологічні сектори (точне машинобудування, приладобудування).

Стосовно другої стратегічної цілі «Розвиток туристично-рекреаційної сфери» ситуація аналогічна - у звіті відображений опис лише чотирьох з п'ятнадцяти проектів. Тому можна говорити про часткове досягнення стратегічної цілі. Крім того, дані проекти недостатньо забезпечують промоцію туристичних продуктів і послуг та не суттєво підвищують ефективність їх надання.

По виконанню третьої стратегічної цілі «Розвиток сільських територій» описано лише один з одинадцяти проектів, який фактично не виконаний через дефіцит фінансування. Крім того, дані щодо виконання проектів першої операційної цілі відсутні, що свідчить про дуже низький ступінь досягнення стратегічної цілі.

Четверта ціль «Розвиток людського капіталу» передбачає впровадження двох з одинадцяти проектів, які фактично не виконані, аналогічно, через дефіцит фінансування. Крім того, дані щодо виконання проектів першої операційної цілі відсутні. Тому можна говорити про відсутність руху у напрямку досягнення даної стратегічної цілі.

Впровадження Стратегії розвитку області має допомогти перетворити економіку області з досить повільно зростаючої, базованої на великих енергозатратах та виснаженні навколишнього природного середовища економіки з великою асиметрією розвитку окремих територій області, у модерну, базовану на інноваціях, активності підприємців економіку, що ґрунтується на оптимальному розміщенні економічних суб'єктів та ощадливому використанні природних ресурсів регіону. Однак отримані дані зі звіту щодо виконання проектів (охарактеризовано лише 13 з 68 проектів Плану заходів) поки не свідчать про досягнення поставлених завдань, основна причина чого – відсутність коштів або недостатнє фінансування.

Основні проблеми, які слід виділити на даному етапі впровадження СРР:

- неінтегрованість Стратегії в діяльність всіх відділів, структур та відповідальних за її реалізацію органів влади;
- відсутність участі та зацікавленості органів ОДА, відповідальних за реалізацію СРР;
- обмежений доступ до інформації щодо впровадження першочергових проектів та їх інвестування.

Окремою проблемою області, характерною для більшості українських регіонів, є значні диспропорції у розвитку адміністративно-територіальних одиниць, а також складна демографічна ситуація. Важливою інновацією нового інструменту регіонального розвитку, передбаченого Планом реалізації Стратегії, є запровадження проектного підходу для досягнення результату та максимальна відкритість і прозорість процесу відбору та реалізації проектів. Успіх реалізації та сталості результатів кожного проекту СРР базується на розумному врахуванні державних (регіональних) і приватних інтересів. Тому розвиток тристороннього партнерства необхідний для створення критичної маси зацікавлених сторін, що беруть участь та підтримують реалізацію проектів, а це забезпечиться лише тоді, коли буде повний доступ не лише до кінцевої, а й до поточної інформації.

Досвід інших регіонів і країн, створення умов для зміцнення зв'язків між регіонами та громадами можуть прискорити реалізацію СРР і сприяти отриманню максимальної віддачі. Є кілька типових проектів, які, як правило, реалізуються в інших регіонах, і які мають позитивні результати, наприклад, схеми мікрокредитування, бізнес-інкубатори, агенції регіонального розвитку. Для забезпечення успішного впровадження СРР варто також звернути увагу на надання якісних послуг транспорту та зв'язку, поліпшення транспортної доступності в межах регіону, забезпечення житлом населення.

Київська область

Київська обласна державна адміністрація, виконуючи постанову КМУ №932 від 11.11.2015, підготувала Звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року за 2015 рік та подала на затвердження Київській обласній раді.

План заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року (далі – план заходів) затверджений рішенням сесії Київської обласної ради від 23 червня 2015 року № 960-49-VI.

У ході процесу розробки плану заходів максимально застосовувалися методологічні підходи та інструменти для стратегічного планування, що застосовуються в країнах ЄС, із врахуванням особливостей України, які базуються на узгодженості спільних цілей за рахунок проведення консультацій та на основі консенсусу представників влади, ділових кіл, освітніх установ, організацій громадянського суспільства та інших відповідних зацікавлених сторін.

План заходів складається з трьох програм, які відповідають трьом стратегічним цілям Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року (далі – стратегія) та

передбачають реалізацію у 2015-2017 роках 80-ти проектів регіонального розвитку на загальну суму 3,7 млрд. гривень.

Протягом 2015 року обласною державною адміністрацією було проведено низку заходів, практичних семінарів і тренінгів для представників структурних підрозділів облдержадміністрації, представників райдержадміністрацій, міськвиконкомів (міст обласного значення). Основною тематикою таких заходів стало роз'яснення процедури написання проектів для пошуку міжнародної технічної допомоги, ознайомлення з вимогами Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України до проектів, які можуть фінансуватись за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, а також особливостей роботи з потенційними і наявними донорами.

Оцінюючи ступінь досягнення операційних цілей СРР, спираючись на Звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року за 2015 рік, варто зауважити, що в рамках реалізації СРР Київської області до 2020 року через реалізацію програм регіонального розвитку переслідувалася мета досягнення восьми операційних цілей СРР, а саме:

- Операційна ціль 1.1. «Створення нових та модернізація існуючих галузей економіки»;
- Операційна ціль 1.4. «Розвиток туристичного потенціалу»;
- Операційна ціль 2.1. «Збереження навколишнього природного середовища»;
- Операційна ціль 2.2. «Підготовка населення до життя та діяльності в умовах економіки, що змінюється»;
- Операційна ціль 2.3. «Забезпечення здорового способу життя людини»;
- Операційна ціль 2.5. «Розвиток культурного і духовного середовища, забезпечення патріотичного виховання населення»;
- Операційна ціль 3.1. «Підвищення рівня зайнятості сільського населення»;
- Операційна ціль 3.3. «Відродження економіки територій північної Київщини, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

З дев'яти операційних цілей жодної не було досягнуто цілком, з 27-ми проектів регіонального розвитку, що включені до програми регіонального розвитку, виконано частково лише 7 проектів та повністю виконаними є 4 проекти. Дана інформація не дозволяє констатувати факт досягнення хоча б однієї з операційних цілей СРР Київської області до 2020 року.

Виходячи з вищенаведеної інформації, неможливо повноцінно оцінити ступінь досягнення стратегічних цілей СРР Київської області до 2020 року. Хід реалізації проектів в рамках СРР відбувається в невисокому темпі.

Згідно з даними Державного фонду регіонального розвитку лише в двох випадках було надано звіти про виконання проектів в рамках плану заходів з реалізації СРР, а саме для проектів: «Капітальний ремонт дорожнього покриття проїзної частини вул. Вишнева в с. Велика Олександрівка Бориспільського району Київської області» та «Капітальний ремонт вул. Чорновола в м.Вишневому Київської області (І-черга)».

Таким чином, згідно Звіту про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Київської області на період до 2020 року за 2015 рік варто зауважити, що ступінь реалізації проектів в рамках плану заходів з реалізації СРР Київської області не дозволяє стверджувати про повноцінне досягнення операційних та стратегічних цілей СРР Київської області. У першу чергу, це сталося через брак фінансування проектів. По друге – незрозумілі критерії відбору проектів на фінансування з ДФРР (під час написання СРР планувалося більшу увагу приділяти розвитку депресивних регіонів області, проте більшість проектів, що отримали фінансування, стосуються економічно заможних територій, наближених до столиці).

Кіровоградська область

СРР Кіровоградської області була затверджена обласною радою 21.12.2012 року, нова редакція прийнята 27.03.2015 року. У відповідності до оновленої СРР рішенням обласної ради від 29 вересня 2015 року № 787 було затверджено План заходів на 2015-2017 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року.

Звіти про результати виконання СРР у 2015 році було підготовлено вчасно: 25.02.2016 року проект рішення «Про звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів та звіт з оцінки результативності реалізації Стратегії – 2020 за 2015 рік» було розміщено на офіційному сайті Кіровоградської обласної ради разом з додатками – звітами, що пропонувалися до затвердження. Проект рішення та звіти доступні для завантаження у повному обсязі. Звіти були розглянуті на засіданні обласної ради. Проектом рішення також було передбачене оприлюднення затверджених звітів на офіційному веб-сайті облдержадміністрації.

Звіт про виконання Плану заходів на 2015-2017 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року за 2015 рік підготовлений за формою, передбаченою Додатком 2 до постанови КМУ №932 від 11.11.2015 р. із незначними відхиленнями. Так, стовпчик «Назва програми регіонального розвитку, що реалізується в рамках плану заходів» переведено у форму рядочка, що обумовлено співпадінням програм регіонального розвитку та стратегічних цілей СРР Кіровоградської області.

Загальну якість звітів про виконання Плану заходів на 2015-2017 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року за 2015 рік та звіту з оцінки результативності можна оцінити як низьку.

Зокрема, слід підкреслити наступні недоліки.

У звіті відсутня інформація по стратегічним і операційним цілям, щодо яких у 2015 році не виконувалось проектів, а також інформація по таких проектах. Так, у Звіті про виконання Плану заходів взагалі відсутня інформація про проекти, які мали бути реалізовані згідно Плану заходів у 2015 по Стратегічній цілі №3 «Запровадження сучасних моделей та успішних практик управління та формування». При тому, що згідно плану заходів на 2015 рік було заплановано виконання трьох проектів («Вивчення за місцем проживання потреб учасників антитерористичної операції та їх сімей», «Система електронного управління Кіровоградського району», «Організація діяльності Центру національних культур Кіровоградської області»). Аналогічно у звіті відсутня інформація по проектах, що відповідають операційній цілі 2.1 «Розвиток транспортно-транзитного потенціалу», хоча у Плані заходів у 2015 році передбачалось виконання проекту «Капітальний ремонт мосту по вул. Ілліча у смт Петрове Кіровоградської області».

Вкрай низькою є якість індикаторів результативності. По більшості проектів передбачений лише один індикатор, лише кілька проектів оцінюються по двох показниках. Абсолютна більшість індикаторів носить ознаки формальності і взагалі не дає змогу адекватно оцінити виконання проекту та досягнення операційних і стратегічних цілей. Зустрічаються індикатори, що фактично описують результат, на досягнення якого був спрямований певний проект і не дають змоги виміряти його ефективність. Так, для проекту «Інноваційні енергоефективні заходи вуличного освітлення смт Вільшанка. Реконструкція з використанням ВДС (енергія сонця)» індикатор описаний як «Встановлення світлодіодних ліхтарів по вул. Лагонди – 8 шт., вул. Набережна – 4 шт., вул. Леніна – 5 шт.», для проекту «Капітальний ремонт покрівлі Кіровоградського обласного ЦДЮТ» - індикатор «Впровадження енергозберігаючих технологій», а для проекту «Капітальний ремонт приміщення пологового будинку Вільшанської ЦРЛ та придбання обладнання» - індикатор «Створення умов для перебування вагітних, роділь та породіль та догляду за новонародженими», при чому в останньому випадку індикатор вимірюється в особах.

Окремо слід підкреслити, що для вимірювання ефективності схожих проектів часто використовуються різні індикатори. Так, наприклад, для кількох схожих проектів в рамках

операційної цілі 1.1. (Напрямок 1А) «Підвищення рівня використання економічного потенціалу області», що спрямовані на підвищення енергоефективності закладів у різних районах області встановлені різні індикатори, серед яких «Економія споживання палива за опалювальний період», «Зменшення витрат на виконання поточних ремонтів», «Економія бюджетних коштів», «Кількість об'єктів (котелень)», «Розрахунковий економічний ефект від впровадження заходу», «Економічний ефект від впровадження заходу».

Також схожі за сутністю індикатори часто мають різні назви, що свідчить про відсутність уніфікованої системи індикаторів.

Планові значення індикаторів у плані заходів відсутні, проте у звіті прогнозовані значення наводяться у відповідному стовпчику і у переважній більшості випадків точно співпадають із фактичними значеннями, що може свідчити про відсутність прогнозу і виведення планових значень індикаторів із фактично досягнутих показників.

Також слід підкреслити, що інформація, яка міститься у стовпчику «Стан виконання плану заходів (з порівняльною оцінкою фактично виконаного і запланованого)» у багатьох випадках не корелює із значеннями показників. Наприклад, по проекту «Будівництво цеху з переробки сільськогосподарської сировини на базі ТОВ «АПК Богданівка» зазначений показник «випуск кормів (тонн на добу)» має прогнозоване значення 3 і фактичним значення 3, при тому, що з інформації про стан виконання можна дізнатися, що проект виконаний частково: «стан будівельної готовності - 61,1% (збудовано цех та частково закуплено обладнання)».

В умовах відсутності прогнозованих і зведених фактичних значень показників для операційних цілей, важко робити висновок, про наявність або відсутність прогресу у досягненні операційних цілей (стратегічних напрямків) СРР Кіровоградської області. Проте, певні висновки можна зробити на основі аналізу сфер діяльності, затверджених Планом заходів, та вивчення характеру і результатів проектів, які увійшли до звіту за 2015 рік.

Проекти, про виконання яких йде мова у Звіті про виконання Плану заходів на 2015-2017 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року за 2015 рік, дозволяють зробити висновок, що діяльність по реалізації операційної цілі 1.1. (напрямок 1А) здійснюється у таких сферах, як маркетингово-промоційна політика, популяризація секторів та підприємств, що мають експортний потенціал (проведення національної виставки "Агроекспо-2015"), проте жоден із включених до звіту проектів не передбачає діяльності щодо забезпечення умов для залучення інвесторів, створення нових високотехнологічних підприємств та забезпечення робочими місцями мешканців регіону. Частково модернізація виробництва досягається за рахунок освоєння нових видів продукції ПАТ «Гідросила», проте про запровадження принципово нових інновацій, які створюють виключні умови для розвитку машинобудівної галузі, мова не йде.

Абсолютно не ведеться робота у сфері підвищення енергоефективності виробництв, як необхідної складової для розвитку інноваційного та конкурентного виробничого сектору області. Представлені у звіті проекти – це модернізація освітніх навчальних закладів, які не належать до виробничого сектору.

Таким чином, можна зробити висновок, що прогресу в напрямку досягнення операційної цілі 1.1. (напрямок 1А) не спостерігається.

Не має комплексного характеру і діяльність по реалізації операційної цілі 1.2. (напрямок 1В). Зокрема, реалізовані у 2015 році проекти не стосуються таких заявлених у стратегії та плані реалізації стратегії сфер, як овочівництво та розширення інфраструктури об'єктів із зберігання овочів і фруктів; виробництво нових видів агропродукції, органічної сільськогосподарської продукції.

Разом з тим, частковий прогрес спостерігається у таких сферах, як підвищення продуктивності та конкурентоспроможності аграрного комплексу, (за рахунок будівництва зернозберігаючих, очисних та інших об'єктів) та відновлення потенціалу у тваринницькій галузі (будівництво племінного репродуктора).

Таким чином, можна зробити висновок, що має місце частковий прогрес щодо досягнення операційної цілі 1.2. (напрямок 1B).

Діяльність по реалізації операційної цілі 1.3. (напрямок 1C), відбувається у таких сферах, як відновлення, проведення реконструкції, капітальних ремонтів існуючих мереж водопостачання у населених пунктах, будівництво сонячних електростанцій та впровадження енергоефективних технологій вуличного освітлення; проведення робіт із захисту сільських населених пунктів від шкідливої дії вод, розвиток соціальної інфраструктури села. Обсяги роботи в цих сферах є значними з урахуванням того, що фактично більше 10 проектів, заявлених у напрямку 1A, є проектами з поліпшення соціальної інфраструктури в сільських районах.

Проте, розвиток сільських територій знаходиться у прямій залежності від зайнятості на селі, ступеня розвитку аграрного бізнесу, переробних підприємств, розповсюдженості сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів різної спеціалізації. У цій сфері жодного проекту не представлено.

Таким чином, можна зробити висновок щодо того, що певний прогрес у досягненні операційної цілі 1.3 (напрямок 1C) спостерігається, але подальший прогрес має бути у сферах, які забезпечуватимуть зайнятість на селі.

У досягненні операційної цілі 1.4. (напрямок 1D) прогресу не спостерігається. Зокрема, проекти, про які йдеться у звіті, та їх результати не спрямовані на розвиток житлового будівництва, проведення реконструкції інженерної інфраструктури міст, залучення інвестицій у будівництво та/або реконструкцію вулично-дорожньої мережі міст Кіровоградської області.

Частковий прогрес можна відмітити по реалізації операційної цілі 2.2. (напрямок 2B). Серед недоліків слід відмітити реалізацію проектів, які не мають стратегічного значення у покращенні надання комунальних послуг (наприклад, ремонт дахів житлових будинків) та відсутність проектів, спрямованих на вдосконалення мережі телекомунікацій, поштового зв'язку, створення сприятливих умов доступу широких верств населення до інформаційних ресурсів.

Аналогічна ситуація і з реалізацією операційної цілі 2.3. (напрямок 2C). Так, порівняно із 2014 роком послабились негативні демографічні тенденції (зокрема, коефіцієнти смертності, міграційного скорочення населення). Проте, в рамках досягнення цієї мети не здійснюється діяльності, спрямованої на розвиток ринку праці, створення нових робочих місць і скорочення рівня безробіття, зменшення дисбалансу на ринку праці, забезпечення якості та доступності освіти, а також забезпечення розвитку підприємницької ініціативи громадян і самозайнятості населення.

Стосовно операційних цілей в цілому варто зазначити загальну безсистемність діяльності і неузгодженість дій по окремих напрямках роботи.

Оцінку ступеня досягнення стратегічних цілей наведено у звіті з оцінки результативності реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року та Плану заходів на 2015-2017 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року за 2015 рік, в якому фактично досягнуті результати порівнюються із плановими показниками. Слід зазначити, що у регіональній Стратегії Кіровоградщини для стратегічних цілей наведені прогностні значення показників для 2016 року (перелік індикаторів, на досягнення прогнозованих значень яких спрямована СРР), а прогностні значення, з якими порівнюються фактичні показники у звіті з оцінки результативності реалізації Стратегії не затверджені жодним документом. Крім того, перелік індикаторів у цих документах не співпадає. Звіт з моніторингу та узагальнений звіт не містять висновків щодо ступеня досягнення стратегічних цілей.

На основі наведених даних можна зробити висновок про:

1. Відсутність суттєвого прогресу на шляху досягнення стратегічної цілі №1 «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів». Так, спостерігається падіння індексу продукції промисловості, обсягів виробленої сільськогосподарської продукції та

обсягів прямих іноземних інвестицій в економіку області, обсягу експорту, яке не може супроводжувати економічне зростання, у той час, як жоден організаційний проект, який міг би сприяти досягненню поставленої цілі у майбутніх періодах, у 2015 році не запусканий і не реалізований.

2. Відсутність суттєвого прогресу на шляху досягнення стратегічної цілі 2 «Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток». Так, основні демографічні показники демонструють негативні тенденції: зростання рівня смертності на 1 тис. населення, підвищення демографічного навантаження на працездатне населення як у міській місцевості, так і у сільській. Зменшується загальний коефіцієнт вибуття сільського населення, але на фоні цього зменшилось охоплення дітей дошкільними навчальними закладами у сільській місцевості, попри те, що звіт про виконання Плану заходів містить дані про реалізацію великої кількості проектів, що були спрямовані на поліпшення освітньої інфраструктури (як в рамках стратегічної цілі №2, так і за операційною ціллю 1.1). Також відсутність суттєвого прогресу щодо реалізації стратегічної цілі 2 обумовлюється абсолютним ігноруванням транспортної сфери і відсутністю проектів.

3. Прогрес у досягненні стратегічної цілі 3 «Запровадження сучасних моделей та успішних практик управління та формування». Втім, позитивні результати за стратегічною ціллю 3 навряд чи можна вважати наслідком діяльності з реалізації Плану заходів, оскільки даних щодо конкретних проектів і програм, реалізованих у відповідності до цієї стратегічної мети, у звіті з моніторингу не наведено.

На підставі вивчення моніторингового звіту та звіту з оцінки результативності, а також співставлення цих документів із Планом заходів по реалізації СРР можна говорити про незадовільні результати виконання стратегії у 2015 році.

Найголовнішими проблемами реалізації СРР на даному етапі є:

- відсутність чітких прогнозованих значень показників та системи індикаторів, за допомогою якої можна визначити ступінь виконання Стратегії. Рішення цієї проблеми можливе через підвищення кваліфікації і компетентності управлінських кадрів на місцях, розробку і включення до Стратегії та Плану заходів системи індикаторів досягнення операційних цілей;

- відсутність системної роботи із пошуку і залучення додаткових коштів на фінансування проектів (у т.ч. через проекти міжнародної допомоги). Рішення цієї проблеми можливе через підвищення кваліфікації і компетентності управлінських кадрів на місцях, розвиток громадянського суспільства, створення фондів розвитку громад.

- відсутність якісного зворотного зв'язку та системної роботи з актуалізації Стратегії та Плану заходів. Цю проблему може вирішити якісне залучення експертів, представників громадськості до процесу відбору і включення до плану заходів актуальних проектів, які дійсно мають стратегічне значення, а також системи якісного моніторингу;

- відсутність регіональних програм, що відповідають Стратегії, які можуть забезпечити системність у досягненні цілей СРР.

Львівська область

Відповідно до інформації, представленої на інформаційному порталі Львівської обласної державної адміністрації (далі – ЛОДА), станом на 15 березня 2016р. у Львівській області не було затверджено Стратегію розвитку Львівської області на період до 2020 року.

Згідно з інформацією заступника начальника Управління економіки та стратегічного розвитку Департаменту економічного розвитку, торгівлі та промисловості ЛОДА В.Москаленко, остаточний проект Стратегії у січні 2016 р. був надісланий на адресу Львівської обласної ради (ЛОР).

Аналіз остаточної версії Стратегії, яка представлена на інформаційному порталі ЛОДА, вказав на суттєві відмінності документу по відношенню до двох попередніх версій

СРР, які були розроблені в рамках проекту міжнародної технічної допомоги «Місцевий економічний розвиток міст України» та Інститутом регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України відповідно. Зокрема, розробники Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року змінили перелік стратегічних та операційних цілей, що вплинуло на змістовну частину документу. Періодичне внесення змін в СРР значно ускладнює проведення якісного послідовного аналізу документу.

ГО «Центр дослідження проблем регіонального і міжнародного співробітництва» надіслала на адресу ЛОДА інформаційний запит з проханням поінформувати про фактичний стан відпрацювання «Звіту про результати проведення моніторингу виконання плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку за 2015 рік» (далі – звіт) та надати електронну копію документу.

У відповідь на інформаційний запит керівництво ЛОДА надало електронну копію «Інформації про реалізацію стратегії розвитку Львівщини до 2015 року», що була надіслана на адресу ЛОР в якості «Звіту про результати проведення моніторингу виконання плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку за 2015 рік».

Аналіз звіту вказав, що представники Львівської ОДА провели оцінку виконання положень «Стратегії розвитку Львівщини до 2015 року», яка була затверджена рішенням сесії Львівської обласної ради №193 від 13 березня 2007 р. та охоплювала період з 2007 по 2015 роки.

Представлений звіт не відповідає вимогам постанови КМУ №932 від 11.11.2015р. та містить виключно описову частину. Це, зокрема, обумовлено невідповідністю структури «Стратегії розвитку Львівщини до 2015 року» сучасним вимогам, відсутністю в документі переліку заходів, спрямованих на реалізацію операційних цілей, а також плану реалізації СРР.

Отже, станом на 15 березня 2016 року у Львівській області не затверджена Стратегія розвитку Львівської області на період до 2020 року.

У зв'язку з цим, представники Львівської ОДА опрацювали та надіслали на адресу Львівської обласної ради «Інформацію про реалізацію стратегії розвитку Львівщини до 2015 року», в якій представлений аналіз виконання положень «Стратегії розвитку Львівщини до 2015 року» від 2007р. Представлений документ не відповідає вимогам до річних звітів про результати проведення моніторингу виконання плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку, визначним Постановою КМУ №932 від 11.11.2015р.

Миколаївська область

«Звіт про результати проведення моніторингу виконання плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку за 2015 рік» був опублікований з затримкою в 1 місяць 1-го квітня 2016 року на сайті Департаменту економіки Миколаївської ОДА. Станом на 06.04.16 даний звіт ще не був затверджений Миколаївською обласною радою.

Сам звіт не відповідає установленій формі додатку № 2 постанови КМУ «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів». Зокрема, в ньому не вистачає перших двох стовпчиків: «Номер та найменування цілі регіональної стратегії» та «Назва програми регіонального розвитку, що реалізується в рамках плану заходів».

Таким чином згідно наданого звіту прямо не можливо встановити ступінь досягнення операційних, стратегічних цілей Миколаївської області в цілому.

Індикатори, які були зазначені в СРР Миколаївської області до 2020 року, не відповідають індикаторам та показникам, зазначеним в Плані заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2020 року, які в свою чергу, не співпадають з показниками зазначеними в «Звіті про результати проведення моніторингу виконання плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку Миколаївської області за 2015 рік». Складається враження, що під час створення «Стратегії

розвитку Миколаївської області на період до 2020 року» автори не мали бачення, яким чином потрібно здійснювати моніторинг її виконання, а також не мали загального бачення щодо того, що мають відображати індикатори.

В колонці «Індикатори (показники) результативності виконання плану заходів» автори вказують індикатори виконання проєктів, плутаючи їх із заходами, до яких вони відносяться. Там дуже часто наводяться показники та одиниці виміру, які не були заплановані в СРР Миколаївської області та Плані заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2020 року. Аналогічна ситуація виникла з інформацією у стовпчиках «Стан виконання плану заходів (з порівняльною оцінкою фактично виконаного і запланованого) та «Проблемні моменти».

Узагальнюючи інформацію по трьом джерелам (СРР Миколаївської області, План заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2020 року та «Звіт про результати проведення моніторингу виконання плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку за 2015 рік»), можна зробити висновки тільки про стадії виконання проєктів, а не про ступінь досягнення цілей СРР.

З 263 обраних Миколаївською ОДА проєктів, в звіті розглянуто тільки 100, оскільки згідно Плану тільки вони були заплановані на виконання на 2015 рік. З цих 100 проєктів, за даними, вказаними у моніторинговому звіті, виконувались тільки 68 (незавершеними залишилися 32 проєкти), а 32 проєкти зовсім не починали виконуватись. Доля інших 163 проєктів не відома. Таким чином виконувались тільки 25% із усіх запланованих на 2015 рік проєктів, з них майже половину не завершено.

Все вищеописане є однією з причин неможливості дослідити повною мірою рівня досягнення операційних цілей. Проте, виходячи з існуючої опублікованої інформації, є можливість зробити експертну оцінку досягнення операційних цілей.

Операційна ціль 1.1: створення нових та модернізація існуючих підприємств реального сектору економіки виконано частково. За власний рахунок великі підприємства реінвестують в свій розвиток, підтримки від держави вони майже не отримують. Державні підприємства, які потребують рефінансування для відновлення своєї діяльності – підтримки не отримують. Відповідно до існуючих значень показників виконання проєктів операційна ціль 1.2 не досягнута – обсяг експорту товарів зменшився на 12 %, проте існує вірогідність, що цей показник зросте в наступному році.

Операційна ціль 1.3: не досягнута, оскільки не достатнім для створення умов розвитку середнього та малого бізнесу є тільки проведення цільових семінарів та конференцій.

Операційна ціль 1.4: не досягнута, оскільки кількість туристів зменшилась вдвічі у порівнянні з 2014 роком, навіть не зважаючи на зниження рівня військової небезпеки. Проблему ліквідації сміття не вирішено. ЗАТ "МГЗ" (підприємство, яке наносить найбільшу екологічну шкоду в Миколаївській області) згідно проєктів, закладених в СРР, тільки збільшуватиме обсяги виробництва та, відповідно, кількість відходів.

Операційна ціль 2.1: не досягнута. Немає жодної інформації, яка могла б свідчити хоча б про часткове її досягнення.

Операційна ціль 2.2: система отримання знань в навчальних закладах та вищих навчальних закладах залишилась незмінною та не відповідає викликам сучасності. Кількість підприємців не зростала у 2015 році, кількість нових робочих місць за результатом перекваліфікації також не зростала. Майже всі проєкти в даній сфері направлені на реконструкцію навчальних закладів, що в більшій мірі відповідає операційній цілі 2.5.

Операційна ціль 2.3: заходи по досягненню даної цілі мають не системний характер. Із двох проєктів, які призначалися на розвиток спортивної інфраструктури, жоден не був завершений. А практично всі проєкти, направлені на покращення послуг закладів охорони здоров'я, були задіяні на ремонт та реконструкцію.

Операційна ціль 2.4: на території області виконано 12 проєктів, направлених на покращення житлово-комунальних умов, чого явно недостатньо для вирішення існуючої

значної кількості проблем у сфері ЖКГ Миколаївської області. Майже всі проекти носять локальний характер: ремонт котельної, електричне опалення, встановлення лічильників.

Операційна ціль 2.5: розвиток культурного та духовного середовища, а особливо патріотичне виховання, на думку авторів СРР, має відбуватися за рахунок ремонтів та реконструкцій будівель. Жодного проекту культурних обмінів, фестивалів, патріотичних свят. Операційну ціль 2.5 не можна вважати досягнутою.

Операційна ціль 3.1: її не можна вважати досягнутою, оскільки в рамках її реалізації майже не приділяється увага показнику підвищення рівня зайнятості, в т.ч. створенню нових робочих місць в сільській місцевості.

Операційна ціль 3.2 розмито прописана та не досягнута.

Дуже цікавим є розподіл фінансування між трьома стратегічними цілями. До Плану заходів увійшло 263 проекти на загальну суму близько 30,0 млрд. грн., в тому числі на реалізацію:

- 1-ї стратегічної цілі (програми) «Стійке економічне зростання інноваційного розвитку багатогалузевої економіки»: затверджено 73 проекти на суму 26,6 млрд. грн., які повинні забезпечити розвиток економічного потенціалу регіону;

- 2-ї стратегічної цілі (програми) «Висока якість життя людини»: затверджено 163 проекти на суму 2,8 млрд. грн., які забезпечуватимуть розвиток людського капіталу;

- 3-ї стратегічної цілі (програми) «Збереження та розвиток територій»: 28 проектів затверджено на суму 500 тис. грн., які забезпечуватимуть комплексний розвиток територій в т.ч. сільських.

Тобто на досягнення 1-ої стратегічної цілі має бути виділено – 88,6% коштів від загального обсягу фінансування, 2-ої стратегічної цілі – 9,3%, 3-ої – 1,67% коштів від загального обсягу фінансування.

Досягнення стійкого економічного зростання на основі інноваційного розвитку багатогалузевої економіки можливе за рахунок декількох важливих факторів: зрозумілої інвестиційної політики, створення однакових для всіх умов ведення бізнесу та залучення новітніх технологій, про що йшлося в тексті СРР Миколаївської області, але це зовсім не знайшло відображення в Плані заходів та проектах. Можна зробити висновок, що до досягнення цих цілей регіон не тільки не наблизився, але, навіть, віддалився, виходячи зі зменшення фактичних значень показників кількості туристів (майже на половину) та експорту товарів.

Така ж ситуація склалася із підвищенням якості життя людини для мешканців всієї Миколаївської області. Важко досягнути такої мети без системного підходу, а не за рахунок окремих точкових ремонтів та реконструкцій бібліотек, начальних закладів і лікарень.

Стратегічна ціль 3 «Збереження та розвиток територій» сформульована досить важкою для розуміння та виконання. Показниками виконання тут могли б бути: кількість створених нових заповідних зон, екологічних парків, збільшення популяції рідких тварин, кількість відтворених пам'яток архітектури, кількість створених громад, нових підприємств, об'єктів культурного туризму, темпи росту кількості сільських мешканців.

Перший етап Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2020 року закінчився, і за результатами його моніторингу слід здійснити корегування Плану заходів. Виходячи зі звіту про його виконання, який надала ОДА Миколаївської області, стає зрозуміло, що повноцінно оцінити ступінь виконання СРР області та її Плану неможливо.

Наприклад, для операційної цілі «1.3. Створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва» одним з результатів є «1.3.1.1. Розвиток споживчого ринку та послуг», показником виконання якого мали бути «темпи зростання обороту роздрібною торгівлю порівняно з попереднім роком на 105,0-107,5 відсотка». Для досягнення цього на 2015 рік був обраний єдиний проект: «1.3.1.1. Упровадження комплексу заходів щодо спрощення доступу суб'єктів малого підприємництва до існуючих вітчизняних, міжнародних кредитних та інвестиційних (інноваційних) ресурсів».

Показником успішності цього проекту мало бути: «Сприяння створенню нових робочих місць суб'єктами малого підприємництва, запровадження системи консультаційних послуг для підприємців шляхом проведення «круглих столів», нарад, консультацій, семінарів, розробка механізму щодо представлення інвестиційних пропозицій підприємств області на національних та міжнародних заходах, продовження практики розробки та актуалізації бази даних інвестиційних проектів області, сприяння безробітним в організації підприємницької діяльності». При цьому планові значення показників зазначені наступні: «Проведення семінарів для поглиблення знань підприємців в сфері кредитної підтримки, в сприянні оформлення та отриманні кредитної допомоги. Проведення конференцій «Кредитна продукція Миколаївщини», семінари «Джерела фінансування малого та середнього бізнесу». А в моніторинговому звіті наведено наступні результати виконання:

«1. Проведено семінарів/конференцій - 18 шт. 2. Загальна кількість учасників семінарів / конференцій - 360 чол. 3. Надано індивідуальних консультацій в рамках – 180 чол. 4. Зростання рівня мотивації до самозайнятості серед учасників консультаційно-освітніх заходів в рамках проекту – 50%.

Тобто звідси видно, що з моменту визначення очікуваних результатів до моменту отримання фактичних показників виконання декілька разів порушується логіка планування та імплементації.

План заходів потребує перегляду для чіткішого формування логіки виконання цілей СРР, а процес їх виконання має ґрунтуватися виключно на Плані заходів.

Одеська область

В Одеській області станом на 15.03.2016 «Звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку за 2015 рік» підготовлений не був, що йде всупереч із Порядком розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації СРР і плану заходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 931 від 11.11.2015 р. Про це свідчить відсутність таких даних на сайті Одеської державної обласної адміністрації у відповідному розділі.

З ціллю уточнення інформації щодо перебігу підготовки відповідного звіту було складено запит та спрямовано його до «Агентства з питань інвестицій та розвитку» Одеської обласної державної адміністрації, відповідального за розробку Стратегій економічного та соціального розвитку Одеської області та підготовку звітів щодо виконання планів заходів з їх реалізації.

У відповідь на запит було отримано лист. Підсумовуючи зміст листа, можна зробити такий висновок, що Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області була переглянута та її актуалізована версія затверджена рішенням обласної державної ради №32-VII від 21.12.2015, відповідний План заходів перероблений та затверджений. Підготовка звіту про результати моніторингу та з оцінки результативності Плану заходів з реалізації у 2016-2017 роках Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року передбачається у лютому 2017 року.

Ускладнює ситуацію і те, що в Одеській обласній державній адміністрації наприкінці 2015 року відбулася масштабна реструктуризація та велика кількість департаментів, в т.ч. Департамент економічного розвитку і торгівлі, раніше відповідальний за розробку Стратегії, була включена до складу інших структурних підрозділів, скорочена або об'єднана з іншими в межах нових структурних одиниць. На даному етапі це демотивувало співробітників нових департаментів до оперативного усунення прогалин у роботі попередніх виконавців та унеможливило відстеження переходу відповідальності за підготовку звітних документів.

Полтавська область

13 серпня 2015 року рішенням тридцятої позачергової сесії обласної ради шостого скликання затверджено План заходів з реалізації Стратегії розвитку Полтавської області на період 2015-2017 років (план заходів розміщений на сайті Полтавської обласної ради та сайті Полтавської ОДА).

Звіт про результати моніторингу та звіт з оцінки результативності СРР подано обласній раді відповідно до термінів, встановлених постановою КМУ №932 від 11.11.2015 р. У зв'язку з непроведенням сесії звіти не були затверджені. Сесія, на якій планувалося розглянути звіти, була запланована на кінець березня 2016 року.

Звіти розміщені на сайті Полтавської ОДА у розділі «Стратегія розвитку Полтавської області до 2020 року» у форматі pdf та є доступними для скачування. Звіт підготовлений відповідно до форми, затвердженої постановою КМУ №932 від 11.11.2015 р.

Більшість індикаторів проектів є адекватними та повними. В окремих проектах індикатори не відповідають встановленим показникам Плану реалізації або сформульовані некоректно. Особливо це стосується проектів операційної цілі 2.3. «Забезпечення енергобезпеки, формування енергоефективних громадського, аграрного та промислового секторів». Наприклад, ефективність заходів з енергосбереження вимірюється у особах, що є відображенням бенефіціарів. Показником успішності у даному випадку є кількість зекономлених коштів, зменшення витрат на опалення тощо. В окремих проектах не вказано одиниць вимірювання індикаторів.

Існує проблема вимірювання стану реалізації плану заходів. План заходів містить показники виконання стратегічних цілей та операційних цілей. Більшість індикаторів Плану заходів не містять кількісних характеристик, що викликає проблему співвідношення результатів проектів з результатами виконання Плану заходів.

Більшість проектів зосереджено на досягненні окремих результатів операційних цілей, відповідно дані цілі досягнуті по окремих показниках. Існує необхідність відбору та реалізації проектів по завданнях та згідно з показниками, які не були охоплені у попередніх роках.

Не досягнуто операційних цілей «2.2. Зміцнення малого і середнього підприємництва (МСП)» та «3.3. Забезпечення збалансованого розвитку районів», за якими не реалізовано жодного проекту. Не досягнуто операційної цілі «2.1. Розвиток інноваційного та конкурентного виробничого сектору», у рамках якої триває реалізація проекту по розвитку логістично-транспортного потенціалу області, та операційної цілі «3.1. Збільшення доходів домогосподарств у сільській місцевості» (створення мережі міні-ферм з виробництва молока відповідно до вимог ЄС – проект не завершено).

У рамках операційної цілі «2.4. Реалізація туристичного потенціалу регіону» реалізовано 1 проект. Стратегія регіону передбачає щорічне зростання ряду показників (кількість туристів тощо). Виміряти відповідність проекту показникам Стратегії неможливо через відсутність даних, які будуть доступні наприкінці 2016 р. – у 2017 р.

Проблемним є досягнення операційної цілі «3.2. Розвиток сільських територій та периферії навколо малих міст». На 2015-2017 рр. запланована реалізація 31-го проекту, у 2015 р. реалізовувалося 4 проекти, два з яких не завершено. Існує ризик невиконання операційної цілі.

Стратегія передбачає 3 стратегічні цілі: «Розвиток людського капіталу», «Підвищення ефективності використання економічного потенціалу регіону», «Розвиток сільських територій». За окремими показникам у 2015 р. досягнуті показники по стратегічній цілі «Розвиток людського капіталу». В рамках виконання стратегічної цілі «Підвищення ефективності використання економічного потенціалу регіону» досягнуто показник реалізації енергозберігаючих проектів, інші показники досягнуті частково.

Існує нерівномірність розподілу проектів серед стратегічних цілей: за програмою «Розвиток людського капіталу» реалізовано 31 проект, «Підвищення ефективності

використання економічного потенціалу регіону» – 22 проекти, «Розвиток сільських територій» – 5 проектів. Всього на виконання Плану заходів реалізовувалося 58 проектів.

В рамках «Розвитку сільських територій» заплановано реалізацію 39 проектів до 2017 року, проте поки що реалізовано лише 5. Існує ризик недосягнення стратегічної цілі у разі продовження такої тенденції.

На даний момент розпочато досягнення СРР за окремими запланованими показниками стратегічних цілей 1 та 2. Проблемним є досягнення цілі «Розвиток сільських територій», яка потребує додаткової уваги, в першу чергу, через велику кількість сільських населених пунктів у області, а отже – значимість для виконання СРР. У разі продовження тенденцій, намічених у 2015 р. (велика кількість проектів за окремими операційними цілями, але практична відсутність проектів за іншими операційними цілями) СРР потребуватиме перегляду.

Особливості реалізації СРР визначаються проблемами стосовно:

- визначення вимірюваних показників плану реалізації СРР, особливо у сферах, які не передбачають будівництва або створення об'єктів;
- формування вимірюваних показників для операційних цілей та стратегічних цілей, зокрема, визначення кількісних показників, на які можна орієнтувати виконавців проектів;
- відбору проектів з урахуванням забезпечення досягнення встановлених показників, що мало б забезпечити вимірювання стану виконання Стратегії;
- неадекватність індикаторів проектів та одиниць виміру.

На вирішення цих проблем в першу чергу слід направити максимум зусиль.

Наявна плутанина з індикаторами та вигодонабувачами від реалізації проектів. Наприклад, індикатором за проектом є «розвиток співробітництва між громадами», а одиницею виміру – «особи».

Отже, конче необхідним є проведення навчань для виконавців проектів, а також корегування відібраних проектів у відповідності з досягнутими/недосягнутими завданнями, при цьому перевага має віддаватися проектам, які спрямовані на невиконані завдання СРР.

Рівненська область

Відповідно до пункту 19 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» від 11 листопада 2015 року Департамент економічного розвитку і торгівлі Рівненської ОДА 29 лютого 2016 року оприлюднив незатверджений звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку.

З проектом звіту можна ознайомитись на сайті Рівненської ОДА та Рівненської обласної ради. Разом з тим, за результатами засідання обласної ради від 11 березня 2016 року проект звіту ще не був затверджений.

Постанова КМУ №932 від 11.11.2015 р. передбачає подання звіту про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації регіональної Стратегії розвитку згідно додатку 2 до Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів. Однак, оприлюднений Звіт не містить результатів моніторингу виконання Плану заходів з реалізації регіональної стратегії розвитку. Натомість у звіті, оприлюдненому Рівненською ОДА, вказані індикатори (показники) результативності реалізації проектів, а не плану заходів. Порушені вимоги до затвердженого та оприлюдненого Звіту. Відсутня інформація про назви програм регіонального розвитку, що реалізуються в рамках Плану заходів СРР та назви проектів регіонального розвитку, що включені до програми регіонального розвитку. Якість звіту є незадовільною, оскільки це не тільки не дає підстав для аналізу

результативності виконання Плану заходів із реалізації СРР, а й вказує на непрофесійне використання бюджетних коштів. Тільки 31,2% індикаторів (показників) результативності реалізації проектів співпали з прогнозованими значеннями згідно річного звіту.

Нижче наведено інформацію про ступінь досягнення цілей СРР Рівненської області протягом 2015 року.

Операційна ціль 1.1. «Створення нових високотехнологічних виробництв та інноваційних підприємств» не досягнута, оскільки реалізовані проекти стосувалися переважно оновлення інформації на сайтах, створення промоційних матеріалів та реконструкції котелень. За результатами проекту «Розробка та впровадження системи сприятливих інвестиційних умов на території Рівненської області» розроблена лише одна інвестиційна пропозиція! За результатами реалізації операційної цілі 1.2. «Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу» було проведено заходи, що стосувалися виключно формальної площини стимулювання малого та середнього бізнесу. Індикатори реалізації проектів вимірювались в одиницях відкритих ЦНАПів та загальної площі приміщень. Відсутні якісні індикатори (показники) розвитку малого та середнього бізнесу, основи демократичних та розвинутих держав. Великий сумнів викликає кількість відвідувачів коворкінг-центру, що співпадає із прогнозованим значенням згідно річного звіту. В межах операційної цілі 1.3. «Розвиток внутрішнього туризму» жоден проект не реалізовано. Виконання операційної цілі 1.4. «Економічний розвиток північної Рівненщини» обмежилося розробкою однієї інвестиційної пропозиції.

Операційна ціль 2.1. «Збільшення доданої вартості сільськогосподарської продукції» не досягнута, оскільки не було створено єдиного прогнозованого енергетичного кооперативу. Операційна ціль 2.2. «Розвиток інфраструктури сільських територій та периферії навколо малих міст та селищ» частково досягнута, за винятком трьох проектів реконструкції приміщень загальноосвітніх шкіл та дитячого садка (13% від загальної кількості інфраструктурних проектів). Операційна ціль 2.3. «Підтримка зайнятості сільського населення» не досягнута, оскільки заходи не відповідають суті операційної цілі.

Операційна ціль 3.1. «Підвищення адаптивності населення до потреб ринку праці» частково досягнута, оскільки для навчально-практичного центру на базі Володимирецького ВПТУ № 29 було придбано лише 10% навчальних обладнань та устаткування. Операційна ціль 3.2. «Підвищення обізнаності та соціальної активності мешканців» частково досягнута, оскільки тільки два проекти корелюють із метою операційної цілі. Решта заходів не підпадають під дану категорію цілі. Операційна ціль 3.3. «Удосконалення управління регіональним розвитком» досягнута у більшості випадків, оскільки проекти регіонального розвитку вирішують інфраструктурні проблеми.

Стратегічна ціль «Розвиток економічного потенціалу» («Регіон сталого економічного зростання»), за результатами виконання плану заходів СРР на 2015 рік, не була досягнута. Стратегічна ціль «Розвиток сільських територій» («Регіон рівних можливостей») не досягнута, за винятком виконання 3-ох проектів пов'язаних із реконструкцією інфраструктурних проектів. Стратегічна ціль «Розвиток людського капіталу» («Край всебічного розвитку людини») частково досягнута, оскільки передбачені та виконані заходи тільки частково відображають суть стратегічної цілі.

За результатами аналізу звіту про результати моніторингу та оцінки результативності виконання у 2015 році Плану на 2015 – 2017 роки із реалізації Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2020 року можна стверджувати, що, в основному, кошти були спрямовані на вирішення проблем пов'язаних із реконструкцією дитячих садків, дошкільних навчальних закладів, загальноосвітніх шкіл, котелень, будинків культури та реконструкції каналізаційних мереж та споруд, а не на розвиток та залучення інвестицій в економіку краю.

Стратегія регіонального розвитку Рівненської області повинна бути переглянута й відкоригована з метою поліпшення її ефективності та з урахуванням соціально-економічної ситуації в Україні. При цьому слід:

- використовувати методологію ЄС для розробки індикаторів муніципальної статистики та оцінки ефективності державної політики;
- зобов'язати Головне управління статистики у Рівненській області прозоро і оперативно збирати та оприлюднювати статистичну інформацію за показниками моніторингу виконання плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2020 року;
- створити постійну комісію обласної ради з питань реалізації регіональної стратегії розвитку.

Сумська область

Звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Сумської області на період до 2020 року у 2015 році було розміщено на веб-порталі місцевих органів виконавчої влади Сумської області 19.02.2016.

Зазначений звіт та звіт з оцінки результативності реалізації регіональної Стратегії та Плану заходів з її реалізації у визначений термін (до 25.02.2016 - відповідно до Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 932) не було подано Сумській обласній раді на затвердження.

У відповідь на інформаційний запит Департамент економічного розвитку і торгівлі Сумської ОДА 10.03.2016 повідомив, що на той час ще готувались такі звіти на розгляд чергової сесії облради.

Таким чином, Сумська обласна державна адміністрація своєчасно оприлюднила звіт про результати моніторингу, але не подала Сумській обласній раді звіти про результати моніторингу та з оцінки результативності регіональної стратегії на затвердження.

Відповідно до розділу IV. «Впровадження та моніторинг реалізації Стратегії» регіональної Стратегії моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів). Зазначено, що основними кількісними показниками щодо кожної стратегічної цілі за період моніторингу будуть показники, що впливають з переліку проектів, що будуть реалізовані в рамках досягнення кожної стратегічної цілі.

Таким чином, як показники досягнення стратегічних цілей мають бути використані ті показники, що визначені в Плані реалізації регіональної Стратегії на 2015-2017 роки, а саме в програмах («Розвиток економічного потенціалу регіону»; «Розвиток сільських територій»; «Розвиток людського капіталу»), що спрямовані на досягнення стратегічних цілей Стратегії та охоплюють низку проектів в рамках кожної програми (відповідно до стратегічної цілі).

Звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Сумської області на період до 2020 року у 2015 році підготовлено на достатньому рівні щодо аналізу реалізації проектів (наявні фінансові планові та фактичні показники, проблемні питання виконання окремих проектів).

Проте наявні суттєві проблемні моменти:

- в переліку проектів (разом 47) відсутня інформація щодо трьох, що зазначені в плані реалізації в програмі «Розвиток економічного потенціалу регіону» (1.2. «Створення інфраструктури індустриальних парків»; 1.10. «Реконструкція обласного комунального підприємства «Аеропорт «Суми», оновлення спеціальної техніки та обладнання»; 1.16. «Промоція туристично-рекреаційних можливостей Сумської області»);
- основний недолік звіту – замість індикаторів (показників) результативності Плану заходів (як визначено у додатку, відповідно до постанови КМУ від 11.11.2015 № 932)

вказані показники результативності окремих проектів, що лише в окремих проектах співпадають з визначеними показниками результативності Плану заходів.

Таким чином, аналіз не дозволяє в повній мірі провести моніторинг результативності плану заходів за 2015 рік та, відповідно, оцінити ступінь досягнення операційних та стратегічних цілей. Вважаємо, що сама форма звіту, визначена постановою КМУ, не дає можливості однозначно це зробити (так як змушує проводити аналіз саме по проектах) і потребує удосконалення (наприклад, таблиця може бути розділена на 2 звіти – окремо по проектах та індикаторах результативності плану заходів в рамках програм).

У зв'язку з вищезазначеними проблемами аналізу табличного звіту за оцінку досягнення операційних цілей взято кількість реалізованих проектів в рамках відповідних програм.

В рамках виконання програм Плану заходів, що спрямовані на реалізацію операційних цілей, у звіті зазначено 47 проектів, у 2015 році реалізувались 22 проекти (47%), при цьому повністю виконано (досягнуті прогнозовані річні показники) – 8 проектів (17%), частково – 14 (30%). При цьому із загальної кількості проектів 6 не були заплановані до реалізації у 2015 році (у т.ч. 3 – не схвалені регіональною комісією, 1 – комісією Мінрегіонбуду).

Таким чином, у цілому ступінь досягнення операційних цілей відповідно до планових завдань на 2015 рік знаходиться на низькому рівні.

Аналогічно, у зв'язку з вищезазначеними проблемами аналізу табличного звіту за оцінку досягнення стратегічних цілей взято кількість реалізованих проектів в рамках відповідних програм.

Ступінь досягнення відповідних стратегічних цілей відповідно до виконання програм Плану заходів, що спрямовані на їх реалізацію, наступний:

1. «Розвиток економічного потенціалу регіону» – 12 із 24 проектів (50%), при цьому 4 проекти повністю реалізовані (досягнуті прогнозовані річні показники), 8 проектів реалізовані частково. Враховуючи, що 3 проекти не були заплановані до реалізації в минулому році та масштабність (декілька показників) окремих проектів, що реалізовувались («Технічне переоснащення об'єктів житлово-комунального господарства, скорочення питомих показників використання енергетичних і матеріальних ресурсів на виробництво житлово-комунальних послуг», «Сумщина – європейська якість медицини»), ступінь досягнення відповідної стратегічної цілі відповідно до планових завдань на 2015 рік можна оцінити за середній.

2. «Розвиток сільських територій» - 6 із 12 проектів (50%), при цьому 1 проект – повністю реалізований (досягнуті прогнозовані річні показники), 5 проектів – частково реалізовані. Ступінь досягнення відповідної операційної цілі відповідно до планових завдань на 2015 рік, знаходиться на низькому рівні.

3. «Розвиток людського капіталу» - 4 із 11 проектів (47%), при цьому 3 проекти – повністю реалізовані (досягнуті прогнозовані річні показники), 1 проект – частково реалізований. Ступінь досягнення відповідної стратегічної цілі знаходиться на низькому рівні.

Таким чином, загальний рівень виконання регіональної Стратегії, враховуючи вищезазначені результати реалізації проектів у 2015 році, є низьким. Фактично, у 2015 році лише розпочато впровадження таких проектів (47%), що, у тому числі, пояснюється малим періодом від моменту затвердження самої СРР та плану її реалізації (квітень 2015 року), пошуком джерел їх фінансування, проведенням відповідних організаційних заходів.

До відповідних програм Плану заходів, як впливає зі звіту облдержадміністрації, були включені 5 проектів, які зараз не реалізуються у зв'язку з відсутністю схвалення (у т.ч. регіональною комісією та комісією Мінрегіонбуду). Ряд проектів реалізовано частково у зв'язку з недостатнім фінансуванням. Офіційним поясненням щодо більшості проектів (17), які не реалізовувались у 2015 році, є «відсутність пропозицій щодо

впровадження проекту». Не зрозуміло, чи будуть в подальшому реалізовані такі «проблемні проекти», що, в свою чергу, може вже цього року поставити під загрозу реалізацію Плану заходів Стратегії та досягнення її цілей. Тобто на початковому етапі підготовки плану заходів були визначені проекти, як можуть бути не реалізовані взагалі.

Існують також проблеми наявності фінансових ресурсів для успішного впровадження проектів та реалізації завдань Стратегії, відповідно, необхідним є пошук джерел фінансування (місцеві бюджети, Державний фонд регіонального розвитку, інші джерела), а також перегляд переліку проектів в рамках затвердженого Плану заходів.

Для системного та стратегічного підходу до моніторингу СРР Сумської області першочерговим є встановлення річних планових значень індикаторів (показників) результативності виконання Плану заходів в рамках відповідних програм (а не лише окремих проектів), що дасть можливість оцінювати ступінь досягнення відповідних операційних цілей.

Тернопільська область

Стратегія розвитку Тернопільської області на період до 2020 року була ухвалена рішенням сесії Тернопільської обласної ради лише 04 січня 2016 року. У зв'язку з цим виконання Плану заходів з реалізації Стратегії відбувалося без чіткої координації. Проекти та програми, що реалізовувалися в межах області, скоріш були скеровані на те, щоб відповідати планам соціально-економічного, а не Стратегії розвитку області. Це було зумовлено тим, що до останнього часу було не відомо, в якій саме редакції буде ухвалена Стратегія і План заходів і чи збережуться в остаточному варіанті усі проекти та програми, котрі були включені до проекту Плану заходів.

Незважаючи на те, що Стратегія була ухвалена лише на початку цього року, частина заходів з досягнення її стратегічних та операційних цілей були реалізовані у 2015 році. Враховуючи це, а також постанову КМУ №932 від 11.11.2015 р., Департамент економіки Тернопільської ОДА прийняв рішення про проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Тернопільської області за 2015 рік та підготовки відповідного звіту.

На час проведення моніторингу звіт ще остаточно не був підготовлений та, відповідно, не переданий на затвердження сесією Тернопільської обласної ради. Відповідно, в відкритому доступі попередній звіт про результати моніторингу також на час проведення дослідження був відсутній.

На даний час важко говорити про якість підготовленого звіту через неможливість отримання такого звіту з офіційних джерел.

Якщо ж оцінювати попередній варіант звіту, то можна сказати, що він (табличний варіант) повністю відповідає вимогам постанову Кабінету Міністрів України №932 від 11.11.2015 р. У звіті по кожному проекту чітко можна побачити стан його виконання, співставити планові та фактичні індикатори результативності виконання Плану заходів. Також у звіті відображені проблемні питання, які виникли в ході виконання проектів Плану заходів, прогноз на подальше виконання проектів та терміни їх повного завершення.

У звіті відображені лише ті проекти, які були повністю реалізовані та завершені у 2015 році, а також ті, які перебувають в стадії реалізації. У звіті не зазначені ті проекти, по яких не розпочалося впровадження.

Також у звіті не відображено тих проектів, які були або в даний час реалізуються і спрямовані на досягнення тих чи інших операційних цілей стратегії, але органи влади до цих проектів не мали жодного відношення (наприклад, не фінансували ці проекти). Так, наприклад, в області реалізовано проект, який сприяє досягненню операційної цілі «2.1. Стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва», який був спрямований на розробку веб-порталу електронних послуг Тернопільської області - ternopil.igov.org.ua, який розробили безкоштовно ІТ-волонтери. Таким чином, жителі

Тернопільщини можуть в форматі он-лайн отримати 53 електронних послуги. Інформація про реалізацію даного проекту у звіті відсутня.

Оскільки Стратегія була ухвалена незадовго до моменту написання даного звіту, то офіційно тільки на момент звітування розпочалася реалізація проектів, спрямованих на виконання Плану заходів СРР. Тому важко оцінити ступінь досягнення операційних та стратегічних цілей. На цьому етапі можна було стверджувати, що з усіх проектів Плану заходів реалізація почалася тільки по 40% з них (реалізація частини з яких вже завершилася).

Так само, як і у випадку з оцінкою виконання операційних та стратегічних цілей, важко оцінити ступінь виконання Стратегії загалом. Можна лише констатувати, що розпочалася реалізація проектів, спрямованих на досягнення СРР, ефективність котрих можна буде оцінити в майбутньому.

Керівництво області останнім часом приділяє значну увагу тому, щоб Стратегія була не лише документом, котрий стоїть на полицях в кабінетах чиновників, а тому практично щодня наголошує на його важливості.

Однією з основних проблем, які виникають чи можуть виникнути в процесі реалізації Стратегії, є проблема, пов'язана з процесом децентралізації влади, передачею повноважень від органів державної виконавчої влади органам місцевого самоврядування (об'єднаним громадам). У Тернопільській області на момент дослідження було утворено 26 таких громад. В даний час триває процес формування структурних підрозділів цих громад, передача повноважень. Тому виконання СРР в значній частині буде залежати від того, наскільки швидко об'єднані громади візьмуть на себе нові повноваження (в першу чергу, в галузі освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту) та зможуть почати надавати ефективні послуги та продовжувати реалізовувати проекти, спрямовані за досягнення операційних та стратегічних цілей СРР.

Харківська область

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 932 від 11 листопада 2015 р. «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» обласні державні адміністрації щороку здійснюють проведення моніторингу і оцінки результативності реалізації регіональних стратегій та виконання планів заходів та до 20 числа другого місяця, що настає за звітним періодом, готують і оприлюднюють на своєму офіційному веб-сайті узагальнений звіт про виконання плану заходів за відповідний період (за встановленою формою згідно з додатком 2 постанови КМУ).

У зв'язку з цим та відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» було надіслано запит до Харківської ОДА з проханням надати узагальнений звіт про виконання у 2015 році Плану заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку та посилання на цей звіт на веб-сайті Харківської обласної державної адміністрації.

29.02. 2016 р. на запит було отримано відповідь від Харківської ОДА та електронну копію Звіту про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів на 2015-2017 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на період до 2020 року за 2015 рік, який став предметом подальшого аналізу.

Звіт був підготовлений Департаментом економіки і міжнародних відносин Харківської ОДА і 19.02.2016 р. та оприлюднений на сайті Харківської ОДА. Тобто, звіт був підготовлений і оприлюднений своєчасно. Проблем з доступом до звіту не було. Проте щодо того, чи своєчасно він був поданий до Харківської облради і чи розглядався звіт профільним комітетом облради, інформації немає.

Звіт був підготовлений за формою, визначеною постановою КМУ, до нього було включено інформацію про 216 проектів регіонального розвитку, які в тій чи іншій мірі були

реалізовані у 2015 році. Переважно – це будівельні проекти та міні-проекти з реконструкції соціальних об'єктів в населених пунктах області. Проте оцінити ефективність реалізації кожного з цих проектів з точки зору досягнення стратегічних чи операційних цілей досить складно, оскільки у звіті вказані індикатори, які переважно відображають рівень використання коштів на реалізацію того чи іншого проекту та ступінь його будівельної готовності.

Наприклад, Планом заходів з реалізації СРР було передбачено газифікацію селища Жовтнєве, села Черноглазівка та села Карасівка Золочівського району. Відповідно до звіту Харківської ОДА даний проект було виконано в повному обсязі. Але при цьому для оцінки ефективності названого проекту було обрано індикатор «будівництво газопроводу» (одиниці виміру - км), що не дозволяє оцінити його ефективність з точки зору досягнення цілей регіонального розвитку, оскільки цей проект підпадав під стратегічну ціль «Зменшення територіальних диспропорцій у якості життя та поліцентричний розвиток» та операційну ціль «Впровадження механізмів співробітництва територіальних громад для посилення можливостей їхнього розвитку шляхом об'єднання у спільний соціально-економічний, інвестиційний простір із єдиним планувальним, розселенським і природно-екологічним каркасом, узгодженим використанням об'єктів інфраструктури, територій і ресурсів».

Таким чином, із оприлюдненого звіту можна зрозуміти, що в результаті реалізації проекту було збудовано газопровід довжиною у 12 км, але неможливо зрозуміти, скільки споживачів названих населених пунктів підключились до цього газопроводу і як це позначилось на якості їхнього життя (при нинішніх цінах на природний газ). Ще більше не зрозуміло, яким чином будівництво газопроводу могло вплинути на впровадження механізмів співробітництва територіальних громад і яких саме механізмів. На підставі цього можна вважати, що реалізація названого проекту не привела до досягнення відповідних стратегічної та операційної цілей.

На жаль, такий стан справ характерний і для всіх інших проектів регіонального розвитку, які були включені до річного звіту, оскільки для їх оцінки були обрані неадекватні індикатори, які не дозволяють оцінити досягнення цілей регіонального розвитку. Основна проблема полягає в тому, що у Плані заходів з реалізації стратегії на 2015-2017 рр. також не були визначені ці індикатори для кожного з проектів, що суттєво знизило їхню якість. Крім того, по значній кількості проектів у звіті взагалі відсутні будь-які пояснення проблемних питань, що не дозволяє з'ясувати причини їх виникнення.

Виходячи з цього, якість звіту можна оцінити як незадовільну.

Через відсутність у звіті адекватних індикаторів неможливо об'єктивно оцінити ступінь досягнення операційних цілей, передбачених стратегією розвитку Харківської області на період до 2020 року. За іншими показниками можна зробити висновок, що операційні цілі були досягнуті тільки частково. Про це свідчить той факт, що з 23 проектів, регіонального розвитку, які були затверджені для фінансування за рахунок Державного фонду регіонального розвитку у 2015 році, було розпочато фінансування і реалізацію 18 проектів. 10 з них були завершені, а решта – перенесені на 2016-й рік. Також було завершено реалізацію більше 50 міні-проектів, які переважно стосувались заміни віком, дверей і газового обладнання в комунальних закладах. Проте за інформацією звіту не можливо оцінити їх вплив на регіональний розвиток Харківської області.

Узагальнена оцінка ступеня досягнення показників виконання стратегічних цілей протягом 2015 року:

Стратегічна ціль № 1 «Конкурентоспроможність економіки та зростання ВРП»: досягнута не була.

Стратегічна ціль № 2. «Зменшення територіальних диспропорцій у якості життя та поліцентричний розвиток»: досягнута не була.

Стратегічна ціль № 3. «Ефективне управління місцевим розвитком»: була досягнута тільки частково за рахунок залучення додаткових бюджетних коштів та коштів міжнародної технічної допомоги, реалізації проектів енергоефективності та енергозбереження.

Незалежний моніторинг Стратегії розвитку Харківської області дозволяє зробити висновок, що на даному етапі існують суттєві проблеми з її реалізацією, викликані як загальноекономічною ситуацією в Україні та в Харківському регіоні, так і низкою системних помилок, допущених ще на етапі розроблення та затвердження Стратегії. Як показує досвід, для більшості місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування Стратегія так і не стала робочим документом, а залишилась порожньою декларацією про наміри або, в кращому випадку, інструментом вибивання коштів для вирішення локальних проблем.

Найголовніші проблеми на даному етапі впровадження СРР:

1. Відсутність стратегічного бачення розвитку Харківського регіону у керівництва області та депутатів обласної ради (вже нового скликання).
2. Нерозуміння авторами проектів регіонального розвитку механізмів стратегічного планування.

З метою виправлення цієї ситуації доцільно ініціювати питання про перегляд та уточнення СРР з урахуванням критичних зауважень і пропозицій та затвердження її в новій редакції. Доцільно також організувати серію навчальних семінарів для керівників місцевих органів влади щодо підготовки і реалізації проектів стратегічного розвитку. Також доцільно посилити громадський і міжнародний контроль за виконанням СРР, в т.ч. через структури Європейського Союзу.

Херсонська область

Підготувати вчасно звіт за результатами моніторингу виконання Плану заходів з реалізації СРР Херсонської області не вдалося.

Ситуація склалася таким чином, що план дій по виконанню СРР Херсонської області ще не був підготовлений на момент підготовки даного дослідження і, відповідно, не був затверджений на сесії обласної ради.

Працівники Херсонської ОДА повідомили, що ними розроблено звіт про виконання плану СРР, затверджений для України в цілому, обіцяли надіслати цей документ регіональному експерту в Херсонській області, але, на жаль, не виконали обіцянку до моменту завершення моніторингу в рамках даного проектного дослідження.

У зв'язку з даною ситуацією до Херсонської ОДА було подано інформаційний запит щодо надання інформації стосовно моніторингу виконання Стратегії розвитку Херсонської області на період до 2020 року.

Відповідно до інформації, наведеної у відповіді на запит, Стратегію розвитку Херсонської області на період до 2020 року було затверджено рішенням обласної ради від 10 вересня 2015 року № 1296. Результати виконання регіональної Стратегії визначаються шляхом проведення моніторингу та оцінки результативності виконання Плану заходів з її реалізації. Оскільки вказаний план заходів, затверджений рішенням Херсонської обласної ради від 31 березня 2016 року №78, було розроблено на 2016 – 2017 роки, перший моніторинговий звіт буде підготовлено тільки у лютому 2017 року (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 932).

Причини такого стану справ мають суб'єктивний характер і є такими:

1. Херсонська область переживає затяжну кризу лідерства, яка полягає в тому, що довгий час не було обрано нового голову обласної ради, а після переміщення голови ОДА А.Путілова на посаду голови облради, довгий час посада голови ОДА була вакантною. Треба взяти до уваги, що саме голова ОДА є головою керівного комітету з розробки СРР, тому стає зрозумілим, чому виконання завдання по розробці Плану реалізації СРР затримувалося.

2. Запізнення з процесом розробки СРР і Плану заходів є хронічним, СРР області, яка повинна була бути затверджена в лютому 2014 року, насправді затверджена лише 10.09.2015 року. Подолати це запізнення апарат ОДА не має можливості через ресурсний дефіцит і проблему із лідерством.

3. СРР Херсонської області через затримку із розробкою і прийняттям Плану заходів була «мертвим документом» і моніторинг її виконання здійснити було неможливо.

Для областей із схожим станом справ було б логічним провести експертне опитування з метою вивчення причин, які заважають роботі зі стратегічного планування регіонального розвитку, і підготувати відповідний аналітичний звіт з цієї теми. Це допомогло б привернути увагу громадських кіл до ситуації, що склалася.

Хмельницька область

Звіт про результати моніторингу виконання Плану заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку було підготовлено працівниками Департаменту економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Хмельницької обласної державної адміністрації.

Проект звіту було передано на затвердження Хмельницької обласної ради та опубліковано на сайті Хмельницької ОДА 10 березня 2016 року. Відповідно, строк подачі даного звіту не співпадає з постановою КМУ №932 від 11.11.2015 р., за якою даний звіт необхідно було подати до 25 лютого 2016 року.

Проект звіту розміщено в рубриці «Діяльність ОДА» в розділі «Цільові програми» на офіційному сайті Хмельницької облдержадміністрації. Жодних перешкод у доступі до даної інформації немає.

Описова частина звіту містить інформацію про проведену роботу органами влади та місцевого самоврядування в частині покращення соціально-економічних показників. Значна частина наданої інформації містить дані, котрі не стосуються переліку проектів, які повинні бути реалізовані в рамках Плану реалізації Стратегії регіонального розвитку. Інформація надана у звіті у розрізі програм, що відповідають стратегічним цілям Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області 2011-2020рр. Вагомим недоліком як описової частини звіту, так і додатків є те, що проекти не розподілені у відповідності до операційних цілей. Через це важко прослідкувати можливості досягнення операційних цілей.

Найбільшою проблемою даного звіту є відсутність індикаторів у Плані заходів. Лише частина проектів показані у розрізі запланованих та фактичних значень, що не дає змоги прослідкувати динаміку реалізації проектів Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області 2011-2020рр. Оскільки у наданому звіті проекти не розподілені у відповідності до операційних цілей, прослідкувати ступінь реалізації даних цілей неможливо.

Наданий звіт показує, що ступінь реалізації операційних цілей в більшості випадків рівний нулю. Головною причиною названо відсутність фінансування. Варто зазначити, що реалізація проектів передбачає залучення не тільки бюджетних коштів. Тому в даній ситуації можна говорити про пасивність відповідальних працівників у роботі над досягненням операційних цілей. Присутній лише точковий прогрес в наслідок виконання (чи часткового виконання) кількох проектів.

Ступінь досягнення стратегічних цілей близька до нуля, оскільки більшість з запланованих проектів не було реалізовано. Основною причиною даної проблеми, відповідно до звіту, є відсутність фінансування заявлених проектів.

Найбільше проектів вдалося реалізувати лише у розрізі стратегічної цілі №4 «Забезпечення росту регіонального потенціалу (вирішення наскрізних проблем)». Цього вдалося досягти шляхом реалізації частини інфраструктурних проектів Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області 2011-2020.

Загалом процес виконання даної Стратегії у 2015 році можна визнати незадовільним. Значна частина проектів навіть не почала реалізовуватись. У Плані заходів досить часто відсутні чіткі індикатори реалізації даних проектів, що не дозволяє провести якісний моніторинг стану реалізації Стратегії. Відносна успішність у реалізації стратегічної цілі №4 пояснюється тим, що більшість інфраструктурних робіт (ремонт та будівництво доріг, капітальний ремонт медичних закладів) закладаються у бюджеті розвитку щорічно і досить часто не є наслідком необхідності реалізації Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області 2011-2020 рр.

Однією з основних причин даної ситуації є відсутність Агенції розвитку Хмельницької області та непродумані інструменти моніторингу реалізації Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області. Одним з ключових факторів низького рівня реалізації даного документу є також відсутність тенденцій до активного пошуку виконавцями проектів їх позабюджетного фінансування. Для усунення даних недоліків необхідно провести широке обговорення як актуальності Стратегії регіонального розвитку в існуючих умовах, так і Плану її реалізації. Підсумками такого обговорення має бути напрацювання необхідних змін у обох документах та їх імплементація.

Черкаська область

Станом на момент проведення даного проектного дослідження Черкаська ОДА не підготувала, і, відповідно, не оприлюднила та не передала на розгляд постійних комісій обласної ради Звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації регіональної Стратегії розвитку за 2015 рік. Свідченням цього є відсутність необхідного звіту на сайтах Черкаської ОДА та обласної ради. Розділ «Стратегія розвитку Черкаської області 2020» не оновлювався з липня 2015 року.

На адресу ГО «Академія стратегічних досліджень» надійшла відповідь на інформаційний запит від 04.03.2016 р., згідно якого Департамент регіонального розвитку Черкаської ОДА запевняв, що найближчим часом буде надано до ознайомлення відповідний звіт. У відповіді на запит значилося, що робота над підготовкою необхідних звітів про результати реалізації у 2015 році проектів регіонального розвитку, визначених Планом реалізації Стратегії розвитку Черкаської області на період 2015-2017 рр., та звіту про результати проведення моніторингу виконання Плану реалізації за 2015 рік ще триває.

Основною причиною відсутності очікуваних звітів є незавершеність моніторингу стану та рівня реалізації проектних ідей, аналізу їх ефективності та зведення узагальненого річного звіту. Також у відповіді зазначено, що можливість отримати дані звіти на ознайомлення з'явиться лише після їхнього затвердження з боку ОДА.

Все необхідне щодо отримання необхідної для звіту інформації було здійснено шляхом формального та неформального контактування з відповідальними особами Департаменту регіонального розвитку Черкаської ОДА. Мало місце листування в соціальній мережі, електронною поштою, велися неодноразово розмови телефоном, відбувалися особисті відвідини службовців, які кожного разу запевняли, що готують необхідний звіт, що про постанову КМУ № 932 від 11.11.2015 р. їм відомо і все необхідне буде надано до ознайомлення у вигляді проекту. Перше спілкування з Карманніком Романом Володимировичем, директором Департаменту регіонального розвитку, щодо необхідності підготовки звіту про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації регіональної Стратегії розвитку за 2015 рік відбулося 5 та 8 лютого 2016 року.

Дещо згодом розмови з директором та провідними спеціалістами Департаменту повторилися. Відповідь була традиційною: «Звіти будуть надані найближчим часом». Проте інформації для проведення моніторингу виконання СРР Черкаської області не спостерігалось ні у відкритих джерелах (сайти Черкаської ОДА та обласної ради), ні за власними каналами.

У спілкуванні з відповідальними особами реорганізованого колишнього Департаменту економічного розвитку та торгівлі було виявлено, що в ОДА відбулося велике скорочення штатів і, відповідно, частина нових працівників у новоствореному Департаменті регіонального розвитку не встигала вчасно виконати значну частину роботи по підготовці звітів про виконання СРР Черкаської області.

За неофіційними даними, відсутність вказаного звіту про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації регіональної Стратегії розвитку за 2015 рік напряму пов'язана з відсутністю політичної волі на місцях діяти в рамках стратегічних та операційних цілей СРР, що, зокрема, стосується великих бізнес-груп в аграрному секторі, залучених до реалізації Стратегії. Значної підтримки у реалізації СРР області з боку депутатського корпусу обласної ради немає, побутує переконання, що це черговий формалізований статистичний документ. Проте працівники Департаменту регіонального розвитку докладають всіх можливих зусиль в межах своєї компетенції та професіоналізму для активізації роботи з реалізації проектів регіонального розвитку в області (проведення конкурсів з відбору соціальних проектів НУО, залучення малого бізнесу та ГО і т.д.).

Чернівецька область

Проект Плану заходів з реалізації СРР схвалено спільним розпорядженням голів Чернівецької обласної ради і Чернівецької обласної державної адміністрації від 26.06.2016 р. №1 «Про схвалення проекту плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії розвитку Чернівецької області на період до 2020 року» та доручено подати його на затвердження сесії Чернівецької обласної ради. Проект Плану заходів розміщено на сайті Чернівецької ОДА. Цікавим є те, що цей файл за змістом відрізняється від проекту Плану, який було розміщено на сайті Державного фонду регіонального розвитку. В розділі проектів рішень Чернівецької обласної ради проект рішення «Про План заходів з реалізації у 2015 – 2017 роках Стратегії розвитку Чернівецької області на період до 2020 року» розміщено 10.12.2015 р. План заходів розглянуто на засіданнях постійних комісій та включено до порядку денного 4-ї сесії Чернівецької обласної ради на 15.03.2016 р., рішення було прийнято. Чи піднімалось на сесії питання звіту по Плану реалізації, невідомо. Тобто станом на 25.02.2016 р., граничного терміну публікації моніторингового звіту про виконання Плану заходів, він не був затверджений рішенням сесії Чернівецької обласної ради, але був схвалений спільним розпорядженням голів облради та ОДА.

На сайті Чернівецької ОДА опубліковано Звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Чернівецької області за 2015 рік. Дата оприлюднення невідома. Інформації щодо подання Звіту на затвердження до Чернівецької обласної ради на момент виконання даного дослідження не було – на сайті Чернівецької обласної ради документ не розміщено, проект рішення сесії облради щодо його затвердження станом на 15.03.2016 р. не було опубліковано.

28 березня 2016 р. підписано розпорядження голови ОДА №148-р «Про організацію виконання Плану заходів з реалізації у 2015 - 2017 роках Стратегії розвитку Чернівецької області на період до 2020 року», яким визначено порядок проведення моніторингу, визначено відповідальних та терміни збирання даних для його проведення та форми звітності. Перелік показників складається із 26 індикаторів, розподілених по 3-х програмах, які відповідають 3-м стратегічним цілям. На відміну від показників з Плану реалізації, вони не виглядають складними та важкими для збирання та аналізу.

Звіт, розміщений на сайті Чернівецької ОДА, має вигляд таблиці, проте її форма не відповідає формі, затвердженій постановою КМУ №932 від 11 листопада 2015 р. До форми звіту внесено такі модифікації:

- колонку «Номер та найменування цілі регіональної стратегії» трансформовано у «Номер і назва завдання Стратегії»;
- колонку «Назва програми регіонального розвитку, що реалізується в рамках плану

заходів» вилучено, натомість введено розділи таблиці, аналогічні за змістом;

- колонки «Сума вибраних коштів у звітному періоді» та «Сума вибраних коштів з початку реалізації проєктів», замінені на 3 колонки «Обсяг фінансування, передбачений проєктом на 2015 р., тис. грн.», «Фактично профінансовано станом на 01.01.2016 р., тис. грн.» та «Обсяг освоєних коштів станом на 01.01.2016 р., тис. грн.»;

- вилучено блок колонок «Індикатори (показники) результативності виконання плану заходів»;

- колонки «Стан виконання плану заходів (з порівняльною оцінкою фактично виконаного і запланованого)» та «Проблемні питання, їх вплив на виконання плану заходів (з поясненням причини їх виникнення та зазначенням механізму вирішення)» трансформовано в колонку «Стан виконання проєкту регіонального розвитку (проблемні питання, їх вплив на реалізацію проєкту)».

Вищенаведені зміни:

- зумовлені складністю (або неможливістю) оцінити вплив пропонованих проєктів на досягнення цілей Стратегії внаслідок дефектів дизайну самої Стратегії, а також Плану заходів щодо визначення показників (індикаторів) виконання, складності їх збору та неможливості оцінки ступеня виконання окремих проєктів;

- зумовлені відсутністю (всупереч вимогам Стратегії — с. 120 Стратегії, розділ «Заходи по забезпеченню реалізації стратегії») підпорядкованості Стратегії різноманітних галузевих та соціально-економічних програм і повною відповідністю програм Плану стратегічним цілям Стратегії;

- з одного боку, краще відображають різні аспекти фінансування проєктів поточного періоду, з іншого, приховують витрати, понесені на реалізацію проєктів в минулих періодах.

Розглянемо детальніше питання індикаторів.

У розділі «Моніторинг реалізації стратегії» СРР визначаються такі ключові моменти:

- моніторингу підлягають показники, що використані у соціально-економічному аналізі області: валовий регіональний продукт на особу, доходи громадян, демографічні показники, будівництво житла, рівень екологічного навантаження на одиницю території;

- порівняння значень цих показників мають здійснюватись із їх значеннями станом на момент підготовки соціально-економічного аналізу, на дату ухвалення Стратегії, а також з середньо-українськими показниками та показниками сусідніх регіонів;

- кількісними показниками стратегічних цілей за період моніторингу будуть показники, що впливають з переліку проєктів;

- індикатори успішності досягнення цілей визначені у Стратегії, і відповідно до цих індикаторів на кожен плановий період моніторингу має бути сформовано кількісні показники, за якими має здійснюватись моніторинг;

- умовою забезпечення моніторингу реалізації Стратегії є застосування системи індикаторів, які використовуються для визначення результативності реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року;

- на основі зібраних даних готується річний звіт, який складається з ключових показників за кожною ціллю, кожним пріоритетом або заходом; містить інформацію про досягнення кожного об'єктивного пріоритету або виконання заходу та оцінку можливостей досягнення поставлених цілей на трирічний цикл планування.

Водночас, Планом заходів перелік показників значно розширено в основному за рахунок показників виконання проєктів. Варто зазначити, що формулювання пропонованих Планом реалізації індикаторів (показників) часто є низької якості та співпадає з формулюванням очікуваних результатів, а показники не є вимірними, або отримання інформації для їх оцінки є складним.

Звіт про виконання Плану заходів опублікований лише в табличній формі, майже без застосування визначених Стратегією та Планом заходів показників: загальні показники успішності виконання Стратегії у звіті фактично відсутні, показники, які характеризують

досягнення окремих цілей, та показники виконання проектів з Плану заходів, майже не використовуються — найбільш вживаними показниками є обсяг фінансування та обсяг виконаних будівельних робіт. Варто зазначити, що у відповідях на інформаційні запити, поданих на попередніх етапах даного дослідження, більшість виконавців не змогли навести індикаторів успішності виконання проектів.

У нижченаведеній таблиці подано порівняльну інформацію про кількість запланованих та реалізованих проектів в рамках виконання стратегічних та операційних цілей СРР Чернівецької області.

<i>Стратегічна ціль / Програма</i>	<i>Операційна ціль</i>	<i>Кількість запланованих проектів на 2015 р.</i>	<i>Кількість проектів, які реалізувались у 2015 р.</i>
1. Розвиток підприємництва на інноваційній основі як основа сталого економічного розвитку	1.1. Розвиток малого та середнього бізнесу на інноваційній основі	0	-
	1.2. Формування бренду області, залучення інвестицій, розвиток міст і сільських територій	2	0
	1.3. Розвиток і модернізація інфраструктури, насамперед транспортних комунікацій та житлово-комунальної сфери	16	8, по 5-ох проведено підготовчі роботи
	1.4. Гармонійний розвиток провідних галузей економіки регіону (промисловий сектор, аграрний сектор, будівництво)	6	3, по 1-му проведено підготовчі роботи
	1.5. Розвиток туристичного (історико-культурного та природно-рекреаційного потенціалу)	4	1, по 1-му проведено підготовчі роботи
	1.6. Розвиток транскордонного співробітництва	1	0
2. Розвиток культури, науки, соціальної сфери як основа розвитку людського капіталу та трансформації інституційного середовища	2.1. Розвиток культури та духовності	4	1, по 1-му проведено підготовчі роботи
	2.2. Розвиток науки та освіти	15	13
	2.3. Розвиток системи соціального захисту населення, охорони здоров'я, спорту	14	11
	2.4. Удосконалення управління регіональним розвитком, боротьба з корупцією, розвиток громадянського суспільства та медіа	0	-
3. Збереження довкілля як основа безпечного екологічного середовища	3.1. Впровадження екологічних та енергозберігаючих технологій	5	2, по 2-ом проведено підготовчі роботи
	3.2. Збалансоване природокористування, раціональне використання надр, земельних, лісових, водних та інших	2	1

Як бачимо, по двох операційних цілях проектів на 2015 р. взагалі не планувалось, по інших не реалізовувалась більшість із запланованих проектів, у т.ч. по двох операційних цілях не виконано жодного проекту. Основною причиною, що заважає реалізації проектів, названо відсутність фінансування. Найбільша кількість проектів реалізовувалась в рамках виконання операційних цілей 2.2 та 2.3, проте більшість проектів полягала у будівництві, а не в заходах, що насправді могли б сприяти досягненню цілей «Розвиток науки та освіти» та «Розвиток системи соціального захисту населення, охорони здоров'я, спорту».

Оцінюючи ступінь досягнення стратегічних цілей по кількості реалізованих проектів, можна сказати, що найкраща ситуація в рамках реалізації другої стратегічної цілі – в рамках її виконання реалізовано більшість проектів. Питома вага реалізованих проектів за першою та третьою стратегічними цілями є приблизно однаковою, проте в рамках стратегічної цілі 3 реалізовано лише 3 проекти. В рамках стратегічної цілі 1 мають бути досягнені три операційні цілі, в рамках яких не реалізовувалось жодного проекту, а в рамках стратегічної цілі 2 така ж ситуація властива одній операційній цілі.

Надати об'єктивну оцінку ступеням досягнення операційних та стратегічних цілей на основі звіту про реалізацію Плану заходів неможливо, можна лише констатувати, що найбільш активна реалізація проектів відбувалась в рамках стратегічної цілі 2 (операційні цілі 2.2 та 2.3) та частково в рамках операційних цілей 1.3, 1.4 та 3.1.

Оскільки, відповідно до Стратегії, для процесу моніторингу головним є не лише відслідковування виконання завдань та реалізації проектів, а й коригування та актуалізація Стратегії, можна вважати, що мета моніторингу не досягнута — поставлена задача й опублікований звіт знаходяться в різних площинах.

Стратегія розвитку Чернівецької області на період до 2020 року замість документу, який мав визначити пріоритети розвитку регіону та стати інструментом залучення фінансування з Державного фонду регіонального розвитку, донорських коштів, а також дороговказом для приватного капіталу, перетворився на черговий беззмістовний атрибут. Стратегічні цілі, визначені Стратегією, є надто розмиті. Низькою є якість індикаторів досягнення цілей Стратегії та показників моніторингу — їх багато, вони складні для збирання та обробки, не завжди адекватні меті оцінки досягнення цілей. Якість Плану заходів (який є переліком проектів, а не способом досягнення цілей стратегії) та звіту з його виконання є дуже низькою. Для реалізації деяких операційних цілей до Плану заходів не було включено жодного проекту на 2015 р.; до Плану заходів включено проекти, які мають реалізовуватись суб'єктами господарювання за їх рахунок; доцільність багатьох проектів викликає сумніви, особливо в контексті процесу об'єднання громад (наприклад, побудова та реконструкція шкіл в малих громадах); сумнівною також є можливість досягнення розвитку науки, освіти, культури та спорту за рахунок будівництва. За рекомендаціями учасників круглого столу з даної теми у Чернівцях (що відбувся 07 грудня 2015 р.) процес підготовки/вдосконалення Стратегії розвитку області повинен бути початий знову з урахуванням результатів обговорення поточного документу.

Чернігівська область

Звіт про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії сталого розвитку Чернігівської області до 2020 року за 2015 рік та Звіт з оцінки результативності виконання Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року та Плану заходів з її реалізації у 2015-2017 роках за 2015 рік підготовлені вчасно та оприлюднені на офіційному сайті Чернігівської ОДА.

У Плані заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року передбачено, що програми регіонального розвитку відповідають стратегічним цілям СРР, напрямки програм — операційним цілям.

В процесі аналізу «Звіту про результати проведення моніторингу виконання плану заходів» було виявлено, що існує суттєва проблема з індикаторами результативності виконання плану заходів.

По-перше, більшість індикаторів, вказаних у звіті, не прописані у плані заходів. І навпаки, індикатори результативності за кожною програмою, передбачені планом заходів, не знайшли відображення у звіті.

По-друге, ті декілька індикаторів, які все ж таки корелюють з Планом заходів, у звіті наведені та прораховані в інших одиницях виміру.

Вказані факти є порушенням Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів. У вказаному документі п. 17 вказує на те, що «Звіт про результати моніторингу складається на основі даних звітів та порівняння фактичних значень індикаторів (показників) оцінки результативності виконання планів заходів з їх прогнозованим значенням». Відповідно, з урахуванням викладених фактів, можна стверджувати, що звіт, підготовлений Чернігівською ОДА, не є адекватним, оскільки побудований на порівнянні індикаторів оцінки результативності, які не передбачені Планом заходів.

Ще одне зауваження щодо якості написання «Звіту про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів» – не всі проектні ідеї, вказані у Плані заходів з реалізації у 2015-2017 роках Стратегії сталого розвитку Чернігівської області, знайшли відображення у звіті. Причина у звіті не вказана.

Нижче наведено узагальнену оцінку ступеня досягнення операційних цілей.

Реальне порівняння індикаторів результативності виконання Плану заходів унеможливорює об'єктивне проведення оцінки ступеня досягнення операційних цілей. Але якщо проаналізувати зміст заходів, реалізованих в рамках проекту, та порівняти індикатори результативності виконання проектів, які у звіті вказані як індикатори результативності виконання Плану заходів, то можна зробити висновок, що більшість проектів наближує або частково наближує до досягнення операційних цілей. Але при цьому необхідно відмітити:

Стосовно операційної цілі 1.1: із запланованих планом заходів 11-ти проектів реалізовано 6. Індикатори проектів не відповідають індикаторам, передбаченим у плані заходів (крім одного проекту). Проекти даної групи не впливають на досягнення таких важливих показників, вказаних у плані заходів, як «Рівень безробіття населення», «Середньомісячна номінальна заробітна та темп її зростання (зменшення)», «Наявний дохід у розрахунку на одну особу».

Стосовно операційної цілі 1.2: Планом заходів передбачено реалізацію двох проектів. Але єдиний фактично реалізований проект даної групи передбачає такі індикатори результативності, що прямо не корелюються з індикаторами, вказаними у Плані заходів. Висновок про часткове опосередковане наближення до реалізації цілі зроблено на основі вивчення змісту проекту. Загальний висновок: проекти не відповідають операційній цілі та прямо не наближують її досягнення.

Стосовно операційної цілі 1.3: індикатори проектів не відповідають індикаторам, передбаченим у Плані заходів. Висновок про часткове наближення до реалізації цілі зроблено на основі вивчення змісту проектів.

Стосовно операційної цілі 1.4: План заходів передбачає єдиний індикатор результативності – «Охоплення дітей віком від 3-х до 6-ти (7-ми) років дошкільною освітою у дошкільних навчальних закладах». Реалізовані проекти мають значно ширший вплив. Зроблено висновок, що проекти даної групи наближують досягнення операційної цілі.

Стосовно операційної цілі 1.5: індикатори проектів не відповідають індикаторам, передбаченим у Плані заходів. Результати проектів відповідають операційній цілі, але не відповідають індикаторам, передбаченим у Плані заходів. Зроблено висновок, що проекти даної групи частково наближують досягнення операційної цілі.

Стосовно операційної цілі 2.1: із запланованих Планом заходів 10-ти проектів реалізовано 6, індикатори результативності тільки по одному проекту відповідають вказаним у Плані заходів. Проекти даної групи не мають прямого впливу на такі індикатори результативності, передбачені Планом заходів, як «ВРП (у фактичних цінах) у розрахунку на одну особу та темп зміни», «Обсяг експорту товарів та його структура», «Обсяг реалізованої промислової продукції», «Індекс промислового виробництва», «Обсяг реалізованої інноваційної продукції...». Зроблено висновок, що більшість проектів (4 з 2-ох) даної групи наближують досягнення операційної цілі. Але відсутність даних по результатах реалізації двох проектів ставить під сумнів факт їх реалізації.

Стосовно операційної цілі 2.2: Планом заходів передбачено реалізацію двох проектів. Єдиний реалізований проект мав би наближати досягнення операційної цілі. Однак не ясно, чи був він фактично реалізований.

Стосовно операційної цілі 2.3: тільки один проект має індикатори, що відповідають передбаченим у Плані заходів, а вивчення змісту запланованих заходів дозволяє зробити висновок, що проекти наближують досягнення операційної цілі.

Стосовно операційної цілі 3.1: із запланованих чотирьох проектів реалізовано один, індикатори за яким не відповідають вказаним у Плані заходів. Вивчення змісту

запланованих заходів дозволяє зробити висновок, що проекти наближують досягнення операційної цілі.

Стосовно операційної цілі 3.2: із запланованих чотирьох проектів реалізовано один, індикатори за яким не відповідають вказаним у Плані заходів. Однак вивчення змісту запланованих заходів дозволяє зробити висновок, що проект наближує досягнення операційної цілі.

Виходячи з вищевказаного, можна здійснити узагальнену приблизну оцінку ступеня досягнення стратегічних цілей. Ускладненість оцінки ступеня досягнення операційних цілей унеможливорює об'єктивну оцінку ступеня досягнення стратегічних цілей. Тому, експертним шляхом, можна стверджувати, що реалізовані проекти сприяють досягненню стратегічних цілей. Проблема в тому, що проекти, які увійшли до Плану заходів, не повною мірою відображають обсяг завдань, передбачених СРР. Відповідно, навіть ефективна реалізація повного переліку запланованих заходів не забезпечить 100-відсоткового досягнення стратегічних цілей.

Не всі проектні пропозиції, передбачені Планом заходів, вдалося втілити у життя. Не всі проекти, які все ж таки були реалізовані, мають прямий вплив на досягнення цілей, також неможливо кількісно оцінити цей вплив. Отже, наявна невідповідність задекларованих цілей СРР та Плану заходів для реалізації цих цілей. Відповідно, оцінити виконання СРР можливо тільки шляхом експертної оцінки:

- 1) більшість реалізованих, або таких, що тільки в стадії обговорення, проектів, сприяють прямо або опосередковано досягненню цілей СРР;
- 2) незважаючи на наявність кореляції між проектами та цілями СРР, присутня невідповідність індикаторів, передбачених у Плані заходів, та індикаторів результативності проектів;
- 3) реалізація проектів, що увійшли до Плану заходів, не дасть можливості у повній мірі досягнути цілей СРР, оскільки не всі завдання знайшли своє відображення у проектах;
- 4) деякі з проектів, які теоретично мають прямий та безпосередній вплив на досягнення цілей, протягом 2015 року так і не були реалізовані.

Найголовнішими проблемами на даному етапі впровадження СРР є:

- не всі проектні ідеї, передбачені Планом заходів, мають прямий вплив на досягнення цілей СРР;
- формальний підхід до розробки плану заходів та процесу впровадження СРР загалом;
- невідповідність проектних ідей завданням та цілям СРР;
- проведення моніторингу і оцінки результативності реалізації Плану заходів з виконання СРР Чернігівщини виконано на неналежному рівні;
- відсутня інформація стосовно конкретних заходів, передбачених проектами, плану їх проведення, відповідальних осіб;
- замість звіту про результати реалізації проектів ОДА надає звіт щодо діяльності ОДА та інших відповідальних органів в рамках виконання тієї чи іншої цільової державної або обласної програми. Зі звіту ОДА не зрозуміло, чи були всі види активності та заходи, перелічені у звіті з оцінки результативності виконання СРР Чернігівської області та Плану заходів з її реалізації у 2015-2017 роках за 2015 рік, дійсно передбачені проектом.

Рекомендації по вдосконаленню процесу реалізації СРР Чернігівської області:

1. Виконати моніторинг і оцінку результативності реалізації Плану заходів в обсязі, передбаченому законодавством.
2. Привести у відповідність індикатори результативності Плану заходів та проектів.
3. залучити до роботи над впровадженням СРР експертів, науковців та представників громадськості.
4. Більш ретельно підходити до процесу відбору проектних ідей у наступному.
5. Ознайомитись з основами проектної форми організації діяльності.

Загальні висновки щодо процесу реалізації стратегій регіонального розвитку до 2020 року в областях України

Загальний опис ситуації щодо звітування по виконанню стратегій регіонального розвитку в Україні

За інформацією станом на 22.04.2016 тільки 14 ОДА підготували річні звіти, а саме: Дніпропетровська, Житомирська, Закарпатська, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Миколаївська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Харківська, Хмельницька, Чернівецька, Чернігівська області.

Вчасність подання на затвердження обласним радам не завжди можна оцінити, але, за інформацією регіональних експертів проекту, достеменно відомо, що з запізненням подала Закарпатська область. При цьому, затверджені обласними радами звіти далеко не у всіх областях.

Не підготували звітів 8 ОДА, а саме: Вінницька, Волинська, Запорізька, Львівська, Одеська, Тернопільська, Херсонська, Черкаська області. Офіційні причини вказуються різні, наприклад, Вінницька область - у відповіді на запит на доступ до публічної інформації вказано, що «станом на 28 березня 2016 р. звіт знаходиться на розгляді у заступників голови облдержадміністрації та буде оприлюднений на сайті ОДА найближчим часом». Регіональний експерт причиною називає наявність кадрових змін у Департаменті регіонального економічного розвитку Вінницької обласної державної адміністрації та реструктуризацію одразу кількох департаментів Вінницької ОДА, що, безумовно, тимчасово сповільнило роботу штатних працівників.

Загалом головною причиною відсутності звітів у тих регіонах, що розробили та затвердили стратегію та план заходів протягом 2015 року, більшість регіональних експертів вказує саме реорганізацію департаментів ОДА.

Оприлюднили звіти 12 ОДА з 13-ти тих, хто підготував. Форма оприлюднення – виключно в електронному вигляді на офіційних сайтах ОДА та обласних рад.

Основні проблеми з доступом до інформації про річні звіти з реалізації СРР

Дніпропетровська ОДА звіт не оприлюднила, текст звіту у паперовому вигляді було отримано на запит про надання публічної інформації. Аналогічна ситуація склалася у Київській області, де звіт, за інформацією експерта, обіцяли оприлюднити після затвердження обласною радою.

В рамках роботи над моніторингом виконання плану заходів з реалізації СРР регіональними партнерами було підготовлено дев'ять інформаційних запитів.

Основні тенденції щодо підготовки річних звітів з реалізації плану заходів для виконання СРР-2020

Станом на 22.04.2016 звіт підготували 14 областей, не підготували – 8.

Причини відсутності звітів:

- 1) Не затверджено Стратегію розвитку області до 2020 р.: Львівська область.
- 2) Не затверджено План заходів з реалізації Стратегії: Херсонська область.
- 3) Стратегія затверджена, але дата ухвалення не дає можливості робити висновки: Одеська область (переглянута та актуалізована версія Стратегії затверджена 21.12.2015 р.), Тернопільська область (Стратегія ухвалена рішенням сесії Тернопільської обласної ради лише 04 січня 2016 р.), Запорізька область (Стратегію затвердили лише 25.02.2016 р., План заходів на 2016-2018 роки з реалізації Стратегії затверджено рішенням обласної ради від 25.02.2016 р.).

4) Планом заходів не передбачено реалізацію проектів у 2015 році: Вінницька область (Стратегію затверджено 24.06.2015 р., при цьому План реалізації Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на 2016-2017 роки оприлюднено у лютому 2016 року).

5) Реструктуризація департаментів ОДА: Волинська ОДА, Черкаська ОДА (зі свідчень регіональних експертів).

Загальний опис якості звітів про результати проведення моніторингу виконання у 2015 році планів заходів з реалізації СРР в областях України

Узагальнюючи отримані дані з оцінки звітів про результати проведення моніторингу виконання у 2015 році планів заходів з реалізації стратегій регіонального розвитку від експертів Асоціації регіональних аналітичних центрів, можна стверджувати, що з тих 14 областей, що підготували річні звіти, жодній не вдалося зробити це на високому професійному рівні.

Систематизуючи наведені зауваження, можна відзначити, що експерти Асоціації регіональних аналітичних центрів оцінюють звіти:

- в цілому позитивно (на достатньому рівні), але з деякими зауваженнями: Житомирська, Івано-Франківська, Київська, Полтавська, Чернігівська;
- якість звіту є незадовільною, багато зауважень: Дніпропетровська, Закарпатська, Кіровоградська, Миколаївська, Рівненська, Сумська, Харківська, Хмельницька, Чернівецька.

Ступінь досягнення операційних та стратегічних цілей СРР

Всі експерти зазначають, що на підставі річних звітів неможливо оцінити ступінь досягнення операційних та стратегічних цілей.

Узагальнивши інформацію, надану з трьох джерел: стратегії регіонального розвитку до 2020 року, плани заходів з реалізації у 2015-2017 роках стратегій розвитку та звітів про результати проведення моніторингу виконання планів заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку за 2015 рік, експерти дають наступну оцінку ступеням досягнення операційних та стратегічних цілей СРР.

1. Дніпропетровська: всі операційні цілі досягнуті лише частково. Неможливо зробити висновок щодо ступеня досягнення хоча б однієї із визначених Стратегією стратегічних цілей через відсутність порівняльної інформації, неінформативних показників та неадекватних індикаторів.

2. Житомирська: регіональний експерт вказує: звіт складено таким чином, що важко узагальнити ступінь досягнення операційних цілей, оскільки в таблиці звіту про результати моніторингу виконання у 2015 році Плану заходів на 2015-2017 роки з реалізації Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2020 року, операційні цілі не згадані. Щодо досягнення стратегічних цілей експерт робить висновок, що Житомирська область поступово крокує у напрямку досягнення окреслених стратегічних цілей, про що свідчить значна питома вага виконаної діяльності або такої, яка перебуває на етапі виконання (на 85-95%).

3. Закарпатська: часткове досягнення 11 із 17 операційних цілей (65%). Не досягнуті зовсім – 6 операційних цілей (35%). Стратегічні цілі – не досягнуто.

4. Івано-Франківська: часткове досягнення операційних цілей. Часткове досягнення двох стратегічних цілей. Дуже низький ступінь досягнення однієї стратегічної цілі. Недосягнення однієї стратегічної цілі.

5. Київська: не досягнення всіх операційних цілей, часткове досягнення стратегічних.

6. Кіровоградська: частково досягнуто 4 операційні цілі з 8, тобто ступінь досягнення операційних цілей: частково – 50%, не досягнуто 2 операційні цілі з 8 (25%). Інформація щодо досягнення операційної цілі 3.1 відсутня. Стратегічні цілі – не досягнуто.

7. Миколаївська: частково досягнуто 1 операційна ціль з 11 (9%). Не досягнуто 10 операційних цілей (91%). Стратегічні цілі – не досягнуто.

8. Полтавська: частково досягнуто 6 з 11 операційних цілей (54%). Не досягнуто 5 з 11 операційних цілей (46%). Стратегічні цілі досягнуті частково.

9. Рівненська: частково досягнуто 4 операційні цілі з 10 (40%). Досягнуто 1 операційну ціль, тобто 10% з операційних цілей. Не досягнуто 5 з 10 операційних цілей (50%).

Дві стратегічні цілі («Розвиток економічного потенціалу» та «Розвиток сільських територій») не досягнуто. Частково досягнуто одну стратегічну ціль («Розвиток людського капіталу»).

10. Сумська: ступінь досягнення операційних цілей відповідно до планових завдань на 2015 рік знаходиться на низькому рівні. Низький рівень досягнення двох стратегічних цілей – «Розвиток сільських територій» та «Розвиток людського капіталу». Ступінь досягнення однієї стратегічної цілі – «Розвиток економічного потенціалу регіону» – знаходиться на середньому рівні.

11. Харківська: операційні цілі були досягнуті тільки частково. Не досягнуто стратегічну ціль № 1 «Конкурентоспроможність економіки та зростання ВРП» та стратегічну ціль № 2 «Зменшення територіальних диспропорцій у якості життя та поліцентричний розвиток». Стратегічна ціль № 3 «Ефективне управління місцевим розвитком» була досягнута тільки частково.

12. Хмельницька: ступінь реалізації операційних цілей в більшості випадків рівний нулю, тобто вони не досягнуті. Ступінь досягнення стратегічних цілей близький до нуля, оскільки більшість з запланованих проєктів не було реалізовано.

13. Чернівецька: не досягнуто 4 операційної цілі з 12 (33%). Частково досягнуто 8 операційних цілей з 12 (67%). Ступінь досягнення стратегічної цілі 2 «Розвиток культури, науки, соціальної сфери як основа розвитку людського капіталу та трансформації інституційного середовища» – на середньому рівні. Низький рівень досягнення стратегічної цілі 1 «Розвиток підприємництва на інноваційній основі як основа сталого економічного розвитку» та стратегічної цілі 3 «Збереження довкілля як основа безпечного екологічного середовища».

14. Чернігівська: 6 з 10 операційних цілей досягнуто частково (60 %). Не досягнуто 4 з 10 операційних цілей (40%). Частково досягнуто 2 стратегічні цілі – «Розвиток людського потенціалу» та «Розвиток сільських територій». Не досягнуто 1 стратегічну ціль – «Підвищення конкурентоспроможності області та забезпечення стійкого економічного зростання».

Узагальнена оцінка ступеня запланованого досягнення операційних цілей СРР в областях України у 2015 році (з вказаних вище причин Житомирську область з переліку виключено)

<i>Низький рівень досягнення операційних цілей (операційні цілі не досягнуто)</i>	<i>Часткове досягнення до 50% операційних цілей</i>	<i>Часткове досягнення більше 50% операційних цілей</i>	<i>Всі операційні цілі досягнуті частково</i>
Сумська Хмельницька Київська	Кіровоградська Миколаївська Рівненська	Закарпатська Полтавська Чернівецька Чернігівська	Дніпропетровська Івано-Франківська Харківська

За оцінками експертів Асоціації регіональних аналітичних центрів, жодній області у 2015 році не вдалося досягнути повної запланованої реалізації навіть однієї операційної цілі. Найбільшу кількість частково досягнених операційних цілей продемонстрували Дніпропетровська, Івано-Франківська та Харківська області. Найменшу кількість операційних цілей досягли у Київській, Сумській та Хмельницькій областях.

Узагальнена оцінка ступеня запланованого досягнення стратегічних цілей СРР в областях України в 2015 році

<i>Неможливо зробити висновок щодо ступеня досягнення хоча б однієї із визначених СРР стратегічних цілей</i>	<i>Стратегічні цілі не досягнуті</i>	<i>Частково досягнуто одну стратегічну ціль</i>	<i>Частково досягнуті дві та більше стратегічних цілей</i>	<i>Всі стратегічні цілі досягнуті частково</i>
Дніпропетровська	Закарпатська Кіровоградська Київська Миколаївська Хмельницька	Рівненська Сумська Харківська Чернівецька	Івано-Франківська Чернігівська	Полтавська Житомирська

Слід зазначити, що, оскільки більшість звітів про результати моніторингу та з оцінки результативності виконання ССР областей виконані на неналежному рівні, вони не містять порівняння фактично досягнутих показників із плановими, то провести об'єктивну оцінку ступеня досягнення стратегічних цілей доволі складно.

Отже, за оцінкою регіональних експертів, стратегічних цілей не досягнуто у таких областях, як: Закарпатська, Кіровоградська, Київська, Миколаївська та Хмельницька. Частково досягнуто дві операційні цілі в областях: Івано-Франківській та Чернігівській.

На думку експертів Асоціації регіональних аналітичних центрів, загальний рівень виконання регіональних стратегій у 2015 році можна визнати незадовільним.

Аналіз та класифікація проблем щодо звітування з реалізації СРР-2020 у 2015 році в областях України

За інформацією, отриманою від експертів Асоціації регіональних аналітичних центрів, звіти про результати проведення моніторингу виконання планів заходів з реалізації у 2015-2017 роках СРР за 2015 рік, звіти з оцінки результативності виконання стратегій сталого розвитку в областях на період до 2020 року та планів заходів з їх реалізації за 2015 рік підготовлені на неналежному рівні, мають багато зауважень. Всі виявлені недоліки щодо звітування можна класифікувати наступним чином (як наведено нижче на схемі, в таблиці та на графіку).

Проблеми регіонів щодо звітування по виконанню СРР-2020

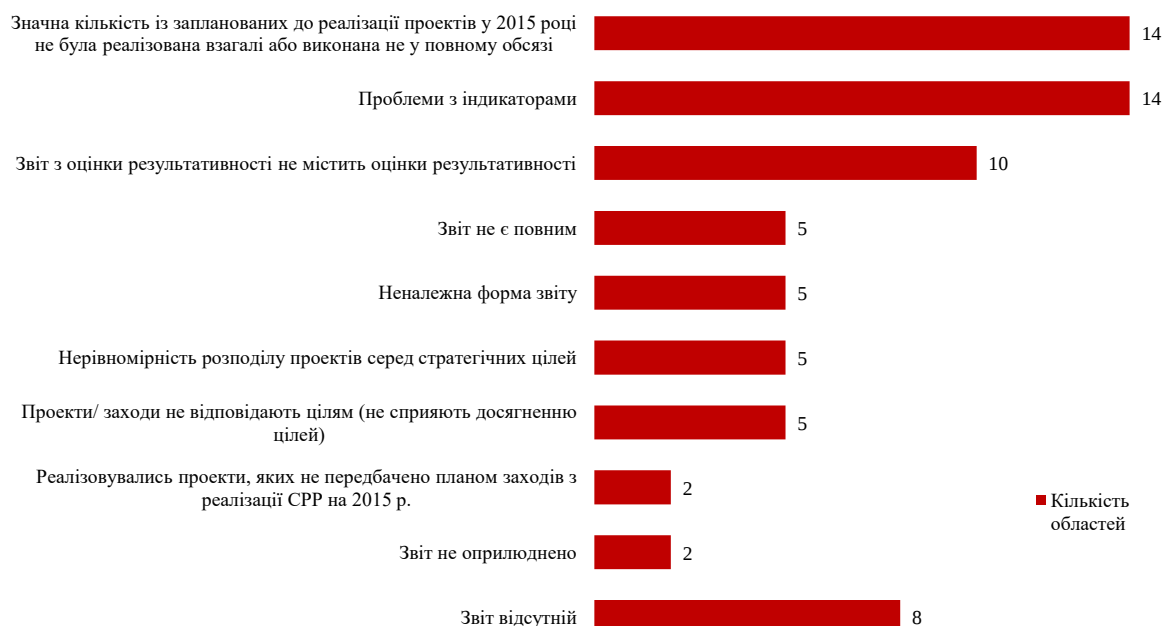

Схема: Класифікація проблем щодо звітування з реалізації СРР-2020 у 2015 році в областях України

<u>Проблема 1</u> Відсутність звіту 1) Вінницька 2) Волинська 3) Запорізька 4) Одеська 5) Львівська 6) Тернопільська 7) Херсонська 8) Черкаська	<u>Проблема 2</u> Звіт не оприлюднено 1) Дніпропетровська 2) Київська	<u>Проблема 4</u> Проблеми з індикаторами 1) Дніпропетровська 2) Житомирська 3) Закарпатська 4) Івано-Франківська 5) Київська 6) Кіровоградська 7) Миколаївська 8) Полтавська 9) Рівненська 10)Сумська 11)Харківська 12)Хмельницька 13)Чернівецька 14)Чернігівська.
<u>Проблема 5</u> Звіт не є повним 1) Дніпропетровська 2) Івано-Франківська 3) Кіровоградська 4) Сумська 5) Миколаївська	<u>Проблема 6</u> Проекти/ заходи не відповідають цілям (не сприяють досягненню цілей) 1) Кіровоградська 2) Рівненська 3) Харківська 4) Чернівецька 5) Чернігівська	
<u>Проблема 7</u> Значна кількість із запланованих до реалізації проектів у 2015 році не була реалізована взагалі або виконана не у повному обсязі 1) Дніпропетровська 2) Житомирська 3) Закарпатська 4) Івано-Франківська 5) Київська 6) Кіровоградська 7) Миколаївська 8) Полтавська, 9) Рівненська 10)Сумська 11)Харківська 12)Хмельницька 13)Чернівецька 14)Чернігівська	<u>Проблема 8</u> Реалізовувались проекти, яких не передбачено планом заходів з реалізації СРР на 2015 р. 1) Сумська 2) Чернігівська	<u>Проблема 10</u> Звіт з оцінки результативності не містить оцінки результативності 1) Дніпропетровська 2) Закарпатська 3) Івано-Франківська 4) Миколаївська 5) Полтавська 6) Рівненська 7) Харківська 8) Хмельницька 9) Чернівецька 10) Чернігівська
	<u>Проблема 9</u> Нерівномірність розподілу проектів серед стратегічних цілей 1) Миколаївська 2) Кіровоградська 3) Полтавська 4) Чернівецька 5) Чернігівська	

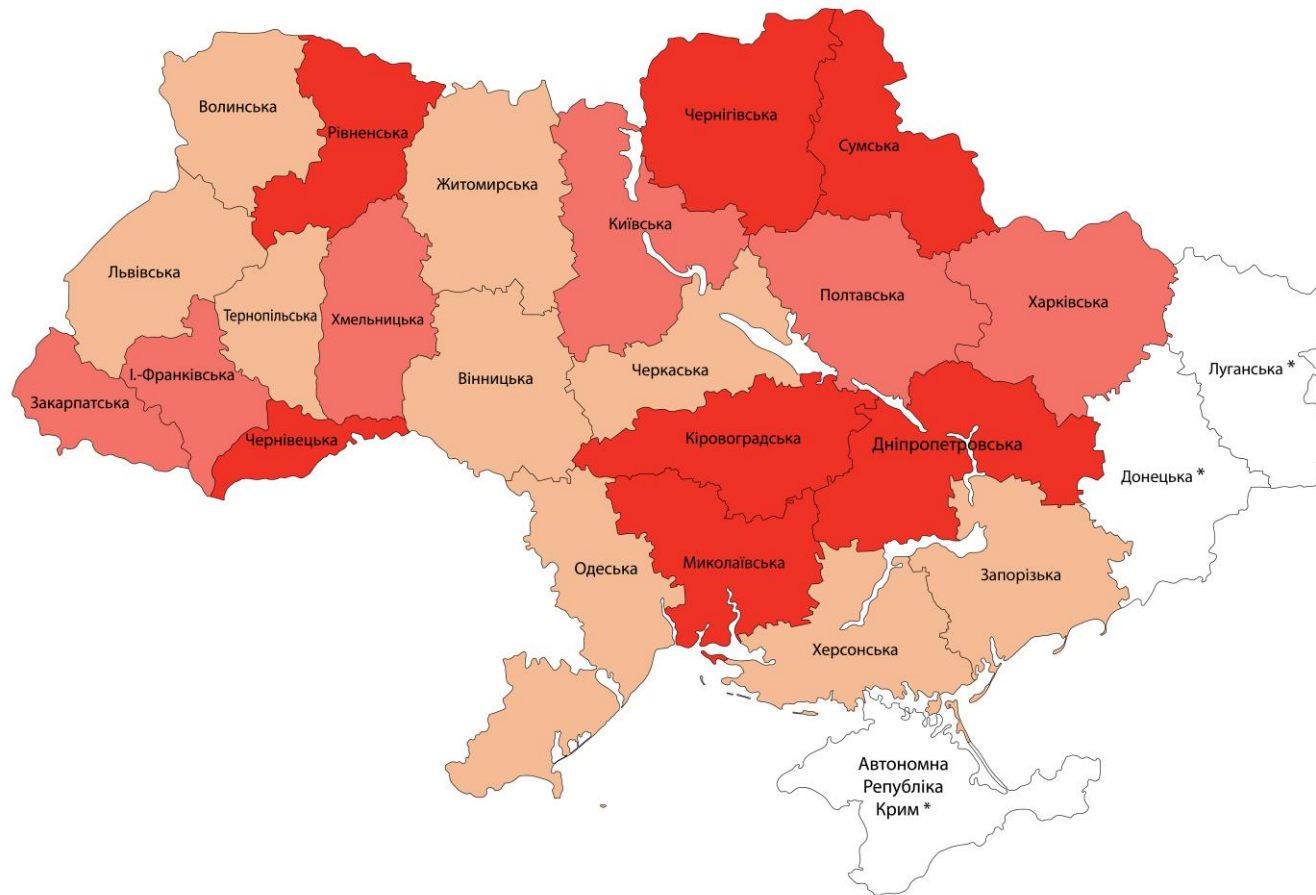
**Таблиця: Проблеми щодо звітування з реалізації СРР-2020 у 2015 році
(класифікація по областях України)**

Область/ Проблеми	Звіт не оприлюднено	Реалізовувались проекти, яких не передбачено планом заходів на 2015 р.	Неналежна форма звіту	Звіт не є повним	Проекти/заходи не відповідають цілям (не сприяють досягненню цілей)	Нерівномірність розподілу проектів серед стратегічних цілей	Відсутність звіту	Звіт з оцінки результативності не містить оцінки результативності	Значна кількість із запланованих до реалізації проектів у 2015 році не була реалізована взагалі або виконана не у повному обсязі	Проблеми з індикаторами
Вінницька							✓			
Волинська							✓			
Дніпропетровська	✓			✓				✓	✓	✓
Житомирська									✓	✓
Закарпатська								✓	✓	✓
Запорізька							✓			
Івано-Франківська				✓				✓	✓	✓
Київська	✓								✓	✓
Кіровоградська				✓	✓	✓			✓	✓
Львівська							✓			
Миколаївська			✓	✓		✓		✓	✓	✓
Одеська							✓			
Полтавська						✓		✓	✓	✓
Рівненська			✓		✓			✓	✓	✓
Сумська		✓	✓	✓					✓	✓
Тернопільська							✓			
Харківська					✓			✓	✓	✓
Херсонська							✓			
Хмельницька			✓					✓	✓	✓
Черкаська							✓			
Чернівецька			✓		✓	✓		✓	✓	✓
Чернігівська		✓			✓	✓		✓	✓	✓

Отже, у процесі моніторингу виконання планів заходів з реалізації СРР та оцінки якості звітування ОДА, було виявлено ряд проблем.

Найбільшою проблемою для всіх без винятку областей став відбір індикаторів для звіту про результати проведення моніторингу виконання планів заходів на 2015-2017 роки із реалізації СРР у 2015 р.

**Якість та повнота процесу звітування за результатами впровадження
планів заходів з реалізації стратегій регіонального розвитку в областях
України у 2015 році (за кількістю проблем)**

Кількість проблем у регіонах:

- 1-2
- 3-4
- 5-6

* - у зазначених регіонах дослідження не проводилось

Проблема 1. Відсутність звіту: є характерною для таких областей, як Вінницька, Волинська, Запорізька, Одеська, Львівська, Тернопільська, Херсонська та Черкаська. Причини цьому різні.

Вінницька область: за інформацією від ОДА проект розпорядження голови облдержадміністрації «Про запровадження моніторингу та оцінки результативності Стратегії збалансованого регіонального розвитку 2016-2017 рр.» станом на 28 березня 2016 р. знаходився на розгляді у заступників голови облдержадміністрації. Регіональний експерт відмічає наявність суттєвих кадрових змін у складі департаментів ОДА.

Волинська область: відсутність звіту експерт пов'язує з реорганізацією в облдержадміністрації.

Запорізька область: Стратегію ухвалено лише 25.02.2016 року, план заходів з реалізації Стратегії затверджено рішенням обласної ради від 25.02.2016, тобто реалізація проектів у 2015 році не передбачалась в принципі.

Одеська область: за інформацією від Одеської ОДА, Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області була переглянута та її актуалізована версія затверджена рішенням обласної державної ради 21.12.2015, а відповідний План заходів перероблений, звітування за ним відбудеться в лютому 2017 року. За інформацією регіонального експерта, мала місце масштабна реорганізація департаментів ОДА.

Львівська область: унікальна ситуація, тому що станом на 15 березня 2016 р. не було затверджено Стратегію розвитку Львівської області на період до 2020 року.

Тернопільська область: Стратегія розвитку Тернопільської області на період до 2020 року була ухвалена рішенням сесії Тернопільської обласної ради лише 04 січня 2016 року. У зв'язку з цим виконання Плану заходів з реалізації стратегії відбувалося без чіткої координації. Проекти та програми, що реалізовувалися в межах області, скоріш були скеровані на те, щоб відповідати планам соціально-економічного, а не Стратегії розвитку області.

Херсонська область: План дій до виконання СРР Херсонської області не було підготовлено в рамках періоду даного дослідження і не затверджено на сесії обласної ради. Підготовка і прийняття такого документу планувалася до травня 2016 року.

Черкаська область: за інформацією, наданою Черкаською ОДА у відповідь на офіційний запит, причиною відсутності очікуваних звітів була незавершеність процесу моніторингу стану та рівня реалізації проектних ідей, аналізу їх ефективності та зведення узагальненого річного звіту. За неофіційною інформацією регіонального експерта відомо, що мало місце велике скорочення штатів і, відповідно, частина новоприйнятих працівників в створений Департамент регіонального розвитку просто не встигала вчасно виконувати відповідні завдання.

Отже, узагальнюючи ситуацію, можна визначити дві головні причини відсутності звітів про реалізацію стратегій. Перша причина – пізні затвердження СРР та планів їх реалізації (або їх відсутність) – характерна для таких областей, як Запорізька, Одеська, Львівська, Тернопільська, Херсонська області. Друга причина відсутності звітів – реорганізація та кадрові зміни в структурі ОДА, характерна для Вінницької, Волинської, Черкаської областей.

Проблема 2. Звіт не оприлюднено: характерна для таких областей, як Дніпропетровська та Київська. Причина – звіти перебували на опрацюванні профільних комісій облради, після затвердження відповідними обласними радами звіти обіцяли оприлюднити.

Проблема 3. Неналежна форма звіту із реалізації: характерна для таких областей, як Миколаївська, Рівненська, Сумська, Хмельницька, Чернівецька.

Миколаївська область: не вистачає перших двох колонок у табличному звіті про реалізацію Плану заходів СРР: «Номер та найменування цілі регіональної стратегії» та «Назва програми регіонального розвитку, що реалізується в рамках плану заходів».

Рівненська область: відсутня інформація про назви програм регіонального розвитку, що реалізуються в рамках плану заходів СРР та назви проектів регіонального розвитку, що включені до програми регіонального розвитку.

Сумська та Хмельницька області: відсутня інформація про назви програм регіонального розвитку, що реалізуються в рамках плану заходів СРР.

Чернівецька область: найбільша кількість модифікацій форми звіту. Колонку «Номер та найменування цілі регіональної стратегії» трансформовано у «Номер і назва завдання Стратегії»; колонку «Назва програми регіонального розвитку, що реалізується в рамках плану заходів» вилучено, натомість введено розділи таблиці, аналогічні за змістом; колонки «Сума вибраних коштів у звітному періоді» та «Сума вибраних коштів з початку реалізації проєктів», замінені на 3 колонки - «Обсяг фінансування, передбачений проєктом на 2015 р., тис. грн.», «Фактично профінансовано станом на 01.01.2016 р., тис. грн.» та «Обсяг освоєних коштів станом на 01.01.2016 р., тис. грн.»; вилучено блок колонок «Індикатори (показники) результативності виконання плану заходів»; колонки «Стан виконання плану заходів (з порівняльною оцінкою фактично виконаного і запланованого)» та «Проблемні питання, їх вплив на виконання Плану заходів (з поясненням причини їх виникнення та зазначенням механізму вирішення)» трансформовано в колонку «Стан виконання проєкту регіонального розвитку (проблемні питання, їх вплив на реалізацію проєкту)».

Факт оформлення звітів ОДА у неналежній формі експерти пояснюють тим, що форма, запропонована постановою КМУ №932 від 11.11.2015 р., не є досконалою, і департаменти ОДА змінюють її під структуру власних СРР та планів заходів. Але в деяких випадках, наприклад, у Чернівецькій області, де блок «індикатори» взагалі відсутній у звіті, внесені зміни до форми є абсолютно неприпустимими.

Проблема 4. Проблеми з індикаторами. Дана проблема є найпоширенішою та характерна для всіх без винятку областей, що підготували звіти, а саме: Дніпропетровська, Закарпатська, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Миколаївська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Харківська, Хмельницька, Чернівецька, Чернігівська.

Дніпропетровська область: визначена у Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року уніфікована система індикаторів (вхідні індикатори, індикатори випуску, індикатори результату) у звіті не застосовується. Обрані для аналізу індикатори результативності не завжди логічні та інформативні. Крім того, наявна невідповідність індикатору операційній цілі. Наприклад, операційна ціль передбачає закупівлю обладнання для 22-ох малих та середніх виробників у галузі тваринництва (особливо у молочарській галузі), садівництва, ягідництва, енергетики, овочівництва. Індикатором визначено «кількість сімейних ферм», що не повною мірою відповідає операційній цілі.

Житомирська, Закарпатська, Хмельницька області: планом заходів індикатори взагалі не передбачені. У звіті наведені індикатори результативності проєктів.

Івано-Франківська область: текст СРР Івано-Франківської області не передбачає визначення індикаторів досягнення стратегічних цілей, у Плані заходів чітко не розмежовані поняття «індикатор», «показник», «результат». У звіті ж наведені зовсім інші індикатори (показники) результативності виконання Плану заходів, що не мають прямого відношення до Додатку 3 «Індикатори успішності досягнення цілей Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року».

Київська область: не всі індикатори відповідають Плану заходів.

Кіровоградська область: вкрай низькою є якість індикаторів результативності - по більшості проєктів передбачений лише один індикатор, лише кілька проєктів оцінюються по двох показниках. Абсолютна більшість індикаторів носить ознаки формальності і взагалі не дають змогу адекватно оцінити виконання проєкту та досягнення операційних і стратегічних цілей. Зустрічаються індикатори, що фактично описують результат, на досягнення якого був спрямований певний проєкт, і не дають змоги виміряти його ефективність. Відсутній прогноз і виведення планових значень індикаторів із фактично досягнутих показників. Індикатори не відповідають плану заходів.

Миколаївська область: індикатори, які були зазначені в СРР-2020 Миколаївської області, не відповідають індикаторам та показникам, зазначеним в Плані заходів з реалізації і, в свою чергу, не співпадають з показниками, зазначеними в звіті про результати проведення моніторингу.

Полтавська область: більшість індикаторів Плану заходів не містять кількісних

характеристик. В окремих проектах індикатори не відповідають встановленим показникам Плану реалізації або сформульовані некоректно. Наприклад, ефективність заходів з енергозбереження вимірюється у особах, що є відображенням бенефіціарів. Показником успішності у даному випадку є кількість зекономлених коштів, зменшення витрат на опалення тощо. В окремих проектах не вказано одиниць вимірювання індикаторів. Наявна неадекватність індикаторів проектів та одиниць виміру. Наприклад, індикатором за проектом є «Розвиток співробітництва між громадами», а одиницею виміру – «особи». Варіанти розв'язання описаних проблем – проведення навчань для виконавців проектів.

Рівненська, Сумська, Чернігівська, Харківська області – вказані індикатори (показники) результативності реалізації проектів, а не планів заходів, що лише в окремих проектах співпадають з визначеними показниками результативності плану заходів.

Чернівецька область: у формі звіту взагалі вилучено блок колонок «Індикатори (показники) результативності виконання Плану заходів».

Узагальнюючи наведену інформацію, можна зробити висновок, що причини проблем з індикаторами у звітах полягають у тому, що: по-перше, при звітуванні в тій чи іншій мірі використані індикатори результативності проектів, а не плану заходів, (Дніпропетровська, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Миколаївська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Чернігівська, Харківська області); по-друге, в деяких областях стратегією або планом заходів взагалі не передбачено визначення індикаторів (Житомирська, Закарпатська, Хмельницька, Івано-Франківська області); по-третє, індикатори неадекватні, відсутні кількісні характеристики (Дніпропетровська, Житомирська, Кіровоградська, Полтавська області). Окрему позицію займає Чернівецька область, у звіті з результативності реалізації стратегії якої блок «індикатори» взагалі вилучено.

Проблема 5. Звіт не є повним. Проблема характерна для таких областей, як Дніпропетровська, Івано-Франківська, Кіровоградська, Сумська та Миколаївська.

Дніпропетровська область: не по всіх операційних цілях наведена інформація щодо реалізації проектів. Наприклад, у звіті наведено інформацію лише щодо операційної цілі 1.А та щодо виконання 9-ти проектів із 32-х, зазначених у Плані реалізації СРР. Повністю відсутня інформація про виконання операційних цілей: «1.В. Розвиток периферійних районів» (4 проекти); «1.С. Інноваційний розвиток» (10 проектів); «1.Д. Розвиток закордонного та внутрішнього туризму» (8 проектів).

Івано-Франківська область: у звіті відсутні дані по виконанню проектів чотирьох операційних цілей («1.1. Стимулювання залучення інвестицій», «1.2. Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу», «3.1. Збільшення доданої вартості сільськогосподарської продукції» та «4.1. Підвищення адаптивності населення до потреб ринку праці»). Ще по чотирьох операційних цілях («1.3. Забезпечення енергоефективності», «1.4. Удосконалення управління регіональним розвитком», «2.2. Маркетинг туристичного потенціалу», «3.2. Розвиток сільських територій та периферії навколо малих міст та селищ») охарактеризовано по одному проекту.

Кіровоградська область: у звіті про виконання Плану заходів взагалі відсутня інформація про проекти, які мали бути реалізовані згідно Плану заходів у 2015 році по стратегічній цілі №3 «Запровадження сучасних моделей та успішних практик управління та формування». При цьому згідно Плану заходів на 2015 рік було заплановано виконання трьох проектів. Аналогічно – у звіті відсутня інформація по проектах, що відповідають операційній цілі «2.1 (Напрямок 2.А) Розвиток транспортно-транзитного потенціалу», хоча у Плані заходів у 2015 році передбачалось виконання проекту «Капітальний ремонт мосту по вул. Ілліча у смт. Петрове Кіровоградської області».

Сумська область: в переліку проектів (разом – 47) відсутня інформація щодо 3-ох, що зазначені в Плані реалізації в рамках програми «Розвиток економічного потенціалу регіону» («1.2. Створення інфраструктури індустриальних парків»; «1.10. Реконструкція обласного комунального підприємства «Аеропорт «Суми», оновлення спеціальної техніки та обладнання»; «1.16. Промоція туристично-рекреаційних можливостей Сумської області»).

Миколаївська область: не всі проекти, заплановані на виконання у 2015 році, відображені в моніторинговому звіті (зі 100 запланованих є інформація тільки про 68).

Як бачимо, в даному контексті причина неповних звітів одна – відсутність інформації щодо проектів, реалізацію яких було передбачено планами заходів на 2015 рік.

Проблема 6. Проекти / заходи не відповідають цілям (не сприяють досягненню цілей): за оцінкою експертів Асоціації регіональних аналітичних центрів, така ситуація притаманна таким областям, як Кіровоградська, Рівненська, Харківська, Чернівецька та Чернігівська. Суть даної проблеми полягає у тому, що зміст проектів не завжди корелює з цілями стратегії, відповідно реалізація таких проектів не забезпечить 100%-го досягнення стратегічних цілей та завдань. Експерти зазначають, що кошти переважно були спрямовані на вирішення проблем, пов'язаних із реконструкцією дитячих садків, дошкільних навчальних закладів, загальноосвітніх шкіл, будинків культури, клубів, котелень, реконструкції каналізаційних мереж та споруд, а не на розвиток та залучення інвестицій в економіку регіонів.

Проблема 7. Значна кількість із запланованих до реалізації проектів у 2015 році не була реалізована взагалі або виконана не у повному обсязі: така тенденція характерна для таких областей, як Дніпропетровська, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Миколаївська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Харківська та Хмельницька.

Дніпропетровська область: відсутня інформація щодо реалізації 31-го проекту. Не всі проекти, наведені у звіті, реалізовано у повному обсязі, причина – відсутність бюджетного фінансування.

Житомирська, Закарпатська області: не всі заплановані проекти виконані у повному обсязі.

Івано-Франківська область: у звіті щодо виконання проектів охарактеризовано лише 13 із 68 Проектів плану заходів. Не всі проекти, наведені у звіті, реалізовано у повному обсязі, причина – відсутність бюджетного фінансування.

Київська область: із 27-ми проектів виконано частково лише 7 проектів та задекларовано про виконання 4 проектів. Причиною невиконання інших вказано відсутність фінансування.

Кіровоградська область: не всі проекти, відображені у Плані, виконані на 100%, щодо частини проектів, наведених у звіті, у графі «стан виконання» вказано – «не виконано».

Миколаївська область: роботу не розпочато в рамках значної кількості наведених у звіті проектів. Причини, що вказані: «проект знаходиться в стадії розробки» (в такому випадку терміни початку його реалізації змінені на 2016-2018 рр.), «протягом 2015 року проводилась робота з пошуку інвестора та по залученню коштів для реалізації проекту».

Полтавська область: не всі проекти, наведені у звіті, вдалось виконати на 100%. Причина – недостатність бюджетного фінансування.

Рівненська область: значна частина проектів, передбачених на 2015 рік, не була реалізована через низку причин: пошук можливостей завершення реконструкції за рахунок коштів місцевих бюджетів, направлення документів на конкурс проектів, які можуть фінансуватись за рахунок грантових коштів та подання документів для участі у конкурсі проектів до ДФРР.

Сумська область: у 2015 році реалізувались 22 проекти, при цьому повністю виконано (досягнуті прогнозовані річні показники) – 8 проектів (17%), частково – 14 (30%) (причина – недостатнє фінансування). Причиною повного невиконання частини проектів вказано «відсутність пропозицій щодо впровадження проекту».

Харківська область: не всі проекти, наведені у звіті, вдалось виконати на 100 %. За рахунок Державного фонду регіонального розвитку у 2015 році було розпочато фінансування і реалізацію 18-ти проектів. З них – всього 10 проектів були завершені, а решта – перенесені на 2016-й рік.

Хмельницька область: більшість із запланованих проектів не було реалізовано. Основною причиною даної проблеми, відповідно до звіту, є відсутність фінансування заявлених проектів. Не всі проекти, реалізація яких все ж таки розпочалась у 2015 році, вдалось повністю реалізувати.

Чернівецька область: не реалізовано значну частину запланованих проєктів, у т.ч. по двох операційних цілях не виконано жодного проєкту. Основною причиною, що заважає реалізації проєктів, називається відсутність фінансування.

Чернігівська область: у звіті кількісна оцінка ступеня виконання проєктів відсутня, але, базуючись на порівнянні прогнозних значень індикаторів проєктів із фактично отриманими, можна стверджувати, що не всі заплановані до реалізації у 2015 році проєкти вдалося виконати у повному обсязі. Вказані у звіті про реалізацію плану заходів СРР причини - довготривале проведення тендерних процедур та пізнє надходження коштів, необхідність додаткового залучення коштів з бюджетів різних рівнів.

Отже, можна констатувати, що жодній області не вдалося виконати план заходів з реалізації СРР на 2015 рік у повному обсязі. Виконавці пов'язують такий стан справ з недостатністю бюджетного фінансування. Тільки в декількох областях реалізовувалися проєкти за фінансової підтримки фондів ЄС, при цьому СРР передбачено можливість фінансування з різних джерел, відповідно, можна стверджувати про певну пасивність відповідальних осіб ОДА щодо пошуку джерел фінансового забезпечення реалізації планів заходів.

Проблема 8. Реалізовувались проєкти, яких не передбачено Планом заходів на 2015 рік: характерна для двох областей: Сумська та Чернігівська.

Сумська область: із загальної кількості проєктів 6 – не були заплановані до реалізації у 2015 році (у т.ч. 3 – не схвалені регіональною комісією, 1 – комісією Мінрегіонбуду).

Чернігівська область: згідно звіту ОДА, протягом 2015 року, окрім запланованих, розпочалась реалізація двох проєктів, зазначених у плані на 2016 рік. Причина не вказана.

Проблема 9. Нерівномірність розподілу проєктів серед стратегічних цілей: проблема характерна для таких областей, як Миколаївська, Кіровоградська, Полтавська, Чернівецька, Чернігівська. У Миколаївській області співвідношення проєктів таке (відповідно для 1-ї, 2-ї та 3-ї стратегічних цілей): 73:163:28, у Кіровоградській – 142:108:6, у Полтавській – 31:22:5, у Чернівецькій – 29:33:7, у Чернігівській – 31:15:8, у Миколаївській – 73:163:28.

Проблема 10. Звіт з оцінки результативності не містить оцінки результативності: десять областей України при складанні звітів з оцінки результативності реалізації регіональної стратегії та плану заходів з її реалізації за 2015 рік не надали кількісну або якісну оцінку рівня реалізації: Дніпропетровська, Закарпатська, Івано-Франківська, Миколаївська, Полтавська, Рівненська, Харківська, Хмельницька, Чернівецька, Чернігівська. Звіти з оцінки результативності у цих областях складаються з опису ситуації щодо реалізації проєктів, переліку вжитих заходів, та, іноді, очікуваних результатів у майбутньому. Наведена інформація, на думку експертів, більше схожа на звітування ОДА щодо реалізації програм соціально-економічного розвитку, ніж на звітування з оцінки результативності реалізації СРР та планів заходів. Така ситуація пояснюється тим, що чітких критеріїв до підготовки цього документу немає.

В цілому у процесі моніторингу виконання плану заходів з реалізації СРР експертами Асоціації регіональних аналітичних центрів було проаналізовано результати за 2015 рік по 22 областям України. Було з'ясовано, що всі області мають певні проблеми з виконанням планів заходів та складанням звітів про результативність реалізації СРР. На основі проведеної класифікації проблем та ранжування областей встановлено, що найбільшу кількість проблем із виконанням плану заходів та звітуванням мають області: Миколаївська, Чернівецька, Чернігівська. Найменша кількість проблем характерна для Закарпатської, Житомирської та Київської областей.

Високий рівень проблем	Помірний рівень проблем	Середній рівень проблем	Низький рівень проблем
Миколаївська	Дніпропетровська	Івано-Франківська	Закарпатська
Чернівецька	Кіровоградська	Полтавська	Київська
Чернігівська	Рівненська	Харківська	Житомирська
	Сумська	Хмельницька	

Однак, наведене ранжування є дещо умовним. Зважаючи на той факт, що абсолютна більшість областей у звітах про результативність реалізації стратегій кількісну оцінку стану реалізації планів заходів не надали, відповідно, наведене групування областей за рівнем проблем побудовано на експертній оцінці експертів Асоціації регіональних аналітичних центрів.

Рекомендації щодо поліпшення регіональної політики та процесу реалізації СРР- 2020

Стратегія регіонального розвитку спрямована на визначення завдань та інструментів для розв'язання соціальних проблем, підвищення рівня економічного потенціалу територій, продуктивності їх економіки, прибутковості бізнесу та доходів населення і, як наслідок, створення умов для загального підвищення соціальних стандартів, якості життя та розвитку бізнес-середовища. Одним з інструментів реалізації стратегії є план заходів щодо реалізації СРР. За результатами ґрунтовного аналізу, проведеного експертами Асоціації регіональних аналітичних центрів, з'ясовано, що всі аналізовані області України у 2015 році мали ті чи інші проблеми з реалізацією планів заходів. Далеко не всі заплановані проекти вдалося реалізувати. Щодо тих проектів, що все ж таки були реалізовані, експерти наголошують, що в основному кошти були спрямовані на вирішення проблем, пов'язаних із реконструкцією дитячих садків, дошкільних навчальних закладів, загальноосвітніх шкіл, котелень, будинків культури та реконструкції каналізаційних мереж та споруд, а не на розвиток та залучення інвестицій в економіку регіонів. Відповідно, для аналізованих областей характерним є низький рівень досягнення стратегічних цілей.

З метою покращення ситуації та запобігання подібних помилок у майбутньому, рекомендуємо вжити нижче перелічені заходи.

Рекомендації для Кабінету Міністрів України:

- розробити чіткі критерії щодо підготовки звітів з оцінки результативності реалізації регіональної стратегії та планів заходів з їх реалізації;
- ввести окрему форму звіту щодо результатів моніторингу програм регіонального розвитку, що дозволить «розвантажити» звіт про результати проведення моніторингу виконання плану заходів;
- запропонувати регіонам уніфіковану систему індикаторів результативності виконання планів заходів.

Рекомендації для обласних державних адміністрацій:

- до планів реалізації СРР областей на період до 2020 року на 2015 – 2017 роки мають бути включені адекватні, оптимальні та інформативні прогностичні або планові показники індикаторів, за якими можна встановити рівень просування у досягненні операційних та стратегічних цілей стратегій. При цьому доцільно використовувати методологію ЄС для розробки індикаторів муніципальної статистики та оцінки ефективності державної політики;
- звіт про результати проведення моніторингу виконання плану заходів за відповідний період та звіти з оцінки результативності реалізації регіональної стратегії та плану заходів з її реалізації мають повною мірою відображати виконання операційних та прогрес у досягненні стратегічних цілей, містити повну та підтверджену інформацію про стан виконання заходів плану реалізації, проблемні питання та їх вплив на загальний стан виконання плану реалізації та СРР з поясненням причин відхилення тощо. Необхідно підвищити якість проведення моніторингу;
- звіти за результатами моніторингу виконання планів реалізації СРР областей на період до 2020 року мають готуватися відкрито та передбачати обов'язкову участь представників інститутів громадянського суспільства, проведення консультацій із громадськістю (наприклад, громадських слухань);
- щорічно має відбуватися актуалізація планів реалізації СРР областей на період до 2020 року із виключенням проектів, які вже втратили свою доцільність або актуальність, та внесенням нових проектів;
- доцільно на основі оцінки результатів моніторингу реалізації СРР корегувати самі СРР з урахуванням критичних зауважень і пропозицій;
- основні напрями стратегій регіонального розвитку та плани заходів для їх виконання мають бути узгоджені з процесами децентралізації, що зараз відбуваються у регіонах;

- відбір проектів до планів заходів слід проводити з урахуванням забезпечення досягнення встановлених показників, що забезпечить можливість вимірювання стану виконання СРР. Слід включати до планів заходів актуальні проекти, які дійсно мають стратегічне значення;

- необхідно підвищити публічність процесу підготовки планів заходів, залучати експертів, представників громадськості до процесів відбору, здійснювати обговорення з громадськістю змісту проектів;

- слід активізувати пошук виконавцями проектів джерел їх позабюджетного фінансування;

- необхідно зобов'язати головні управління статистики в областях прозоро і оперативно збирати та оприлюднювати статистичну інформацію за показниками моніторингу виконання планів заходів з реалізації СРР областей на період до 2020 року;

- доцільно створити інституції розвитку територій, які б могли розробляти проекти стратегічного значення відповідної якості, підвищити рівень знань та кваліфікації працівників місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування, що відповідають за розробку проектів;

- кожні півроку необхідно проводити спільні наради з метою обговорення процесу реалізації заходів СРР та можливого корегування планів заходів з реалізації СРР;

- доцільно посилити громадський і міжнародний контроль за виконанням стратегій регіонального розвитку в Україні, в т. ч. через роботу зі структурами Європейського Союзу.

Відповідальний за випуск – Романенко Є.Л.

**Формат 60 x 84/8. Гарнітура Times New Roman.
Тираж 500 прим.**

Видавництво:

**ФОП Пущенко Павло Михайлович
14037, Чернігівська область, м.Чернігів, проспект Миру, 189, кв. 2.
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
Серія В00 № 843301 від 09.12.2005 р.**

